

Załącznik do Uchwały Nr LIX/516/2010

Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu

z dnia 10 listopada 2010r.

Strategia
Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Nowy Tomyśl
na lata 2011-2020

2010

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....	4
1. STRUKTURA STRATEGII.....	4
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII.....	6
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA.....	18
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY.....	18
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	18
3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT.....	19
4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	20
5. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	22
6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY.....	24
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE.....	27
8. BEZDOMNOŚĆ.....	29
9. EDUKACJA.....	30
10. KULTURA.....	31
11. SPORT I REKREACJA.....	32
12. TURYSTYKA.....	34
13. SYTUACJA DZIECKA.....	36
14. OCHRONA ZDROWIA.....	41
15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	44
16. POMOC SPOŁECZNA.....	46
17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	60
18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE.....	62
19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO.....	69
20. SEKTOR POZARZĄDOWY.....	76
21. ANALIZA SWOT.....	80
22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY.....	89
III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	96
1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	96
2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI.....	109
3. PROGRAMY I PROJEKTY.....	110
IV. UWAGI KOŃCOWE.....	141
SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW.....	142

WSTĘP

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego), w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Niniejsza strategia została opracowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2011-2020. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym i umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Tomyśl składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

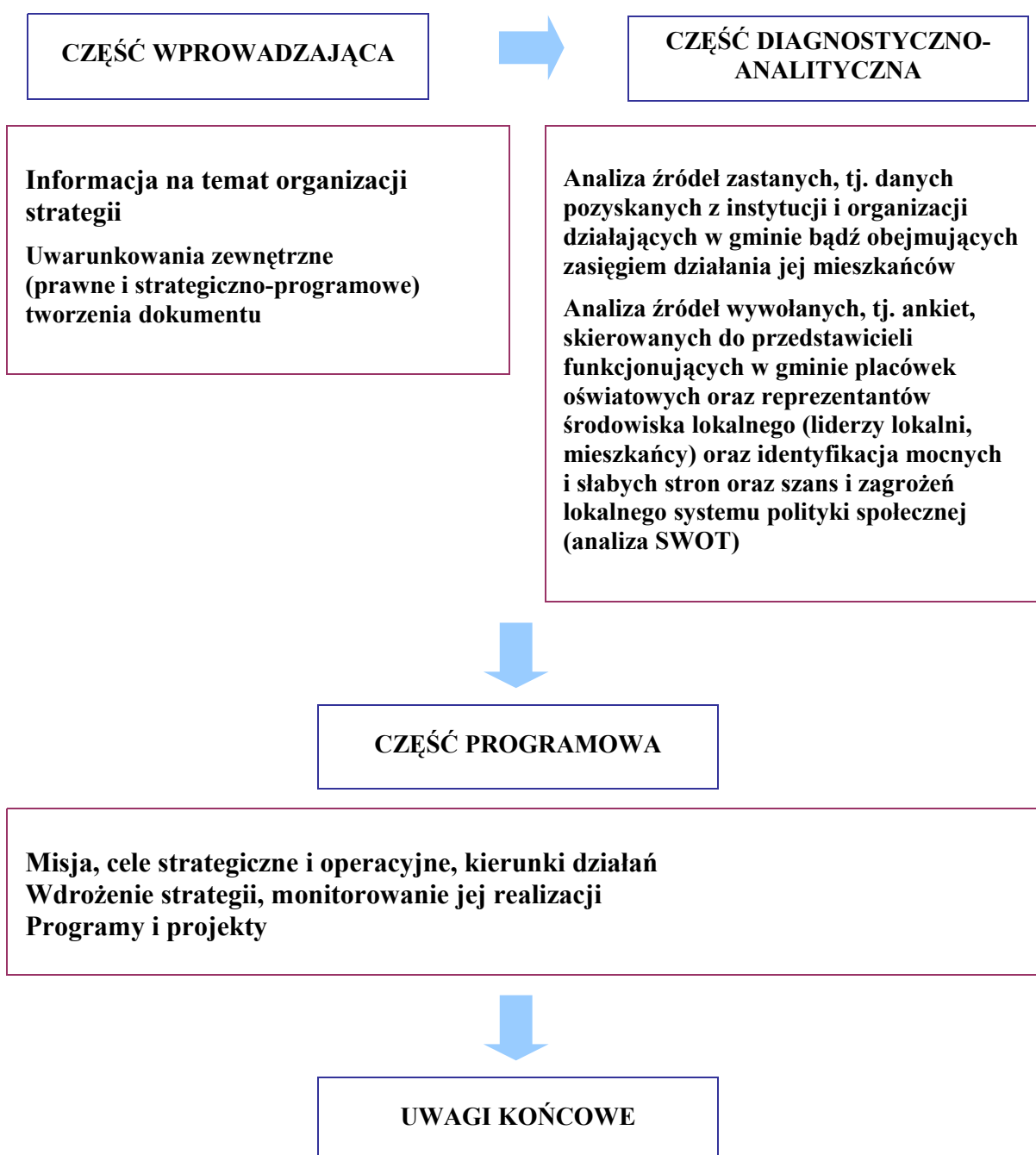
- Infrastruktura techniczna;
- Turystyka;
- Komunikacja i transport;
- Sytuacja dziecka;
- Demografia;
- Ochrona zdrowia;
- Gospodarka;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Rynek pracy;
- Pomoc społeczna;
- Zasoby i warunki mieszkaniowe;
- Sytuacja osób niepełnosprawnych;
- Bezdomność;
- Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Edukacja;
- Działalność organizacji pozarządowych.
- Kultura;
- Sport i rekreacja;

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań oraz jest zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu jej realizacji. Dla realnej oceny stopnia

wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych. Część programowa zawiera także omówienie projektów zaproponowanych przez przedstawicieli instytucji gminy i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Tomyśl.

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

2.1. PODSTAWY PRAWNE

Gminna strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zmianami), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zmianami),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zmianami),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139 poz. 992 ze zmianami),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz. 7 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 ze zmianami),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zmianami),
- ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003 r. Nr 58 poz. 514 ze zmianami),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1143 ze zmianami),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zmianami),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 71, poz. 734 ze zmianami),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 ze zmianami).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2.2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Tomyśl jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

2.2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Strategia Lizbońska

Głównym celem Strategii Lizbońskiej było stworzenie na terytorium Europy, do roku 2010, najbardziej konkurencyjnej gospodarki na świecie. Dokument skupiał się na czterech kwestiach: innowacyjności (gospodarka oparta o wiedzę), liberalizacji (rynków telekomunikacji, energii, transportu oraz rynków finansowych), przedsiębiorczości (ułatwienia w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej) oraz spójności społecznej (kształtowanie aktywnego państwa socjalnego).

Zdecydowana większość działań podejmowanych w zakresie Strategii Lizbońskiej związana była z modernizacją polityki zatrudnienia oraz kreowaniem pozytywnych zmian na rynku pracy. W ramach sformułowanych celów wyróżniono następujące priorytety odnoszące się do polityki społecznej:

- stworzenie sprzyjających warunków umożliwiających powstanie i rozwój firm innowacyjnych, szczególnie w grupie małych i średnich przedsiębiorstw, oraz stymulowanie przedsiębiorczości,
- rozwój aktywnej polityki zatrudnienia,
- poprawa jakości pracy,
- mobilność pracowników – otwarcie europejskich rynków pracy,
- inwestowanie w zasoby ludzkie,
- zabezpieczenie społeczne i promowanie integracji społecznej.

W obszarze integracji społecznej konkretyzację Strategii Lizbońskiej stanowiły cele Nicejskie, które obejmowały cztery podstawowe działania:

- zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich,
- zapobieganie ryzyku wykluczenia,
- pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najsłabszych),
- mobilizacja wszystkich aktorów/organizacji ze sfery polityki, gospodarki oraz życia społecznego.

Pod koniec 2009 roku Komisja Europejska ogłosiła konsultacje w sprawie nowej strategii na lata 2010-2020 – Europa 2020. Jej głównym celem jest wyjście z kryzysu, w jakim w ostatnich latach znalazła się gospodarka europejska, powrót na ścieżkę rozwoju, a następnie na niej pozostanie. Założeniem dokumentu jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia. Kierunek całemu procesowi ma nadać pięć wymiernych celów Unii Europejskiej na rok 2020, które zostaną przełożone na cele krajowe. Obejmują one zatrudnienie, badania i innowacje, zmiany klimatu i energię, edukację oraz walkę z ubóstwem.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,

- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne,

- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- dostęp do pracowników socjalnych,
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- realizacja NSIS przez samorządy terytorialne,
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Krajowy Program „Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna na lata 2008-2010”

Krajowy Program „Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna na lata 2008-2010” jest dokumentem, którego celem jest poprawa efektywności otwartej metody koordynacji Unii Europejskiej w dziedzinie zabezpieczenia społecznego oraz wzmocnienie interakcji pomiędzy otwartą metodą koordynacji w polityce społecznej a Strategią Lizbońską na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Dokument obejmuje trzy obszary działań: integrację społeczną, system emerytalny oraz opiekę zdrowotną i opiekę długoterminową, które zostały ujęte w trzech częściach składowych Programu, tj. w Krajowym Planie Działań na rzecz Integracji Społecznej, w Krajowej Strategii Emerytalnej oraz w Krajowym Planie na rzecz Opieki Zdrowotnej i Opieki Długoterminowej.

Przyjęto, że Krajowy Plan Działań na rzecz Integracji Społecznej będzie realizowany w ramach trzech priorytetów tematycznych, w obrębie których wyznaczono następujące działania:

Priorytet 1. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży

1. Poprawa sytuacji dochodowej rodzin.
2. Rozwój usług opiekuńczych nad dzieckiem.
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych oraz wsparcie dla uczących się dzieci i młodzieży z ubogich rodzin.

Priorytet 2. Integracja przez aktywizację.

1. Rozwój ekonomii społecznej.
2. Rozwój narzędzi i instrumentów na rzecz aktywnej integracji.
3. Realizacja programów integracyjnych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Priorytet 3. Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych.

1. Poprawa jakości usług edukacyjnych.
2. Rozwój budownictwa socjalnego.
3. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych.
4. Profilaktyka w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
5. Rozwój usług dla ludzi starszych.
6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
7. Rozwój nieodpłatnej pomocy prawnej.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013)

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013) służą realizacji priorytetów polityki spójności Unii Europejskiej, integrując je z priorytetami polskimi i uwzględniając zapisy odpowiadające na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej Krajowego Programu Reform. Dokument stanowi podstawę do programowania interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Cel ten będzie osiągany poprzez realizację następujących horyzontalnych celów szczegółowych:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa.
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej.

3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski.
4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług.
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.
6. Wyrównywanie szans rozwojowych.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Najważniejszym instrumentem finansowym polityki społecznej Unii Europejskiej jest Europejski Fundusz Społeczny. Finansuje on działania państw członkowskich w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich w celu osiągnięcia spójności gospodarczej i społecznej oraz wysokiego poziomu zatrudnienia. Zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (NSRO) całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce na lata 2007-2013 została ujęta w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jego celem jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie budowy struktur administracyjnych państwa.

Problematyka integracji społecznej została ujęta w dwóch priorytetach tego Programu, tj. w realizowanym na poziomie centralnym priorytecie I „Zatrudnienie i integracja społeczna” oraz w realizowanym na poziomie regionalnym priorytecie VII „Promocja integracji społecznej”. W ramach tych priorytetów przewidziano następujące działania odnoszące się do problematyki integracji społecznej:

- 1.2. Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej,
- 1.3. Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej,
- 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji,

- 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej,
- 7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji.

Pośrednio dla problematyki integracji społecznej istotne jest również wyznaczone w ramach Priorytetu V – Działanie 5.4 „Rozwój potencjału trzeciego sektora”.

2.2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku jest dokumentem, który określa cele polityki rozwoju prowadzonej w regionie, w tym polityki społecznej. W jej ramach sformułowano wizję rozwoju („Wielkopolska powinna być regionem zintegrowanym, konkurencyjnym”) i misję województwa („Skupienie wszystkich podmiotów publicznych działających na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu i poprawy warunków życia mieszkańców. Uzyskanie efektu synergii poprzez stworzenie spójnej koncepcji wykorzystania środków publicznych”) oraz wyznaczono cel generalny („Poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców”), cele strategiczne, operacyjne i horyzontalne.

Założenia polityki społecznej ujęto w ramach celów strategicznych 3 i 4 oraz służących ich osiągnięciu celów operacyjnych.

Cel strategiczny 3. Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia.

- Ograniczanie barier w dostępie do edukacji.
- Poprawa jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia.
- Rozwój przedsiębiorczości i promocja samozatrudnienia.
- Poprawa organizacji rynku pracy.

Cel strategiczny 4. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego.

- Poprawa sytuacji demograficznej oraz stanu zdrowia mieszkańców.
- Poprawa warunków mieszkaniowych.
- Rozwój usług socjalnych.
- Wzrost bezpieczeństwa.

- Ograniczenie skali patologii oraz wykluczeń społecznych.
- Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego.
- Wzrost udziału sportu i rekreacji w życiu mieszkańców regionu.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 jest jednym z 16 programów regionalnych służących realizacji Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 (Narodowej Strategii Spójności), jednocześnie będąc odzwierciedleniem polityki rozwoju prowadzonej przez samorząd województwa.

Dokument jest instrumentem polityki regionalnej województwa, realizującym, w oparciu o środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i środki krajowe, działania prowadzące do zmniejszenia dysproporcji gospodarczych, społecznych i terytorialnych. Zakres interwencji Programu wynika ze Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, a jego celem głównym jest wzmocnienie potencjału rozwojowego Wielkopolski na rzecz wzrostu konkurencyjności i zatrudnienia.

Uznano, iż cel główny będzie realizowany poprzez cele szczegółowe, do których zaliczono: poprawę warunków inwestowania, wzrost aktywności zawodowej mieszkańców oraz wzrost udziału wiedzy i innowacji w gospodarce regionu. Osiągnięcie celów szczegółowych uzależniono natomiast od realizacji następujących priorytetów:

- Konkurencyjność przedsiębiorstw (cel: poprawa warunków dla zwiększenia konkurencyjności regionalnych przedsiębiorstw na rzecz wzrostu i zatrudnienia),
- Infrastruktura komunikacyjna (cel: zwiększenie wymiany gospodarczej z otoczeniem na rzecz wzrostu zatrudnienia),
- Środowisko przyrodnicze (cel: poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi regionu),
- Rewitalizacja obszarów problemowych (cel: restrukturyzacja obszarów problemowych na rzecz wzrostu i zatrudnienia),

- Infrastruktura dla kapitału ludzkiego (cel: rozwój kapitału ludzkiego oraz wzmocnienie spójności społecznej regionu na rzecz wzrostu zatrudnienia),
- Turystyka i środowisko kulturowe (cel: wykorzystanie środowiska przyrodniczego i kulturowego dla zwiększenia atrakcyjności regionu).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nowotomyskim na lata 2009-2018

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nowotomyskim na lata 2009-2018 jest dokumentem opartym na założeniach Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2008-2017. Przy opracowaniu dokumentu powołano się również na strategię wojewódzką w zakresie polityki społecznej i programy dotyczące pomocy rodzinie oraz wykorzystano informacje przekazane przez inne instytucje gminne i powiatowe działające w sferze polityki społecznej.

Celem strategii jest wspieranie rodziny w wypełnianiu jej funkcji oraz udzielanie jej pomocy w sytuacji kryzysu. W celu realizacji tego celu opracowano Lokalny Program Pomocy Dziecku i Rodzinie, na który składają się trzy programy:

- Powiatowy Program Pomocy Rodzinie,
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy,
- Powiatowy Program Działania na rzecz Osób Niepełnosprawnych.

W ramach Powiatowego Programu Pomocy Rodzinie wyznaczono takie cele, jak: pomoc rodzinie oraz zapewnienie dzieciom opieki i wychowania poza rodziną oraz pomoc pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek.

Za główny cel Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy uznano pomoc rodzinom zagrożonym przemocą, a w Powiatowym Programie Działania na rzecz Osób Niepełnosprawnych wyznaczono takie przedsięwzięcia, jak: wyrabianie zaradności osobistej i usprawnianie, wspieranie rodzin posiadających niepełnosprawnych członków, umożliwienie kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, pobudzenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych (rozwój organizacji pozarządowych) oraz innych form, likwidacja barier oraz zwiększenie aktywności ekonomicznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy i Miasta Nowy Tomyśl

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy i Miasta Nowy Tomyśl stanowi podstawę polityki rozwoju samorządu gminy na lata 2001-2011. Dokument określa misję („Miasto i Gmina Nowy Tomyśl ekologicznym obszarem zrównoważonego i harmonijnego rozwoju, otwartym dla inwestorów, kultury i nowych technologii o dobrze rozwiniętej infrastrukturze technicznej i społecznej. Gmina bezpieczna będąca źródłem szans dla dostatniego życia każdego mieszkańca”), priorytety, cele i kierunki działania w pięciu obszarach: Społeczność, Ekologia, Przestrzeń, Gospodarka i Infrastruktura.

Działania odnoszące się do sfery społecznej ujęto głównie w obszarach Społeczność i Gospodarka, w ramach których wyznaczono poniżej przedstawione cele niezbędne, pierwszorzędne i drugorzędne:

Społeczność – cele niezbędne:

- stworzenie warunków do zmniejszenia wzrastającego bezrobocia,
- tworzenie warunków do wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- stworzenie warunków do poprawy jakości i dostępności usług medycznych, ze szczególnym uwzględnieniem gwarantowanych usług podstawowych.

Społeczność – cele pierwszorzędne:

- podjęcie działań w zakresie zmniejszenia przestępczości i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy,
- tworzenie warunków do powstawania i wspieranie funkcjonowania placówek prorodzinnych,
- stworzenie warunków w celu lepszego rozwoju kultury, sportu i rekreacji.

Społeczność – cele drugorzędne:

- stworzenie warunków do uruchomienia budownictwa mieszkaniowego, w tym socjalnego,
- wypromowanie specyficznych atutów gminy (chmiel, wiklina, kosz, ZOO, środowisko naturalne, jarmark itp.),
- podjęcie działań w celu uświadomienia społeczeństwa o zagrożeniach i szansach wynikających z integracji naszego państwa z Unią Europejską.

Gospodarka – cele niezbędne:

- stworzenie warunków do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- stworzenie warunków do budowy nowych zakładów pracy,

- tworzenie warunków i umożliwienie rozwoju przemysłu opartego na naturalnych walorach krajobrazowych, bogactwach naturalnych i tradycji.

Gospodarka – cele pierwszorzędne:

- podjęcie działań dla stworzenia systemu podatków lokalnych,
- podjęcie działań w celu pozyskania inwestorów strategicznych,
- podjęcie działań w celu ochrony rodzimej produkcji rolnej i zapobiegających degradacji wsi – rolnictwa.

Gospodarka – cele drugorzędne:

- wielokierunkowa promocja gminy i miasta.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY

Nowy Tomyśl jest gminą miejsko-wiejską, położoną w zachodniej części Wielkopolski. Siedziba gminy znajduje się w odległości 60 km od Poznania, 120 km od przejścia granicznego w Świecku, 200 km od Berlina i 360 km od Warszawy. Gmina zajmuje powierzchnię 185,89 km², z czego na miasto przypada 50 km² (stan na 31.12.2009 r.)

Gmina Nowy Tomyśl jest jedną z sześciu jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w skład powiatu nowotomyskiego. Tworzy ją 19 następujących jednostek pomocniczych: miasto Nowy Tomyśl oraz sołectwa Boruja Kościelna, Boruja Nowa, Bukowiec, Cicha Góra, Chojniki, Glinno, Grubsko, Jastrzębsko Stare, Kozie Łaski, Paproć, Przylęk, Róża, Nowa Róża, Sękowo, Sątopy, Stary Tomyśl, Szarki i Wytomyśl.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Gmina Nowy Tomyśl posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, choć nie w pełni na obszarze wiejskim. Wpływ na taki stan rzeczy ma rozproszony charakter zabudowy miejscowości wiejskich, co generuje wysokie koszty budowy infrastruktury. Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, ciepłej, gazowej i drogowej oraz gospodarki odpadami w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2009 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	404,2
liczba przyłączy wodociągowych	4.651
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	65,3
liczba przyłączy kanalizacyjnych	2.422
liczba oczyszczalni ścieków	2
sieć ciepła	
długość magistrali (w km)	3,9
długość sieci rozdzielczej (w km)	3,4
długość sieci przyłączeniowej (w km)	2,3
liczba kotłowni	9
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w m)	94.362

liczba liczników	5.472
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	380
w tym długość dróg gminnych (w km)	250
gospodarka odpadami	
ludność objęta zbiórką odpadów komunalnych (w %)	70

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

W uzupełnieniu danych dotyczących infrastruktury technicznej warto przedstawić informacje na temat najważniejszych inwestycji, jakie zrealizowano w gminie w latach 2007-2009. Inwestycje te, poza sferą techniczną, przeprowadzono w obszarze edukacji, kultury, mieszkalnictwa, sportu i rekreacji. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2007-2009

inwestycje w 2007 roku
• budowa parkingu na os. Północ w Nowym Tomyślu • budowa kanalizacji w Starym Tomyślu • budowa 12 mieszkań w Glinnie • remont budynku Urzędu Miejskiego • budowa chodnika w Borui Kościelnej, Budowa ul. Ślósarskiego w Nowym Tomyślu • budowa kanalizacji sanitarnej w Paproci
inwestycje w 2008 roku
• modernizacja Nowotomyskiego Ośrodka Kultury • budowa sieci wodociągowej Szarki – Chojniki – Grubsko (kontynuacja z 2007 roku) • budowa pawilonu sportowego w Bukowcu (kontynuacja z 2007 roku) • budowa zespołu boisk wielofunkcyjnych, kortów tenisowych, placów zabaw dla dzieci, skateparku w Nowotomyskim Parku Kultury i Wypoczynku, budowa boiska piłkarskiego z nawierzchnią trawy syntetycznej (kontynuacja z 2007 roku)
inwestycje w 2009 roku
• termomodernizacja Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Nowym Tomyślu • budowa sieci wodociągowej we wsi Glinno • budowa sieci wodociągowej we wsi Sękowo • budowa drogi we wsi Kozie Łaski oraz we wsi Paproć • budowa parkingu na os. Batorego • budowa kompleksu boisk wraz z budynkiem sanitarno-szatniowym w ramach programu Moje Boisko – ORLIK 2012 PLUS • budowa domu dziennego pobytu

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Dobre połączenia komunikacyjne w gminie mają mieszkańcy miasta Nowy Tomyśl oraz miejscowości Jastrzębsko Stare, Boruja Kościelna, Bukowiec, Wytomyśl, Stary Tomyśl, Sękowo i Sątopy, z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości Szarki, Grubsko, Glinno, Paproć, Przyłek, Róża Nowa, Róża, Boruja Nowa, Cicha Góra, Kozie Laski i Chojniki.

Nowy Tomyśl stanowi ważny węzeł komunikacji krajowej, regionalnej i lokalnej. Połączenie miasta z innymi częściami Wielkopolski zapewniają drogi wojewódzkie nr 302 do Zbąszyna, nr 305 do Wolsztyna i nr 307 do Poznania. W odległości 6 km od Nowego Tomysła przechodzi droga krajowa nr 2 (droga międzynarodowa E 30 Berlin – Warszawa – Moskwa). Doskonałe połączenie z resztą kraju i zagranicą zapewnia przebiegająca przez gminę autostrada A-2 (węzeł autostradowy znajduje się w odległości 3 km od miasta). Kontakt z całym światem umożliwiają natomiast położone w niewielkiej odległości od Nowego Tomysła porty lotnicze w Poznaniu i Babimoście.

Przez miasto przebiega międzynarodowa linia kolejowa Paryż – Berlin – Warszawa – Moskwa. Pociąg ekspresowy „Lubuszanin” relacji Zielona Góra – Lublin, który zatrzymuje się na stacji Nowy Tomyśl, umożliwia dojazd do Warszawy w ciągu 3,5 godziny. Koleją do miasta mogą dojechać również mieszkańcy miejscowości gminnych Sątopy i Jastrzębsko Stare oraz ludność sąsiadujących z gminą Nowy Tomyśl gmin Opalenica i Zbąszyń.

Nowy Tomyśl odgrywa także istotną rolę w komunikacji autobusowej. Miasto posiada połączenia autobusowe zarówno z miejscowościami położonymi w gminie, jak i z tymi, które leżą poza jej terenem. Do miast spoza województwa wielkopolskiego, z którymi Nowy Tomyśl ma bezpośrednie połączenia autobusowe, należą m.in.: Zielona Góra, Świebodzin, Sulechów, Sulęcín, Międzyrzecz, Głogów i Kołobrzeg (w okresie wakacyjnym).

W Nowym Tomyslu funkcjonuje także jedna linia miejskiej komunikacji autobusowej, łącząca centrum miasta z dworcami PKP i PKS, oraz TAXI. Uzupełnienie infrastruktury komunikacyjnej gminy stanowi przebiegająca pomiędzy Starym Tomyslem a stacją kolejową Nowy Tomyśl bezkolizyjna ścieżka rowerowa.

Stacjonarną komunikację telefoniczną w gminie zapewniają Zakład Telekomunikacji oraz Urzędy Pocztowe nr 1 i nr 2 w Nowym Tomyslu.

4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Z końcem 2009 roku gmina Nowy Tomyśl liczyła 24.505 mieszkańców, w tym 12.556 kobiet, które stanowiły 51,2% ogółu ludności (na 100 mężczyzn przypadało 105 kobiet). Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 132 osoby na km².

Struktura wiekowa mieszkańców gminy ulegała zmianom. W latach 2007-2009 miał miejsce wzrost zarówno liczby dzieci i młodzieży, jak i osób w wieku produkcyjnym i starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	4.708	4.795	4.891
liczba osób w wieku produkcyjnym	16.339	16.437	16.490
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	3.022	3.071	3.124
ogółem	24.129	24.303	24.505

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

Wpływ na sytuację demograficzną w gminie miały m.in. takie czynniki, jak kształtowany przez liczbę urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz migracja, odbywająca się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba urodzeń żywych	325	353	364
liczba zgonów	185	196	212
przyrost naturalny	140	157	152

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	202	186	142
saldo migracji w ruchu zagranicznym	297	276	182
saldo migracji ogółem	499	462	324

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

Wpływ na wzrost liczby dzieci i młodzieży w gminie miała rosnąca dzietność rodzin, o czym świadczy stale zwiększająca się liczba urodzeń żywych – z 325 w 2007 r. do 364 w 2009 r. Dużo niższa, choć rosnąca, liczba zgonów współdecydowała o korzystnym

przyroście naturalnym, który ulegał wahaniom – od 140 w 2007 r. poprzez 157 w 2008 r. do 152 w 2009 r.

Na wzrost liczby mieszkańców w gminie miał również wpływ ruch migracyjny, choć z roku na rok był on coraz mniej korzystny – z 499 w 2007 r. do 324 w 2009 r. Dużo większy spadek odnotowano w saldzie migracji w ruchu zagranicznym (-115 w 2009 r. w stosunku do 2007 r.) niż w saldzie migracji w ruchu wewnętrznym (-60 w 2009 r. w stosunku do 2007 r.).

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na dwie istotne, wcześniej odnotowane, kwestie. Pierwsza z nich – korzystna – dotyczy stale zwiększającej się w gminie liczby dzieci i młodzieży. Druga natomiast – niekorzystna – odnosi się do systematycznego wzrostu liczby osób w wieku produkcyjnym i starszych. W przyszłości ta ostatnia grupa będzie zasilana przez liczne obecnie grono osób w wieku produkcyjnym, które zakończą aktywność zawodową.

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały w większym zakresie niż dotychczas dostosowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie zapewnienie im odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

5. SYTUACJA GOSPODARCZA

Miejsko-wiejski charakter gminy Nowy Tomyśl determinuje jej gospodarkę. W mieście oraz na przylegających bezpośrednio do niego terenach wiejskich skupia się przemysł, w którym dominującą rolę odgrywa produkcja sprzętu medycznego, opakowań z tworzyw sztucznych, urządzeń elektrotechnicznych, odzieży, siedzeń pasażerskich do autobusów i pojazdów szynowych, mebli, przemysł elektrotechniczny, automatyka przemysłowa oraz przetwórstwo rolno-spożywcze. Obszar wiejski natomiast, choć ewoluuje w kierunku przemysłowo-usługowym i rzemieślniczym oraz staje się mieszkalno-rekreacyjnym zapleczem dla Nowego Tomyśla i innych pobliskich aglomeracji miejskich, posiada nadal charakter rolniczy. W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne, co potwierdzają dane przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 6. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	11.284
--	--------

w tym:	grunty orne (w ha)	7.634
	sady (w ha)	130
	łąki i pastwiska (w ha)	2.920
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		6.151
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		1.171

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

Specyficzny mikroklimat oraz jakość gleb sprzyjają uprawie wikliny, chmielu i szparagów. Obecnie gmina jest nie tylko miejscem pozyskiwania tych surowców, lecz staje się również ośrodkiem wzornictwa przemysłowego i artystycznego wikliny oraz upowszechniania kultury i technologii uprawy chmielu.

W latach 2007-2009 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie systematycznie zwiększała się. Działały one głównie w takich sekcjach, jak: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (867 podmiotów), handel i naprawy (214), budownictwo (160) i przemysł (133). Do największych, nowo powstałych podmiotów w gminie, które utworzyły w sumie 60 miejsc pracy, należały: Josera Polska Sp. z o.o. i Hotel Restauracja Hi-Fi w Paproci oraz Brico Marché w Nowym Tomyślu. Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w gminie przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	19	11	11
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	1.673	1.904	2.118
liczba podmiotów ogółem	1.692	1.915	2.129

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

Tabela 8. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) z końcem 2009 roku

sekcja	liczba podmiotów
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	867
przemysł	133
budownictwo	160
handel i naprawy	214
hotele i restauracje	18
transport, gospodarka magazynowa i łączność	55
pośrednictwo finansowe	24
obsługa nieruchomości i firm	44
administracja publiczna i obrona narodowa	6
edukacja	20
ochrona zdrowia i pomoc społeczna	17

działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	48
---	----

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

Należy dodać, iż gmina posiada ok. 300 ha terenów przeznaczonych pod aktywizację gospodarczą. W przeważającej części są to tereny należące do prywatnych właścicieli, którzy współpracują z samorządem gminy w sferze pozyskiwania zewnętrznych partnerów inwestycyjnych.

6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Problemy na rynku pracy, objawiające się niedostateczną liczbą miejsc pracy, prowadzą do obniżenia standardu życia ludności. Długotrwale pozostawanie bez zatrudnienia ogranicza szanse na podjęcie pracy, przyczynia się do ubożenia ludności, a nawet prowadzi do wykluczenia społecznego.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Tomyślu, w latach 2007-2009 liczba osób bezrobotnych w gminie Nowy Tomyśl ulegała zmianom od 378 na koniec 2007 roku poprzez 369 osób na koniec roku następnego do 694 osób na koniec roku 2009. Wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, których liczba na koniec kolejnych lat wyniosła: 260, 236 i 390. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba bezrobotnych w gminie	378	369	694
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	2,3%	2,3%	4,2%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	260	236	390
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	68,8%	64%	56,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Tomyślu.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2007-2009 w powiecie nowotomyskim, województwie wielkopolskim i w kraju.

Tabela 10. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
stopa bezrobocia w powiecie nowotomyskim	4,6	4,2	6,7
stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim	7,8	6,4	9,1

stopa bezrobocia w kraju	11,2	9,5	11,9
--------------------------	------	-----	------

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2007-2009 powiat nowotomyski charakteryzował się niższą, w stosunku do województwa wielkopolskiego i kraju, stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju w 2009 roku odnotowano jej wzrost w porównaniu z latami poprzednimi.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia, a także rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2009 roku przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 11. Bezrobotni w gminie na koniec 2009 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

		liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)			liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
		ogółem	kobiet				ogółem	kobiet	
wiek	18-24 lata	234	126	53,8	staż pracy	bez stażu	118	76	64,4
	25-34 lata	197	120	60,9		do 1 roku	80	47	58,8
	35-44 lata	114	66	57,9		1-5 lat	185	101	54,6
	45-54 lata	104	63	60,6		5-10 lat	111	62	55,9
	55-59 lat	38	15	39,5		10-20 lat	100	50	50,0
	60-64 lata	7	–	–		20-30 lat	72	41	56,9
czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	68	29	42,6	wykształcenie	30 lat i więcej	28	13	46,4
	1-3 miesiące	202	96	47,5		wyższe	60	44	73,3
	3-6 miesięcy	172	100	58,1		policealne i śr. zawodowe	130	74	56,9
	6-12 miesięcy	157	95	60,5		średnie ogólnokształcące	115	74	64,3
	12-24 miesiące	63	48	76,2		zasadnicze zawodowe	230	121	52,6
	pow. 24 miesięcy	32	22	68,8		gimnazjalne i niższe	159	77	48,4

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Tomyślu.

Na koniec 2009 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby młode w wieku 18-34 lata, często bez doświadczenia zawodowego (łącznie 431 osób), osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy oraz od 3 do 6 miesięcy (w sumie 374 osoby), osoby ze stażem pracy od roku do 5 lat (185 osób) i bez stażu pracy (118 osób),

a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (230 osób) oraz gimnazjalnym i niższym (159 osób).

Liczne grupy wśród będących bez zatrudnienia stanowiły również osoby w wieku 35-44 lata (114 osób) i 45-54 lata (104 osoby), osoby pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy (157 osób), osoby ze stażem pracy od 5 do 10 lat (111 osób) i od 10 do 20 lat (100 osób) oraz osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (130 osób).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 25-34 lata (60,9%) i 45-54 lata (60,6%), osób pozostających bez pracy długotrwale, powyżej 12 miesięcy (73,7%), osób bez stażu pracy (64,4%) i ze stażem pracy do roku (58,8%) i od 20 do 30 lat (56,9%) oraz, co budzi niepokój, osób z wykształceniem wyższym (73,3%) i średnim ogólnokształcących (64,3%).

Tabela 12. Bezrobotni w gminie na koniec 2009 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4	1
przetwórstwo przemysłowe	227	0
wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	11	0
budownictwo	44	13
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	116	4
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5	0
transport i gospodarka magazynowa	2	1
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5	3
edukacja	3	0
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4	0
pozostała działalność usługowa	151	1

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Tomyslu.

Na koniec 2009 roku wśród bezrobotnych w gminie dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze prowadzące działalność w takich działach, jak: przetwórstwo przemysłowe (227 osób), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (116 osób), budownictwo (44 osoby)

i pozostała działalność usługowa (151 osób). Liczba dostępnych na koniec 2009 roku ofert pracy dla bezrobotnych z gminy była niewielka (łącznie 23); najwięcej z nich dotyczyło możliwości zatrudnienia w budownictwie (13 ofert).

Z powyższych danych wynika, że programami aktywizującymi osoby bezrobotne z gminy należy objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Nie należy również zapominać o osobach mających za sobą kilkanaście lat pracy, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy. W szczególności dotyczy to tych, którzy przed zwolnieniem z pracy byli zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym, handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle, budownictwie oraz pozostałych usługach.

Ze względu na to, że problem bezrobocia w gminie w największym stopniu osiągały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym, warto nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób pozostających na rynku pracy bez zatrudnienia, szczególny nacisk należy położyć na doksztalcanie oraz podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

W latach 2007-2009 liczba mieszkań w gminie Nowy Tomyśl nieznacznie, lecz stale, spadała (z 3.005 w 2007 r. do 2.980 w 2009 r.). Zmniejszała się tym samym liczba izb (z 10.487 w 2007 r. do 10.414 w 2009 r.) i powierzchnia użytkowa mieszkań (z 160.248 m² w 2007 r. do 159.429 m² w 2009 r.). Na tym samym poziomie pozostawała z kolei przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (ok. 45 m²) i przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (ok. 15 m²). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba mieszkań	3.005	2.993	2.980
liczba izb	10.487	10.447	10.414
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	160.248	160.017	159.429

przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	ok. 45	ok. 45	ok. 45
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	ok. 15	ok. 15	ok. 15

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyszu.

W latach 2007-2009 niepokój budził również drastyczny spadek liczby nowo oddanych mieszkań (z 33 w 2007 r. do 2 w 2009 r.), a – co za tym idzie – zmniejszenie się liczby nowych izb oddanych do użytkowania (z 94 w 2007 r. do 9 w 2009 r.) i powierzchni użytkowej mieszkań (z 1.523,34 m² w 2007 r. do 178,43 m² w 2009 r.). Jeśli chodzi o budownictwo niemieszkalne, w analizowanym okresie oddano do użytkowania tylko jeden nowy budynek (w 2009 r.) o powierzchni użytkowej 292,86 m². Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania	33	21	2
liczba nowych izb oddanych do użytkowania	94	66	9
powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań (w m ²)	1.523,34	1.079	178,43
liczba nowych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania	–	–	1
powierzchnia użytkowa budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania (w m ²)	–	–	292,86

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyszu.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Urząd Miejski. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	188	132	129
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	461	312	296
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	407.456	262.699	243.693

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyszu.

W latach 2007-2009 liczba rodzin w gminie, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, spadała (ze 188 w 2007 r. do 129 w 2009 r.). Zmniejszała się również liczba przyznanych dodatków (z 461 w 2007 r. do 296 w 2009 r.) i tym samym wysokość kwot przeznaczonych na ten cel (z 407.456 zł w 2007 r. do 243.693 zł w 2009 r.).

8. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniedbujących obowiązki opieki następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, brak ośrodków dla nosicieli wirusa HIV, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości.

Osobami bezdomnymi, obok tych, którzy są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Bezdomność w gminie Nowy Tomyśl jest jedynie zjawiskiem, nie urasta do rangi problemu społecznego. Przez większą część roku ma charakter jednostkowy, ulegając nasileniu w okresie zimowym, i dotyczy głównie mężczyzn z problemem alkoholowym.

Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z gminy świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu. Przybiera ona głównie formę wsparcia rzeczowego (odzież, posiłek) oraz schronienia. W latach 2007-2009 liczba rodzin i przebywających w nich osób objętych wsparciem z powodu bezdomności była niewielka i ulegała nieznacznym wahaniom (liczba rodzin: z 3 w 2007 r. poprzez 2 w 2008 r. do 6 w 2009 r., liczba osób w rodzinach z 5 w 2007 r. poprzez 2 w 2008 r. do 7 w 2009 r.).

Schronienie osobom bezdomnym zapewniały Domy Stowarzyszenia Integracyjnego Wspólnoty Barka w Chudopczycach i Władysławowie. Na koniec 2009 roku przebywały w nich odpowiednio 3 i 1 osoba z gminy.

9. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2008/2009 w gminie Nowy Tomyśl funkcjonowało 17 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 5 przedszkoli, 7 szkół podstawowych, 2 szkoły gimnazjalne i 3 szkoły ponadgimnazjalne. Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2008/2009

nazwa i adres placówki	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
Przedszkole Nr 1, ul. Barteckiego 5, 64-300 Nowy Tomyśl	825	124
Przedszkole Nr 2, os. Batorego 19, 64-300 Nowy Tomyśl		
Przedszkole Nr 3, ul. 3-go Stycznia 70, 64-300 Nowy Tomyśl		
Przedszkole Nr 4, os. Północ 8, 64-300 Nowy Tomyśl		
Przedszkole Nr 5, ul. Nowa 23, 64-300 Nowy Tomyśl		
Szkoła Podstawowa Nr 1, ul. Wierzbowa 1, 64-300 Nowy Tomyśl	1.709	256
Szkoła Podstawowa Nr 2, ul. 3-go Stycznia 12, 64-300 Nowy Tomyśl		
Szkoła Podstawowa, Boruja Kościelna, ul. Szkolna 14, 64-300 Nowy Tomyśl		
Szkoła Podstawowa, Bukowiec, ul. Kościelna 75, 64-300 Nowy Tomyśl		
Szkoła Podstawowa, Jastrzębsko Stare, Pl. Kościelny 6, 64-300 Nowy Tomyśl		
Szkoła Podstawowa, Sątopy, ul. Szkolna 3, 64-300 Nowy Tomyśl		
Szkoła Podstawowa, Wytomyśl, ul. Szkolna 18, 64-300 Nowy Tomyśl		

Gimnazjum, os. Północ 25, 64-300 Nowy Tomyśl	1.011	135
Gimnazjum, Boruja Kościelna, ul. Szkolna 14, 64-300 Nowy Tomyśl		
Zespół Szkół Nr 2, ul. E. Szczanieckiej 1, 64-300 Nowy Tomyśl	1.624	167
Zespół Szkół Zawodowych i Licealnych, os. Północ 35, 64-300 Nowy Tomyśl		
Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych, ul. Tysiąclecia 6, 64-300 Nowy Tomyśl		

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

Oprócz ww. placówek oświatowo-wychowawczych, działalność w gminie prowadzi żłobek „Złoty Promyk” (os. Batorego 18, 64-300 Nowy Tomyśl). Żłobek zapewnia opiekę 75 dzieciom, zatrudnia 12 opiekunek.

10. KULTURA

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. W Nowym Tomyślu odbywa się wiele imprez kulturalnych, wśród których wyróżnia się Jarmark Chmielo-Wikliniarski. Jest to łączący tradycję targów chmielarskich z nowoczesnością oraz promocję miasta ze znakomitą rozrywką festyn, który pozwala na zakup wiklinowej galanterii wyprodukowanej w nowotomyskich zakładach plecionkarskich.

Ogromną popularnością wśród ludności gminy cieszą się również Turnieje Wsi, Wakacyjne Spotkania pod Grabem, Pastorałka Nowotomyska, Chóralny Podkoziółek, występy Amatorskiej Grupy Teatralnej, wystawy z cyklu „Zaproszenie do stołu”.

Główną rolę w organizacji ww. imprez odgrywa Nowotomyski Ośrodek Kultury, który organizuje również turnieje, konkursy oraz zajęcia hobbystyczne dla dzieci i młodzieży. Wiele ciekawych form spędzenia czasu wolnego dla nieletnich proponuje także Klub Osiedlowy Spółdzielni Mieszkaniowej, który zajmuje się m.in. organizacją „Dni Osiedla”.

Działalność kulturalną w gminie prowadzi również Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, która propaguje książkę i czytelnictwo poprzez różnorodne przedsięwzięcia („Czwartkowe wieczory literacko-muzyczne”, „Spotkania niebanalne”, „Twórca i jego dzieło”, „Poranki w bibliotece”, „Klub miłośników podróży przez kontynenty”) oraz upowszechnia wiedzę regionalną, prowadząc Ośrodek Wiedzy o Regionie. Dużym wydarzeniem kulturalnym w gminie są także odbywające się w Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa w Nowym Tomyślu Ogólnopolskie Plenery Wikliniarskie. Warto dodać, iż od

2007 roku w Nowym Tomyślu wydawany jest kwartalnik społeczno-kulturalny pt. „Przegląd Nowotomyski”.

W gminie propaguje się również muzykę i film. W Nowym Tomyślu działają Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia im. Witolda Lutosławskiego oraz Kino „Nowości”. Od 1996 roku w mieście organizowane są Ogólnopolskie Big-Band Festiwale, w których uczestniczą Big-Bandy z całej Polski, w tym także nowotomyski „Karol Band”, oraz rzesze miłośników dobrej muzyki. Od 1980 roku w mieście działa także Kapela „Zza Winkla”.

Dane szczegółowe na temat funkcjonujących w gminie placówek kulturalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Placówki kulturalne w gminie w 2009 roku

nazwa i adres placówki	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
Nowotomyski Ośrodek Kultury, ul. Tysiąclecia 3, 64-300 Nowy Tomyśl	700	26
Klub Osiedlowy Spółdzielni Mieszkaniowej, os. Batorego 32, 64-300 Nowy Tomyśl		
Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa, ul. Olchowa 10, 64-300 Nowy Tomyśl		
Kino „Nowości”, Pl. Niepodległości 3, 64-300 Nowy Tomyśl	5.000	1
Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, ul. Witosa 8, 64-300 Nowy Tomyśl	8.735	25
Filia Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej, Boruja Kościelna, 64-300 Nowy Tomyśl		
Filia Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej, Bukowiec, 64-300 Nowy Tomyśl		
Filia Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej, Jastrzębsko Stare, 64-300 Nowy Tomyśl		
Filia Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej, Sątopy, 64-300 Nowy Tomyśl		
Filia Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej, Wytomyśl, 64-300 Nowy Tomyśl		
Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Poznaniu, Filia w Nowym Tomyślu, os. Północ 25, 64-300 Nowy Tomyśl	157	1
Punkt biblioteczny Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej, Róża, 64-300 Nowy Tomyśl		
Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia im. Witolda Lutosławskiego, Pl. Chopina 14, 64-300 Nowy Tomyśl	189	31

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

11. SPORT I REKREACJA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Uprawianiu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie Nowy Tomyśl sprzyja dobra infrastruktura sportowa. Składa się na nią 26 obiektów, w tym funkcjonująca przy Gimnazjum w Nowym Tomyślu nowoczesna hala widowiskowo-sportowa, sale sportowe w Szkołach Podstawowych Nr 1 i 2 w Nowym Tomyślu oraz w Gimnazjum w Borui Kościelnej, boiska sportowe i sale gimnastyczne przy placówkach oświatowych oraz stadion sportowy w Nowym Tomyślu (z płytą do gry w piłkę nożną, płytą asfaltową do gier zespołowych, bieżnią o długości 400 m, dwiema skoczniami do skoku w dal oraz dwoma kortami tenisowymi o nawierzchni ceglanej). Dodatkowo w Nowotomyskim Parku Kultury są Skatepark, Blisko-boisko (z nawierzchnią z trawy syntetycznej) i boisko do koszykówki, na terenie parku miejskiego w Nowym Tomyślu urządzone jest boisko treningowe dla piłki nożnej, a w Bukowcu, Jastrzębsku Starym, Borui Kościelnej, Wytomyślu i Sątopach znajdują się stadiony wiejskie umożliwiające uprawianie piłki nożnej, koszykówki i siatkówki. Warto nadmienić, iż w 2009 roku oddano w gminie do użytku kompleks boisk wraz z budynkiem sanitarno-szatniowym w ramach programu Moje boisko – ORLIK 2012 PLUS.

Przy wszystkich szkołach podstawowych i gimnazjach w gminie działają Uczniowskie Kluby Sportowe, w których uprawia się lekką atletykę, gra w gry zespołowe, unihokej, tenis stołowy, szachy, warcaby. Dla preferujących sporty rowerowe zbudowana została ścieżka rowerowa wiodąca od Starego Tomyśla poprzez park miejski aż do dworca PKP w Nowym Tomyślu. W gminie wyznaczono również wielokilometrowe ścieżki turystyczne zachęcające do poznawania okolic.

Rozwój sportu i kultury fizycznej w gminie koordynuje Ośrodek Oświaty i Sportu w Nowym Tomyślu. Corocznie organizuje on ok. 30 imprez; są to: turnieje halowe w piłce siatkowej mężczyzn i kobiet, turnieje piłkarskie, tydzień z tenisem stołowym, turniej piłki nożnej dla uczniów szkół podstawowych, turnieje piłki koszykowej i ręcznej dla kobiet i mężczyzn, wiosenne biegi przełajowe młodzieży szkolnej, turnieje piłki plażowej, rajdy rowerowe dla rodzin i indywidualnych cyklistów, mistrzostwa reprezentacji miejscowych zakładów pracy w piłce nożnej, turniej unihokeja, turnieje wiejskich zespołów sportowych.

W gminie funkcjonują także liczne kluby sportowe: MKS „Polonia-Redos”, LKS „Korona” Bukowiec, LZS „SAM” Jastrzębsko Stare, LZS „Borusja” Boruja Kościelna, LKS

„Budowlani”, MKS „Gromy-Atrium”, Klub Strzelecki LOK w Nowym Tomyślu, Klub Karate, Nowotomyski Klub Tenisowy i Klub Aikido.

12. TURYSTYKA

Mimo że gmina Nowy Tomyśl nie ma charakteru typowo turystycznego, posiada w swojej ofercie różne formy wypoczynku. Jedną z nich jest agroturystyka, która, ze względu na rozproszenie pojedynczych gospodarstw na dużej przestrzeni, rozwija się dynamicznie. Oprócz noclegu oferta gospodarstw agroturystycznych działających w gminie obejmuje m.in.: wędkowanie, zbieranie grzybów i jagód, obcowanie ze zwierzętami, przejażdżki konne, rowerem wodnym, łódką, bryczką, biesiady przy ognisku czy grillowanie. Dane szczegółowe na temat tych gospodarstw przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Gospodarstwa agroturystyczne w gminie w 2009 roku

nazwa gospodarstwa	adres gospodarstwa
Gospodarstwo agroturystyczne „Różanka”	Nowa Róża 26, 64-300 Nowy Tomyśl
Gospodarstwo agroturystyczne	Grubsko 33, 64-300 Nowy Tomyśl
Gospodarstwo agroturystyczne „Basen Occeonin”	Chojniki 19, 64-300 Nowy Tomyśl
Gospodarstwo agroturystyczne „U Wierzy pod Lasem”	Przyłęk 137, 64-300 Nowy Tomyśl
Gospodarstwo agroturystyczne „Ranczo pod Kasztanem”	Przyłęk 1, 64-300 Nowy Tomyśl
Gospodarstwo agroturystyczne „Ranczo u Huberta”	Przyłęk 95, 64-300 Nowy Tomyśl
Gospodarstwo agroturystyczne	Przyłęk 2, 64-300 Nowy Tomyśl
Gospodarstwo agroturystyczne „Samotnia”	Stary Tomyśl, 64-300 Nowy Tomyśl
Gospodarstwo agroturystyczne „Ranczo Kucyk”	Cicha Góra 85, 64-300 Nowy Tomyśl
Gospodarstwo agroturystyczne „Chata pod Żurawiem”	Glinno 137, 64-300 Nowy Tomyśl
Gospodarstwo agroturystyczne „Klimkowa Osada”	Cicha Góra 75, 64-300 Nowy Tomyśl
Gospodarstwo agroturystyczne „Stajnia Wielkopolska”	Sękowo 93, 64-300 Nowy Tomyśl
Gospodarstwo agroturystyczne	Grubsko, ul. Hołogi 20, 64-300 Nowy Tomyśl

W gminie znajduje się także 8 obiektów zakwaterowania zbiorowego, które dysponują 297 miejscami noclegowymi. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Obiekty zakwaterowania noclegowego w gminie w 2009 roku

nazwa obiektu	adres obiektu
Hotel Atrium	pl. Chopina 18, 64-300 Nowy Tomyśl
Hotel Kaniewski	ul. Ogrodowa 22, 64-300 Nowy Tomyśl
Mini Hotel u Jagusi	ul. Powstańców Wlkp. 4, 64-300 Nowy Tomyśl
Hotel Kopernik	ul. Tysiąclecia 6, 64-300 Nowy Tomyśl
Hotel Ogrodnik	ul. Kolejowa 27, 64-300 Nowy Tomyśl
Hotel Restauracja Hi-Fi	Paproć, 64-300 Nowy Tomyśl
Szkolne Schronisko Młodzieżowe	Stary Tomyśl, ul. Powstańców Wlkp. 1, 64-300 Nowy Tomyśl
Hotel Iral	ul. Kościuszki 39, 64-300 Nowy Tomyśl

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

Ofertę turystyczną posiada również miasto Nowy Tomyśl. W jego południowo-wschodniej części znajduje się Park Kultury i Wypoczynku – miejsce spacerowe dla mieszkańców miasta i turystów, a zarazem teren, na którym odbywa się Jarmark Chmielo-Wikliniarski. W parku swoją siedzibę w zabytkowym olęderskim budynku mieszkalnym z końca XVIII wieku ma Muzeum Chmielarstwa i Wikliniarstwa. W jego pobliżu znajduje się ogród zoologiczny. Budynki muzeum otacza teren, na którym znajdują się ekspozycje botaniczne oraz prezentowane są artystyczne formy przestrzenne z wikliny.

Atrakcją turystyczną miasta jest również największy na świecie wiklinowy kosz, który stanowi swoistą formę kwietnika, obsadzonego drzewami i kwiatami. W Nowym Tomyślu znajduje się wiele innych wiklinowych elementów, wśród których na szczególną uwagę zasługuje usytuowana w pobliżu Nowotomyskiego Ośrodka Kultury opleciona wikliną muszla koncertowa.

Walory turystyczne posiadają również okolice gminy. W odległości 12 km od Nowego Tomyśla znajduje się Jezioro Kuźnickie, nad którym jest pole namiotowe, restauracja i pokoje noclegowe, natomiast w oddalonej o 9 km od miasta miejscowości Wąsowo usytuowane są zabytkowe budynki: neogotycki Zamek Hartów, barokowy Pałac Szanieckich

i Domek Ogrodnika. Ponadto w sąsiedztwie gminy znajdują się pałace w Chraplewie, Dakowach Mokrych, Lwówku, Niegolewie, Sielinku, Starym Tomyślu, Śliwnie, Trzciance oraz dwory w Głuponiach, Porążynie, Posadowie i Rudnikach.

13. SYTUACJA DZIECKA

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Analiza sytuacji dziecka w gminie Nowy Tomyśl została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informację na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 12 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub, w przypadku ich braku, dyrektorów – z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa w Borui Kościelnej (liczba uczniów: 238),
- Szkoła Podstawowa w Bukowcu (liczba uczniów: 81),
- Szkoła Podstawowa w Jastrzębsku Starym (liczba uczniów: 64),
- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Nowym Tomyślu (liczba uczniów: 476),
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Nowym Tomyślu (liczba uczniów: 736),
- Szkoła Podstawowa w Sątopach (liczba uczniów: 58),
- Szkoła Podstawowa w Wytomyślu (liczba uczniów: 71 + 11 sześciolatków),
- Gimnazjum w Borui Kościelnej (liczba uczniów: 187),
- Gimnazjum w Nowym Tomyślu (liczba uczniów: 806),
- Zespół Szkół Nr 2 w Nowym Tomyślu (liczba uczniów: 743),
- Zespół Szkół Zawodowych i Licealnych w Nowym Tomyślu (liczba uczniów: 603),
- Liceum Ogólnokształcące Nr 1 w Nowym Tomyślu (liczba uczniów: 603).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że w 3 szkołach są zatrudnieni pedagodzy na pełnym etacie (SP Nr 1 i Nr 2 w Nowym Tomyślu oraz Gim. w Nowym Tomyślu), w pozostałych szkołach

pedagodzy są zatrudnieni w niepełnym wymiarze godzin – w zależności od wielkości szkoły, 8 placówek zatrudnia logopedę (brak w Gim. w Borui Kościelnej, ZS Nr 2 i ZSZiL w Nowym Tomyślu), 8 psychologa (brak w SP w Bukowcu, Sątopach i ZS Nr 2). Dzieci i młodzież we wszystkich szkołach objęte są profilaktyką zdrowotną przez pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania (higienistki szkolne), zatrudnione przez Spółki Lekarskie Lekarza Rodzinnego, zgodnie z wytycznymi NFZ. Żadna szkoła nie zatrudnia doradcy zawodowego.

Większość placówek (8) prowadzi dożywianie uczniów (brak tej formy wsparcia w SP w Wytomyślu, ZS Nr 2 i ZSZiL w Nowym Tomyślu), a 3 z nich (SP i Gim. w Borui Kościelnej, SP Nr 2 w Nowym Tomyślu) zgłosiły potrzebę zwiększenia o 47 liczby dzieci i młodzieży objętych tym rodzajem pomocy.

Wszystkie placówki zapewniają uczniom dostęp do Internetu, 8 umożliwia korzystanie z sali gimnastycznej (brak w SP w Jastrzębsku Starym, Sątopach i Wytomyślu), a 2 posiadają klasy integracyjne (SP w Borui Kościelnej i Sątopach). Trudności z dojazdem do szkoły mają uczniowie Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Borui Kościelnej, na co wpływają niedostosowane godziny dowożenia i odwożenia dzieci i młodzieży.

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła historyczne, matematyczne, ekonomiczne, literackie, przyrodnicze, ekologiczne, teatralne, muzyczne, taneczne, plastyczne, dziennikarskie, informatyczne, religijne) oraz zajęć językowych i rekreacyjno-sportowych. Jednocześnie 10 placówek prowadzi zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (brak w ZS Nr 2 w Nowym Tomyślu). Wśród nich najczęściej organizowane są zajęcia wyrównawcze (10 szkół), korekcyjno-kompensacyjne (7), logopedyczne (8), psychoterapeutyczne (5), terapia pedagogiczna (5), zajęcia rewalidacyjne (4) oraz terapia psychologiczna (2).

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, w dwojaki sposób, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na dysfunkcje występujące w domu, odnoszące się do bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, nadużywania alkoholu przez nich w obecności dzieci, przemocy domowej. Pedagodzy zwracali również uwagę na zjawisko ubożenia rodzin. Powodowane jest ono m.in. bezrobociem, które – na skutek wyjazdu jednego z rodziców w poszukiwaniu pracy za

granicę – generuje problem eurosieroctwa. Anketowani podkreślali także występowanie w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej problemów agresji i przemocy oraz sięgania po środki uzależniające (alkohol, papierosy).

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, ankietowani stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawierają poniższe tabele.

Tabela 20. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół podstawowych

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	liczba ujawnionych przypadków	nie występuje
sięganie po alkohol	8 + w 33 rodzinach	2
sięganie po narkotyki		7
palenie papierosów	31 + w 52 rodzinach	4
ucieczki z domu		7
kradzieże	15	4
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	29	4
autoagresja	17	5
przestępczość ujawniona	20 + w 2 rodzinach	5
niszczenie mienia szkolnego	10	6
udział w grupach negatywnych	9	6
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	8	5
przemoc w rodzinie	10	3
zaniedbanie przez dom	32	3
wykorzystywanie seksualne		6

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 21. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	liczba ujawnionych przypadków	nie występuje
sięganie po alkohol	10 rodzinach	1

sięganie po narkotyki	1	4
palenie papierosów	116	
ucieczki z domu	3	1
kradzieże	4	2
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	28	1
autoagresja	3	2
przestępczość ujawniona	3	2
niszczenie mienia szkolnego	53	2
udział w grupach negatywnych	10-15	3
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	26	
przemoc w rodzinie	3	2
zaniedbanie przez dom	6	2
wykorzystywanie seksualne		4

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: nadużywanie używek w rodzinach i sięganie przez uczniów po papierosy i alkohol, niszczenie mienia szkolnego, stosowanie agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, zaniedbanie przez dom oraz problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego. Warto zauważyć, iż niektóre problemy, w zależności od wieku uczniów, występowały z różnym natężeniem. U dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół podstawowych odnotowano większą intensywność zjawisk autoagresji, agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, przestępczości ujawnionej i zaniedbania przez dom, natomiast u młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej częściej ujawniano przypadki niszczenia mienia szkolnego, udziału w grupach negatywnych oraz problemów wymagających nadzoru kuratora sądowego.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Wskazując badania konieczne do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców, pedagodzy stwierdzili, iż należy dokładnie zdiagnozować zachowania negatywne w środowisku szkolnym i rodzinnym, w tym problemy ubóstwa, bezrobocia, uzależnień, agresji i przemocy domowej. W opinii ankietowanych trzeba również dokładnie rozpoznać wykorzystywane przez rodziców metody wychowawcze oraz skutki ich stosowania. Ważne jest także zbadanie skuteczności pomocy udzielanej dzieciom, młodzieży i ich rodzicom oraz poznanie ich oczekiwań w tym zakresie. Zdaniem pedagogów warto także poznać propozycje tych grup co do oferty spędzania czasu wolnego.

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkołach, badani wskazywali głównie na potrzebę organizowania warsztatów, pogadanek, konkursów i prezentacji profilaktycznych oraz spotkań ze specjalistami z danej dziedziny. Pedagodzy podkreślali również znaczenie propagowania zdrowego stylu życia, m.in. poprzez rozpowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych. Zwracali także uwagę na konieczność prowadzenia psychoedukacji rodziców i organizowania treningów zastępowania agresji oraz konstruktywnego rozwiązywania problemów społecznych.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele wszystkich, poza jedną (ZSZiL w Nowym Tomyślu), ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się konsultacje indywidualne, rozmowy telefoniczne, zebrania, dyżury, pogadanki, spotkania w ramach Rady Rodziców i wizyty domowe, organizowane są imprezy i uroczystości szkolne, prowadzona jest pedagogizacja rodziców. Ci ostatni zachęceni są również do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Podobnie jak w przypadku oceny współpracy szkół z rodzicami, przedstawiciele wszystkich, poza jedną (tym razem SP w Sątopach), badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca. Do podmiotów tych zaliczyli: Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Sąd Rejonowy i kuratorów sądowych, Powiatowy Urząd Pracy, Policję, Straż Miejską, Straż Pożarną, świetlicę socjoterapeutyczną, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Nowotomyski Ośrodek Kultury, Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną, zakłady opieki zdrowotnej, PCK, Caritas, Polską Akcję Humanitarną oraz Stowarzyszenie „Pomocna dłoń”.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Postulat ten dotyczył głównie uczniów z obszarów wiejskich gminy, którzy mają

ograniczone możliwości korzystania z zajęć pozalekcyjnych oraz infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej. W tym kontekście pojawił się również pomysł uruchomienia w gminie komunikacji podmiejskiej.

Wśród innych potrzeb dzieci i młodzieży ankietowani wskazali konieczność zwiększenia dostępu do pomocy pedagoga, psychologa i logopedy poprzez wydłużenie czasu ich pracy, rozszerzenia wsparcia w postaci dożywiania oraz organizowania terapii zajęciowej dla dzieci i młodzieży z objawami niedostosowania społecznego.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na możliwość zagospodarowania czasu wolnego, m.in. poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, imprez szkolnych oraz wypoczynku. Zwracali także uwagę na możliwość prowadzenia systematycznego monitoringu uczniów z rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej i materialnej oraz organizowanie akcji charytatywnych. Ankietowani podkreślali również wagę i korzyści płynące ze współpracy szkoły z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny w gminie.

14. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W gminie Nowy Tomyśl funkcjonują 4 zakłady opieki zdrowotnej (w tym dwa zakłady niepubliczne), są prowadzone 52 prywatne praktyki lekarskie oraz działa 9 aptek i punktów aptecznych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Zakłady opieki zdrowotnej, apteki i punkty apteczne w gminie w 2009 roku

nazwa placówki	adres
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Poznańska 30,

	64-300 Nowy Tomyśl
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Zdrowie-Zdrovita”	ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl
	os. Batorego 32, 64-300 Nowy Tomyśl
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Panaceum”	ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl
	os. Batorego 52, 64-300 Nowy Tomyśl
Pogotowie Ratunkowe	ul. Powstańców Wlkp. 2A, 64-300 Nowy Tomyśl
Apteka „Vita”	os. Batorego 52, 64-300 Nowy Tomyśl
Apteka „Centrum”	ul. Mickiewicza 2, 64-300 Nowy Tomyśl
Apteka „Remedium”	ul. Poznańska 22, 64-300 Nowy Tomyśl
Apteka „Farmacja Farmakt”	ul. 3-go Stycznia 2, 64-300 Nowy Tomyśl
Apteka „Pod Wagą”	ul. Mickiewicza 10, 64-300 Nowy Tomyśl
Apteka „Nova”	ul. Kościuszki 54, 64-300 Nowy Tomyśl
Centrum Informacji Medycznej „Tel-Med”	ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl
Punkt Apteczny w Bukowcu	Bukowiec, ul. Sętowska 5
Punkt Apteczny w Borui Kościelnej	Boruja Kościelna, ul. Wolsztyńska 16

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

W gminie prowadzonych jest również 57 prywatnych praktyk lekarskich, w tym 16 praktyk ogólnych, 32 praktyki specjalistyczne i 9 praktyk stomatologicznych.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej i indywidualnych praktyk lekarskich działających na jej terenie. W związku z brakiem informacji w tym zakresie ze wszystkich placówek służby zdrowia i praktyk lekarskich w gminie, w poniższej tabeli przedstawiono dane za 2009 rok uzyskane z NZOZ Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Panaceum” w Nowym Tomyślu, przy założeniu, że reprezentują one średnią gminną.

Tabela 23. Najczęstsze schorzenia ludności gminy w 2009 roku

rodzaj schorzenia	osoby, u których stwierdzono schorzenie
-------------------	---

	liczba dzieci i młodzieży	liczba osób dorosłych
choroby tarczycy	–	98
cukrzyca	11	160
otyłość	118	–
zaburzenia odżywiania	48	–
alergie pokarmowe	92	–
alergie skórne	67	–
choroby układu moczowego	53	–
choroby obwodowego układu nerwowego	–	167
choroby układu krążenia	–	306
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	–	215
przewlekłe choroby układu trawiennego	–	116
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	–	81

Dane NZOZ Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego „Panaceum” w Nowym Tomyślu.

W 2009 roku pod opieką Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Przychodni Zespołu Lekarza Rodzinnego „Panaceum” w Nowym Tomyślu było 1.407 dzieci i młodzieży oraz 2.283 osoby dorosłe z gminy. U największej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym stwierdzono otyłość (118 osób), alergie pokarmowe (92 osoby) i skórne (67 osób) oraz choroby układu moczowego (53 osoby). Dorośli z kolei najczęściej zmagali się z chorobami układu krążenia (306 osób), przewlekłym nieżytem oskrzeli, dychawicą oskrzelową (215 osób), chorobami obwodowego układu nerwowego (167 osób) i cukrzycą (160 osób).

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi.

Tabela 24. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2009 roku

forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego po raz pierwszy (dzieci do lat 3)	845
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego następny raz (dzieci do lat 3)	1.500
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych po raz pierwszy (dzieci do 1. roku życia)	125
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych następny raz (dzieci do lat 3)	–
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 podlegający badaniu)	697
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzież do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	691

Dane NZOZ Przychodni Zespołu Lekarza Rodzinnego „Panaceum” w Nowym Tomyślu.

W 2009 roku poradami profilaktycznymi lekarza rodzinnego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Przychodni Zespołu Lekarza Rodzinnego „Panaceum” w Nowym Tomyślu po raz pierwszy i po raz następny zostało objętych odpowiednio 845 i 1.500 dzieci do lat 3. Wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych miały z kolei miejsce jedynie po raz pierwszy w przypadku 125 dzieci do 1. roku życia. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast 697 dzieci i młodzieży, w tym 691 osób zgodnie z programem badań profilaktycznych.

15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i, podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwe piętno na jej funkcjonowaniu.

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu, w 2009 roku w gminie Nowy Tomyśl popełniono ogółem 956 przestępstw, w tym 811 wykrytych. Wśród nich odnotowano 549 przestępstw kryminalnych, 200 przestępstw gospodarczych oraz 144 przestępstwa polegające na prowadzeniu pojazdu mechanicznego i roweru w stanie nietrzeźwości. W kategorii przestępstw kryminalnych dominowały przestępstwa przeciwko mieniu i zdrowiu, wśród których najczęściej odnotowywano kradzieże cudzej rzeczy (182 czyny) i kradzieże z włamaniem (77 czynów). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Wybrane przestępstwa przeciwko mieniu i zdrowiu popełnione w gminie w 2009 roku

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw
kradzież cudzej rzeczy	182
uszkodzenie mienia	49
rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze	24
kradzież samochodu	18
kradzież z włamaniem	77
uszczerbek na zdrowiu	22
udział w bójce	6

Wśród sprawców przestępstw popełnionych w gminie w 2009 roku, największą grupę stanowiły osoby w wieku 30-39 lat (106 osób) i 21-29 lat (102 osoby). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26. Sprawcy przestępstw popełnionych w gminie w 2009 roku według wieku

wiek sprawcy	liczba sprawców
13-16 lat	50
17-20 lat	64
21-29 lat	102
30-39 lat	106
40-49 lat	68
50-59 lat	62
60 lat i więcej	12

Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu.

W ogólnej liczbie przestępstw wykrytych w gminie 101 zostało popełnionych przez 50 osób nieletnich w wieku 13-16 lat (ich procentowy udział w ogólnej liczbie podejrzanych wynosił 11%), w tym 100 czynów o charakterze kryminalnym i 1 czyn o charakterze gospodarczym. Kategorie przestępstw najczęściej popełnianych przez nieletnich w gminie w 2009 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Przestępstwa najczęściej popełniane przez nieletnich w gminie w 2009 roku

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw
kradzież cudzej rzeczy	8
uszkodzenie mienia	1
rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze	24
kradzież z włamaniem	2
uszczerbek na zdrowiu	12

Dane Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu.

W 2009 roku osoby nieletnie w gminie najczęściej popełniały przestępstwa przeciwko mieniu (44 czyny popełnione przez 26 osób). Wśród nich dominowały rozboje, kradzieże rozbójnicze i wymuszenie rozbójnicze (24 czyny, których dopuściła się 1 osoba) oraz kradzieże cudzej rzeczy (8 czynów popełnionych przez 8 osób). Głównym motywem działania sprawców była chęć osiągnięcia korzyści majątkowej.

Według Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu, w 2009 roku w gminnych placówkach oświatowych nie odnotowano przypadków tzw. „fali”. Incydentalnie natomiast dochodziło do wystąpienia przejawów przemocy lub nadmiernej agresji wśród pojedynczych uczniów. W jednej ze szkół podstawowych miał miejsce proceder wymuszania „płacenia haraczu” przez ucznia klasy VI. Ten sam uczeń dopuścił się także szeregu oszustw, wyłudzając od kolegów z klasy pieniądze pod pozorem pożyczki.

W opinii policji niepokojącym zjawiskiem jest obniżanie się wieku sprawców kradzieży, czego przykładem było ujawnienie w Nowym Tomyślu pięcioosobowej grupy nieletnich w wieku 9-12 lat, którzy dokonywali seryjnie drobnych kradzieży artykułów spożywczych i zabawek ze sklepów samoobsługowych. W toku prowadzonych czynności ustalono, że nieletni kradli przez okres ok. 6 miesięcy w co najmniej 11 sklepach, do każdego z nich przychodząc w celu dokonania kradzieży co najmniej kilkakrotnie.

16. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w gminie Nowy Tomyśl wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o świadczeniach rodzinnych i ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym oraz ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Z końcem 2009 roku kadrę OPS-u stanowiło 39 osób, a w oparciu o umowę zlecenie uzupełniali ją m.in. psycholog i kierowca. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 28. Stan zatrudnienia w OPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2009 roku

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów
-------------------	---------------	--------------

		powinno być więcej?
kadra kierownicza	7	0
pracownicy socjalni	10	2
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	6	2
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy	16	1

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu.

Wśród propozycji w zakresie rozwoju zasobów kadrowych OPS-u figuruje potrzeba zwiększenia liczby pracowników socjalnych do 12. Ma to związek z koniecznością realizacji zapisu ustawy o pomocy społecznej nakładającego na ośrodek obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2009 roku wskaźnik ten nie był spełniony i wynosił 2.451 mieszkańców na 1 pracownika socjalnego.

Tabela 29. Wykształcenie kadry OPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2009 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie			liczba osób	
			kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe		3	2
	wyższe niekierunkowe		1	—
	średnie kierunkowe		1	8
	średnie niekierunkowe		2	—
	zawodowe i niższe		—	—
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	2	—
		w trakcie realizacji	—	—
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	—	1
		w trakcie realizacji	—	1
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej			1	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny			4	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny			1	

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu.

Z końcem 2009 roku wykształcenie wyższe posiadało 13 osób z kadry OPS-u, w tym 3 osoby zajmujące stanowiska kierownicze. Wykształceniem średnim legitymowało się z kolei 20 osób, wśród których dominowali pracownicy socjalni (8 osób). 2 osoby z kadry

kierowniczej miały ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, a 1 osoba z kadry była zainteresowana podjęciem takiej specjalizacji, 1 pracownik socjalny posiadał specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego, kolejny był w trakcie jej zdobywania, a 4 osoby z kadry były zainteresowane podjęciem takiej specjalizacji. Ponadto 1 osoba z kadry OPS-u była zainteresowana podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Prawo do wsparcia udzielanego przez OPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych, które przysługują, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 504 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 583 zł.

W wykonywaniu zadań OPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez OPS na realizację zadań w latach 2007-2009.

Tabela 30. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2007-2009

wielkość wydatków	2007 r.	2008 r.	2009 r.
ogółem	7.569.703 zł	7.417.367 zł	7.400.319 zł
w tym na świadczenia pomocy społecznej	962.131 zł	1.057.526 zł	1.055.107 zł
na zadania własne gminy	675.480 zł	671.197 zł	885.731 zł
na zadania zlecone gminie	6.894.223 zł	6.746.170 zł	6.514.588 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu.

W latach 2007-2009 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy spadała z roku na rok. Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych gminie, wśród których przeważały środki przekazane na realizację świadczeń rodzinnych (w 2007 r. – 6.241.069 zł, w 2008 r. – 5.922.818 zł, a w 2009 r. – 5.722.448 zł), przede wszystkim w postaci zasiłków rodzinnych.

W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono natomiast na udzielanie świadczeń pomocy społecznej (w 2007 r. – 267.395,96 zł, w 2008 r. – 234.199,94 zł, a w 2009 r. – 302.317,59 zł), głównie w formie zasiłków celowych i w naturze, usług opiekuńczych, zasiłków okresowych i posiłku.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2007-2009.

Tabela 31. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1.089	966	725
liczba rodzin	473	456	446
liczba osób w rodzinach	1.398	1.352	1.270
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	5,8%	5,6%	5,2%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2007-2009 spadała z roku na rok (z 1.398 osób w rodzinach w 2007 roku do 1.270 osób w rodzinach w 2009 roku). Zmniejszał się również udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy (z 5,8% w 2007 roku do 5,2% w 2009 roku). Wpływ na taką sytuację mogło mieć m.in. niskie kryterium dochodowe obowiązujące przy ubieganiu się o wsparcie, które zawęziło liczbę osób uprawnionych do korzystania z pomocy.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2009 roku.

Tabela 32. Struktura wiekowa oraz aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2009 roku

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach	rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat według decyzji administracyjnych
0-16 lat	502	pracuje	234
17-21 lat	99	pracuje dorywczo	22
22-30 lat	108	nie pracuje	66
31-40 lat	184	studiuje	6
41-50 lat	155	uczy się	38
51-60 lat	127	na rencie	52
61-70 lat	30	na emeryturze	38

71 lat i więcej	65	na zasiłku dla bezrobotnych	21
		bezrobotny bez prawa do zasiłku	138

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez OPS pomocą społeczną w 2009 roku wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do 16 lat (502 osoby). Ci z nich, którzy bezpośrednio korzystali ze wsparcia, otrzymywali pomoc głównie w postaci posiłku (świadczonego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”), odzieży i obuwia, brali także udział w spotkaniach okolicznościowych i wyjazdach letnich (np. na kolonie). Znacznie mniejsze, choć spore, grupy reprezentowały osoby w wieku 31-40 lat (184 osoby), 41-50 lat (155 osób) i 51-60 lat (127 osób).

Jeśli chodzi o podział beneficjentów pomocy społecznej w gminie według aktywności zawodowej, najliczniejszą grupę w 2009 roku stanowiły osoby pracujące. Obecność tych osób w gronie beneficjentów OPS-u należy tłumaczyć uzyskiwaniem przez nie niskich dochodów uniemożliwiających utrzymanie siebie i swoich rodzin. Liczną grupą były również osoby bezrobotne niemające prawa do zasiłku (138 osób).

Analizując powyższe dane, można pokusić się o stwierdzenie, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia OPS-u w 2009 roku stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2007-2009 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2007-2009

powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.
ubóstwo	347	317	289	1.201	1.065	897
bezdомność	3	2	6	5	2	7
potrzeba ochrony macierzyństwa	80	114	122	390	580	599
bezrobocie	181	117	159	678	393	516
niepełnosprawność	250	230	246	703	598	604
długotrwała lub ciężka choroba	244	225	240	651	558	564
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	27	27	25	102	114	113

przemoc w rodzinie	12	11	9	56	47	43
alkoholizm	31	24	36	112	67	88
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	7	4	10	10	4	13
zdarzenie losowe	5	0	5	9	0	10
sytuacja kryzysowa	2	0	0	5	0	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	31	0	0	98	0

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Tomyszu.

W latach 2007-2009 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia OPS-u z tego powodu spadała z roku na rok (z odpowiednio 347 i 1.201 w 2007 r. do 289 i 897 w 2009 r.). Ważną przyczyną udzielania pomocy było również prowadzące do ubóstwa bezrobocie. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem OPS-u z powodu braku zatrudnienia wahała się (z odpowiednio 181 i 678 w 2007 roku poprzez 117 i 393 w 2008 r. do 159 i 516 w 2009 r.), przy czym w 2009 roku nastąpił dość duży jej wzrost, na co wpływ miało pogorszenie się sytuacji na rynku pracy.

Istotne przyczyny świadczenia pomocy społecznej w gminie stanowiły także problemy niepełnosprawności i długotrwałej lub ciężkiej choroby. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem OPS-u z tych powodów wahała się (niepełnosprawność odpowiednio 250 i 703 w 2007 r. poprzez 230 i 598 w 2008 r. do 246 i 604 w 2009 r., długotrwała lub ciężka choroba odpowiednio 244 i 651 w 2007 r. poprzez 225 i 558 w 2008 r. do 240 i 564 w 2009 r.). Dane te świadczą o wysokiej skali niepełnosprawności w gminie i zarazem potwierdzają pośrednio wzrost liczby osób starszych w gminie, które są bardziej, aniżeli inne grupy wiekowe, narażone na długotrwałe i ciężkie choroby.

Kolejną przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie była potrzeba ochrony macierzyństwa. Co warto podkreślić, liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem OPS-u z tego powodu systematycznie rosła (z odpowiednio 80 i 390 w 2007 r. do 122 i 599 w 2009 r.). W mniejszym stopniu mieszkańcy gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm czy przemoc w rodzinie. O ile liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem OPS-u z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego i alkoholizmu wahała się (bezradność z odpowiednio 27 i 102 w 2007 roku poprzez 27 i 114 w 2008 r. do 25 i 113 w 2009 r., alkoholizm z odpowiednio 31 i 112 w 2007 r. poprzez 24 i 67 w 2008 r. do 36 i 88 w 2009 r.), o tyle liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy z powodu

przemocy w rodzinie spadała z roku na rok (z odpowiednio 12 i 56 w 2007 r. do 9 i 43 w 2009 r.)

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez OPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2007-2009 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2007-2009

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.
pieniężna	1.066	937	709	456	432	435	1.451	1.242	1.252
rzeczowa	389	333	359	203	167	193	908	728	754
praca socjalna	X	X	X	994	892	742	2.978	2.729	2.197
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	221	196	156	828	705	468
schronienie	–	–	–	–	–	–	–	–	–
usługi opiekuńcze	63	64	66	63	63	65	98	94	105
specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–	–	–	–	–	–	–	–
skierowanie do domu pomocy społecznej	7	11	13	7	11	13	7	11	13

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu.

W latach 2007-2009 najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej (np. PCPR, organizacje pozarządowe). Bardzo ważnym narzędziem pracy socjalnej był kontrakt socjalny, których w 2007 roku zawarto 25, a w latach 2008-2009 po 41 (pozytywne rozwiązanie problemów w wyniku realizacji kontraktu uzyskano w przypadku odpowiednio 9, 27 i 21 rodzin). Generalnie liczba rodzin i osób w rodzinach objętych przez OPS pracą socjalną spadała z roku na rok (z odpowiednio 994 i 2.978 w 2007 r. do 742 i 2.197 w 2009 r.).

Istotne formy wsparcia świadczone mieszkańcom gminy stanowiły również pomoc finansowa i rzeczowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłku. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych tymi rodzajami wsparcia

ulegała wahaniom (pomoc finansowa odpowiednio z 456 i 1.451 w 2007 r. poprzez 432 i 1.242 w 2008 r. do 435 i 1.252 w 2009 r., pomoc rzeczowa odpowiednio z 203 i 908 w 2007 r. poprzez 167 i 728 w 2008 r. do 193 i 754 w 2009 r.).

Ważną rolę w ramach udzielanej przez OPS pomocy odgrywało również poradnictwo specjalistyczne, choć liczba rodzin i osób w rodzinach objętych tą formą wsparcia spadała z roku na rok (z odpowiednio 221 i 828 w 2007 r. do 156 i 468 w 2009 r.). Istotnym rodzajem pomocy były także usługi opiekuńcze, które w latach 2007-2009 przyznano zbliżonej liczbie osób (odpowiednio 63, 64 i 66), głównie osobom starszym, niepełnosprawnym, długotrwale i ciężko chorym.

Osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej. W latach 2007-2009 liczba takich osób rosła z roku na rok i wyniosła odpowiednio 7, 11 i 13.

Poza powyżej przedstawionymi formami wsparcia OPS realizował wiele innych inicjatyw na rzecz mieszkańców gminy. Obejmowały one m.in. działania interwencyjne, które podejmowano w sytuacjach szczególnie trudnych, głównie gdy stwierdzono występowanie przemocy domowej, nieprawidłowości w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wobec dzieci oraz zaniedbania rodzin wobec starszych i niepełnosprawnych ich członków. W latach 2008-2009 podjęto odpowiednio 71 i 58 interwencji.

Pracownicy socjalni, razem z policjantami z Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu, przeprowadzali także patronaże. W latach 2007-2009 miało miejsce odpowiednio 16, 14 i 11 takich patronaży, którymi objęto odpowiednio 48, 26 i 28 środowisk dysfunkcyjnych, głównie dotkniętych problemami alkoholowymi i przemocą w rodzinie. Ponadto w okresie jesienno-zimowym pracownicy socjalni i policjanci wspólnie odwiedzali znajdujące się na ogródkach działkowych altanki, które były zajmowane przez osoby bezdomne, oraz miejsca zamieszkania osób, które z uwagi na niskie temperatury były narażone na utratę zdrowia lub życia.

Ważną rolę w działalności OPS-u odgrywała również realizacja współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego i opracowanego w ramach Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki projektu pn. „Otwarte drzwi”. Celem głównym tego projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W latach 2008-2009 w jego ramach wsparciem objęto odpowiednio 11 i 14 osób.

Przy współpracy z innymi podmiotami OPS organizował także różnorodne imprezy okolicznościowe i edukacyjne oraz zbiórki dla mieszkańców gminy. W latach 2007-2009 należały do nich: Dzień Dziecka, Mikołajki, Spotkanie wigilijne, Gwiazdkowa niespodzianka, Dzień Seniora, Dzień Inwalidy, warsztaty edukacyjne i półkolonia językowa, a także zbiórki żywności w okresach przedświątecznych oraz jej pozyskiwanie w ramach Programu PEAD.

W ramach realizowanych zadań OPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	6.241.069 zł	5.922.818 zł	5.722.448 zł
liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne	1.935	2.049	1.822
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	35.758	31.155	26.780
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	184	184	162
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	2.045	2.117	2.113
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	12	7	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	1.583	1.360	1.148
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	2.607	2.251	1.831
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1.984	1.527	1.570
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	3.210	2.714	2.305
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	5.493	4.858	4.309
zasiłek pielęgnacyjny	8.299	9.079	9.843
świadczenie pielęgnacyjne	548	543	527
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	302	324	330
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	62.025	56.119	50.918

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu.

W latach 2007-2009 wielkość wydatków przeznaczonych przez OPS na realizację świadczeń rodzinnych zmniejszała się z roku na rok (z 6.241.069 zł w 2007 r. do 5.722.448 zł w 2009 r.). Tym samym spadała liczba przyznanych świadczeń (z 62.025 w 2007 r. do 50.918 w 2009 r.). Liczba rodzin z nich korzystających ulegała natomiast wahaniom (z 1.935 w 2007 r. poprzez 2.049 w 2008 r. do 1.822 w 2009 r.).

Najczęściej OPS wypłacał zasiłek rodzinny (w 2007 r. 35.758 świadczeń, w 2008 r. 31.155, a w 2009 r. 26.780), który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. Co warte odnotowania, z roku na rok rosła liczba przyznawanych zasiłków pielęgnacyjnych (z 8.299 w 2007 r. do 9.843 w 2009 r.), które służą częściowemu pokryciu wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. To kolejne dane potwierdzające wysoką skalę niepełnosprawności w gminie.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne OPS opłacił w latach 2007-2009 następującą liczbę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: w 2007 r. 535 (na kwotę 54.892 zł), w 2008 r. 505 (40.862 zł), a w 2009 r. 459 (38.596 zł).

Zaliczka alimentacyjna, a następnie świadczenie alimentacyjne stanowiły kolejne formy wsparcia świadczone w latach 2007-2009 przez OPS mieszkańcom gminy. Ta pomoc finansowa, udzielana początkowo zgodnie z ustawą o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, a od 1 października 2008 roku w oparciu o ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36. Zaliczki i świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano zaliczkę alimentacyjną	105	113	X
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	X	115	185
liczba przyznanych zaliczek alimentacyjnych	1.870	1.518	X
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	X	498	2.220
wielkość wydatków na zaliczki alimentacyjne	384.140 zł	314.943 zł	X
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	X	139.065 zł	646.892 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Tomyszu.

Liczba mieszkańców gminy, którym w latach 2007-2009 OPS przyznał zaliczkę, a następnie świadczenie alimentacyjne rosła z roku na rok (z 105 w 2007 r. do 185 w 2009 r.). Zwiększała się również liczba wypłaconych zaliczek i świadczeń (z 1.870 zł w 2007 r. do 2.200 w 2009 r.), a co za tym idzie, wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (z 384.140 zł w 2007 r. do 646.892 w 2009 zł).

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Do tych, które obok Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonują w gminie Nowy Tomyśl, należą: dom dziennego pobytu, środowiskowy dom samopomocy, świetlica socjoterapeutyczna i 3 świetlice profilaktyczne. Poniżej zamieszczone karty zasobów przedstawiają szczegółową informację na temat tych jednostek.

Dom Dziennego Pobytu

ul. Marszałka Piłsudskiego 8a, 64-300 Nowy Tomyśl.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Marszałka Piłsudskiego 8, 64-300 Nowy Tomyśl.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- podejmowanie działań służących utrzymaniu uczestników w ich środowisku zamieszkania, przeciwdziałanie instytucjonalizacji i marginalizacji,
- prowadzenie różnorodnych form terapii zajęciowej i rehabilitacji ruchowej,
- umożliwienie zaspokojenia potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych i towarzyskich,
- umożliwienie korzystania z urządzeń i przedmiotów pozwalających utrzymać higienę osobistą,
- udzielanie pomocy w załatwieniu spraw osobistych i urzędowych,
- zapewnienie jednego posiłku.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2009 r.:

Mieszkańcy gminy – osoby starsze, samotne, o zmniejszonej sprawności psychoruchowej. W 2009 r. jednostka objęła wsparciem 39 osób.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

- poszerzenie oferty organizowanych zajęć, w tym o prelekcje z psychologiem, lekarzem,
- utworzenie stowarzyszenia w celu pozyskania środków finansowych z zewnątrz.

Środowiskowy Dom Samopomocy

ul. Mickiewicza 10, 64-300 Nowy Tomyśl.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem, Oddział w Poznaniu, Koło w Nowym Tomyślu,
ul. Mickiewicza 10, 64-300 Nowy Tomyśl.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- terapia zajęciowa,
- rehabilitacja społeczna, fizyczna i zawodowa,
- pomoc psychologiczna,
- praca socjalna w kierunku rehabilitacji społecznej.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2009 r.:

Osoby z zaburzeniami psychicznymi (upośledzone umysłowo i chore psychicznie). W 2009 r. jednostka objęła wsparciem 27 osób.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

- remont pomieszczeń,
- adaptacja strychu do celów użytkowych,
- zwiększenie środków finansowych na działalność terapeutyczną.

Świetlica Socjoterapeutyczna

ul. Powstańców Wlkp., 64-300 Nowy Tomyśl.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Gmina Nowy Tomyśl, ul. Poznańska 33, 64-300 Nowy Tomyśl.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- diagnozowanie dzieci,
- zajęcia socjoterapeutyczne i profilaktyczne,
- pomoc w nauce,
- eliminowanie zaburzeń występujących w wychowaniu,
- organizowanie imprez okolicznościowych,
- zagospodarowanie czasu wolnego,
- wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci,
- współpraca z rodzicami.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2009 r.:

Dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych. W 2009 r. jednostka objęła wsparciem 30 osób.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

Brak.

Świetlica Profilaktyczna

Boruja Kościelna, ul. Szkolna 14, 64-300 Nowy Tomyśl.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Gmina Nowy Tomyśl, ul. Poznańska 33, 64-300 Nowy Tomyśl.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- zagospodarowanie czasu wolnego,
- pomoc w nauce,
- zajęcia profilaktyczne i artystyczno-plastyczne,
- organizowanie imprez okolicznościowych,
- eliminowanie zachowań negatywnych,
- wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci,
- współpraca z rodzicami.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2009 r.:

Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. W 2009 r. jednostka objęła wsparciem 20 osób.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

- remont pomieszczeń (malowanie).

Świetlica Profilaktyczna

Jastrzębsko Stare, Pl. Kościelny 6, 64-300 Nowy Tomyśl.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Gmina Nowy Tomyśl, ul. Poznańska 33, 64-300 Nowy Tomyśl.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- zagospodarowanie czasu wolnego,
- pomoc w nauce,
- zajęcia profilaktyczne i artystyczno-plastyczne,
- organizowanie imprez okolicznościowych,
- eliminowanie zaburzeń występujących w wychowaniu,
- wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci,
- współpraca z rodzicami.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2009 r.:

Dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych. W 2009 r. jednostka objęła wsparciem 10 osób.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

- adaptacja nowych pomieszczeń na działalność świetlicy.

Świetlica Profilaktyczna

Sątopy, ul. Szkolna 3, 64-300 Nowy Tomyśl.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Gmina Nowy Tomyśl, ul. Poznańska 33, 64-300 Nowy Tomyśl.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- zagospodarowanie czasu wolnego,
- pomoc w nauce,
- zajęcia profilaktyczne,
- organizowanie imprez okolicznościowych,
- eliminowanie zaburzeń występujących w wychowaniu,
- wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci,
- współpraca z rodzicami.

Kategoria i liczba klientów objętych wsparciem w 2009 r.:

Dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych. W 2009 r. jednostka objęła wsparciem 18 osób.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

- wymiana stolików.

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że w Nowym Tomyślu funkcjonują Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jako jednostki powiatowe obejmują zasięgiem działania również mieszkańców gminy. W 2009 roku PPP udzieliła wsparcia 892 dzieciom i młodzieży z gminy Nowy Tomyśl. Wybrane dane dotyczące działalności PCPR w odniesieniu do ludności gminy w latach 2007-2009 przedstawia natomiast poniższa tabela.

Tabela 37. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	–	–	–
liczba dzieci z gminy adoptowanych	–	–	–
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	6	4	3
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	–	2	4
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	27	34	33
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	3	5	9
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	14	19	24
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	–	–	3
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy	–	–	–
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	–	–	–

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomyślu.

W latach 2007-2009 liczba rodzin zastępczych mieszkających w gminie stale rosła (z 14 w 2007 r. do 24 w 2009 r.), a liczba dzieci w nich przebywających ulegała wahaniom

(z 27 w 2007 r. poprzez 34 w 2008 r. do 33 w 2009 r.). Niepokojący był natomiast spadek liczba dzieci z gminy, które znalazły opiekę w rodzinach zastępczych (z 6 w 2007 r. do 3 w 2009 r.).

Jeśli chodzi o pobyt dzieci z gminy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, ich liczba w latach 2007-2009 zwiększała się (z 3 w 2007 r. do 9 w 2009 r.). O ile w 2007 r. żadne dziecko z gminy nie zostało umieszczone w tego typu placówce, o tyle w latach 2008-2009 miało to miejsce i dotyczyło odpowiednio 2 i 4 dzieci. Warto dodać, iż w 2009 roku usamodzielniono 3 pochodzących z gminy wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Przy PCPR działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który prowadzi poradnictwo specjalistyczne, telefon zaufania i mieszkanie chronione. Ośrodek oferuje pomoc pedagoga, psychologa i pracownika socjalnego, a w ramach mieszkania chronionego zapewnia wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, które nie mają schronienia, oraz osobom pełnoletnim opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego lub rodziny zastępcze, które są uprawnione do pomocy na usamodzielnienie, osiedlają się w powiecie nowotomyskim i znajdują się w sytuacji kryzysowej.

W 2009 roku mieszkańcy gminy Nowy Tomyśl korzystali również z oferty jednostek wsparcia działających poza gminą. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat mieszkańców gminy objętych przez nie wsparciem przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2009 roku

nazwa i adres instytucji	kategoria klienta oraz liczba osób z gminy objętych wsparciem w 2009 r.
Warsztaty Terapii Zajęciowej, ul. Powstańców Wlkp. 41, 64-360 Zbąszyń (gmina Zbąszyń, powiat nowotomyski, województwo wielkopolskie)	osoby dorosłe, niepełnosprawne intelektualnie – 15 osób
Dom Stowarzyszenia Integracyjnego Wspólnoty Barka, Chudopczyce 27 (gmina Kwilcz, powiat międzychodzki, województwo wielkopolskie)	osoby bezdomne – 3 osoby
Dom Stowarzyszenia Integracyjnego Wspólnoty Barka, Władysławowo 68, 64-310 Lwówek, (gmina Lwówek, powiat nowotomyski, województwo wielkopolskie)	osoby bezdomne – 1 osoba
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, ul. Zbąskich 7, 64-360 Zbąszyń (gmina Zbąszyń, powiat nowotomyski, województwo wielkopolskie)	dzieci i młodzież niepełnosprawni intelektualnie – 21 osób

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Tomyslu.

17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności gminy Nowy Tomyśl wykorzystano dane z ostatniego spisu przeprowadzonego w 2002 roku.

W 2002 roku w gminie Nowy Tomyśl mieszkało 4.577 osób niepełnosprawnych (2.081 mężczyzn i 2.496 kobiet), w tym 4.225 osób niepełnosprawnych prawnie i 352 osoby niepełnosprawne tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogólnej ludności gminy wynosił 19,2%.

Poniższe tabele przedstawiają strukturę wiekową osób niepełnosprawnych w gminie oraz ich podział według poziomu wykształcenia i aktywności ekonomicznej.

Tabela 39. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

ekonomiczna grupa wieku	liczba osób	udział w ogólnej liczbie osób niepełnosprawnych	udział w ogólnej liczbie ludności w danej ekonomicznej grupie wieku
osoby w wieku przedprodukcyjnym	178	3,9%	2,9%
osoby w wieku produkcyjnym	2.922	63,8%	19,5%
osoby w wieku poprodukcyjnym	1.477	32,3%	52,7%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku 2.922 osoby niepełnosprawne w gminie były w wieku produkcyjnym, co było zjawiskiem niepokojącym. Stanowiły one prawie 1/5 ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku. Liczną grupę reprezentowały również osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym (1.477 osób), których odsetek wśród osób starszych w gminie wynosił blisko 53%.

Tabela 40. Osoby niepełnosprawne w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

poziom wykształcenia	liczba osób	udział w ogólnej liczbie osób niepełnosprawnych
----------------------	-------------	---

		niepełnosprawnych
wyższe	121	2,7%
policealne	121	2,7%
średnie	960	21,5%
zasadnicze zawodowe	1.422	31,9%
podstawowe ukończone	1.710	38,3%
podstawowe nieukończone	126	2,8%
nieustalony	1	0,02%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Niski poziom wykształcenia w istotny sposób utrudnia osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie na rynku pracy i utrzymanie posiadanego zatrudnienia. W 2002 roku najliczniejszą grupę wśród osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (1.710 osób) i zasadniczym zawodowym (1.422 osoby). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił odpowiednio 38,3% i 31,9%.

Tabela 41. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych
aktywni zawodowo pracujący	1.044	22,8%
aktywni zawodowo bezrobotni	187	4,1%
bierni zawodowo	3.340	73%
nieustalony status na rynku pracy	6	0,1%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. W 2002 roku zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie była bierna zawodowo (3.340 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił aż 73%. Aktywnych zawodowo było 1.231 osób dotkniętych niepełnosprawnością. Wśród nich dominowały osoby posiadające zatrudnienie (1.044 osoby).

18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 42. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań

związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Nowy Tomyśl w latach 2007-2009.

Tabela 43. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2007-2009

wielkość wydatków	2007 r.	2008 r.	2009 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	377.952 zł	358.920 zł	341.875 zł
na przeciwdziałanie narkomanii	–	17.540 zł	24.927 zł
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	–	–	–
razem	377.952 zł	376.460 zł	366.802 zł

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Tomyślu.

W 2009 roku wysokość kwot wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie była niższa niż w latach 2007-2008 (366.802 zł w stosunku do odpowiednio 377.952 i 376.460 zł). W analizowanym okresie zmniejszały się środki finansowe przeznaczane na walkę z alkoholizmem, zwiększały się natomiast kwoty wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii.

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w gminie Nowy Tomyśl oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2007-2009

	2007 r.	2008 r.	2009 r.
liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	63	87	101
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	52	60	52
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	131	91	30
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	2	0	2
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	71	49	51
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	1	0
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	28	29	32
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	13	11	15
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	–	–	–
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Tomyszu.

W latach 2007-2009 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie zwiększała się z roku na rok (z 63 w 2007 r. do 101 w 2009 r.; limit punktów uchwalony przez Radę Miejską wynosił na koniec 2009 r. 110). Liczba przeprowadzonych w nich kontroli ulegała natomiast wahaniom (od 52 w 2007 r. poprzez 60 w 2008 r. do 52 w 2009 r.). Wzrost liczby punktów sprzedaży alkoholu w gminie wynikał z wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, choć ich liczba w kolejnych latach była coraz mniejsza (z 131 w 2007 r. do 30 w 2009 r.; liczba obowiązujących zezwoleń na koniec 2009 r. wynosiła 263). Do wzrostu liczby punktów sprzedaży alkoholu w gminie przyczyniały się również pozytywne opinie GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, niemniej ich liczba w latach 2008-2009 była znacznie niższa niż w 2007 r. (odpowiednio 49 i 51 w stosunku do 71). W uzupełnieniu powyższych danych warto dodać, iż w analizowanym okresie zarówno liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, jak i liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na ich sprzedaż była niewielka (po 2 przypadki cofnięcia zezwolenia w 2007 i 2009 r. i 1 negatywna opinia w sprawie jego wydania w 2008 r.).

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała również rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu. W latach 2007-2009 liczba

osób nimi objętych rosła nieznacznie z roku na rok (z 28 w 2007 r. do 32 w 2009 r.). Wahaniom ulegała natomiast liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (od 13 w 2007 r. poprzez 11 w 2008 r. do 15 w 2009 r.). Warto dodać, iż w 2009 r. 16 osób z gminy zobowiązanych do leczenia odwykowego objęto nadzorem kuratora.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2007-2009 GKRPA nie kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem, nie skierowała żadnej osoby na terapię, nie złożyła również w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie żadnego zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełnią inne jednostki i grupy wsparcia. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 45. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie

nazwa jednostki	adres jednostki	liczba porad/ osób objętych wsparciem w 2009 r.
Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym	ul. Powstańców Wlkp., 64-300 Nowy Tomyśl	ok. 200 porad
Świetlica Socjoterapeutyczna	ul. Powstańców Wlkp., 64-300 Nowy Tomyśl	22 dzieci
Świetlica Profilaktyczna przy Szkole Podstawowej w Sątopach	Sątopy, ul. Szkolna 3, 64-300 Nowy Tomyśl	18 dzieci
Świetlica Profilaktyczna przy Szkole Podstawowej w Borui Kościelnej	Boruja Kościelna, ul. Szkolna 12, 64-300 Nowy Tomyśl	20 dzieci
Świetlica Profilaktyczna przy Szkole Podstawowej w Jastrzębsku Starym	Jastrzębsko Stare, pl. Kościelny 6, 64-300 Nowy Tomyśl	10 dzieci
Grupa Samopomocowa AA „Nowotomyska”	ul. Powstańców Wlkp., 64-300 Nowy Tomyśl	ok. 35 osób
Grupa Samopomocowa Al.-Anon „Światło”	ul. Powstańców Wlkp., 64-300 Nowy Tomyśl	ok. 10 osób
Mieszkanie chronione dla ofiar przemocy prowadzone przez PCPR	ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl	0 osób
Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy prowadzony przez PCPR	ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl	59 osób

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Tomyślu.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie świadczy również Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2007-2009 była ona udzielana

rodzinom i osobom w rodzinach, które zmagają się z alkoholizmem i przemocą domową. O ile liczba beneficjentów korzystających ze wsparcia OPS-u w związku z przemocą w rodzinie spadała z roku na rok (liczba rodzin: z 12 w 2007 r. do 9 w 2009 r., liczba osób w rodzinach: z 56 w 2007 r. do 43 w 2009 r.), o tyle liczba osób objętych pomocą z powodu alkoholizmu ulegała wahaniom (liczba rodzin: z 31 w 2007 r. poprzez 24 w 2008 r. do 36 w 2009 r., liczba osób w rodzinach z 112 w 2007 r. poprzez 67 w 2008 r. do 88 w 2009 r.).

Ważną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie odgrywa również policja. Współpracuje ona w powyższym zakresie z GKRPA, OPS-em, PCPR-em oraz pedagogami szkolnymi i kuratorami sądowymi. W 2009 roku policjanci Komendy Powiatowej Policji w Nowym Tomyślu przeprowadzili w gminie 50 interwencji domowych zakończonych procedurą „Niebieskiej Karty” (39 sprawców przemocy znajdowało się pod wpływem alkoholu). W jej ramach przesłano do GKRPA 5 wniosków o leczenie odwykowe.

W analizowanym roku w gminie wszczęto również 19 postępowań przygotowawczych w związku z przestępstwami polegającymi na znęcaniu się nad osobą najbliższą, w wyniku których stwierdzono popełnienie 15 przestępstw, w tym 1 polegające na znęcaniu się ze szczególnym okrucieństwem.

Według policji obserwowanymi skutkami przemocy w rodzinie są: rozkład pożycia małżeńskiego i w konsekwencji rozpad rodziny, zanik więzi uczuciowych, co wiąże się z trudnościami w wykształcaniu właściwych postaw moralnych i systemów wartościowania, spadek poziomu życia rodziny oraz częste przypadki nerwic, a nawet psychoz wśród ofiar przemocy.

Cenne źródło informacji na temat skali problemów alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie stanowią również wyniki badań monitoringowych, które w ramach diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń przeprowadzono w gminie w 2008 roku. Pokazały one m.in., że:

- alkoholizm zajmuje drugie, a narkomania czwarte miejsce (30%) w hierarchii problemów społecznych w gminie (43% wskazań),
- 4 na 10 badanych uważa osoby pijące alkohol w ich okolicy za szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa,
- 89% ankietowanych oczekuje na poziomie lokalnym działań służących ograniczeniu skali problemów alkoholowych,
- 51% dorosłych i 57% młodzieży chce utrzymania, a 46% dorosłych i 13% młodzieży chce podwyższenia do 21 lat wieku legalnego nabycia napojów alkoholowych,

- większość badanych (57%) uważa, że sprzedawcy napojów alkoholowych powinni odprowadzać do kasy gminy pieniądze na finansowanie zapobiegania alkoholizmowi, nawet jeśli spowodowałoby to podniesienie cen alkoholu,
- wśród 15-16-latków nie pije alkoholu zaledwie 3%, w gronie uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych – 2%,
- według 56% uczniów klas VI szkół podstawowych, 62% klas III gimnazjów i 71% klas II szkół ponadgimnazjalnych najczęściej spożywanym przez młodzież alkoholem jest piwo,
- uczniowie nie tylko piją, ale i upijają się – pijany był już co 8. uczeń klasy szóstej, 56% uczniów klas III gimnazjów i $\frac{3}{4}$ uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych,
- odpowiednio 31 i 10% ludzi młodych sięga po alkohol, by zapomnieć o problemach i smutkach,
- co 10. uczeń klas VI szkół podstawowych, co 7. uczeń klas III gimnazjów i 24% uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych miało kontakt ze środkami odurzającymi (najczęściej z marihuaną),
- 11% uczniów szkół średnich i 14% gimnazjalistów spotkało osobę rozprawdzającą narkotyki w szkole, a odpowiednio 47% i 41% poza szkołą,
- ludzie młodzi są zdania, że narkotyki można najłatwiej kupić w dyskotecie i w pubie, przy czym kupno środka odurzającego w innych miejscach również nie następuje trudności,
- 56% dorosłych uważa, że w ich okolicy dostęp do narkotyków jest łatwy,
- dzieci są narażone na akty przemocy w szkole i w domu – co 8. uczeń był ofiarą pobicia w szkole, co 5. był zmuszany do robienia rzeczy niechcianych, a co 11. został napadnięty i okradziony,
- w 3 rodzinach na 10 używa się wyzwisk, a w co 10. dzieci są bite,
- w 4 na 10 przypadków osobami, które po raz pierwszy poczęstowały młodego człowieka alkoholem, byli dorośli (najczęściej rodzice),
- 26% uczniów było świadkami przykłej sytuacji rodzinnej spowodowanej przez alkohol,
- młodzież najczęściej spożywa alkohol w domu, w dyskotecie i w kawiarni,
- 71% badanych coraz częściej spotyka osoby, które zostały abstynentami lub przynajmniej piją w sposób mniej destrukcyjny niż dawniej,
- według 51% badanych zmniejsza się picie alkoholu w pracy,
- 7 na 10 badanych wiedziałoby, gdzie szukać pomocy, gdyby ktoś z ich bliskich miał problem z alkoholem,
- zmieniają się preferencje alkoholowe – napoje spirytusowe są coraz częściej zastępowane

napojami o niskiej zawartości alkoholu,

- ¾ badanych wierzy w skuteczność leczenia odwykowego.

19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy. W ramach diagnozy problemów społecznych gminy Nowy Tomyśl badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu ankiety rozesłanej do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. burmistrza, sołtysów, radnych, naczelników Wydziałów Urzędu Miejskiego, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 205 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie.

Atuty gminy

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o największe atuty gminy. Wskazując je, respondenci zwrócili szczególną uwagę na dobre położenie geograficzne i komunikacyjne gminy, w nieznaczej odległości od Poznania i przejścia granicznego w Świecku oraz autostrady A-2. Duże znaczenie przywiązywali również do walorów krajobrazowych gminy, doceniając sprzyjającą rozwojowi turystyki atrakcyjność otoczenia przyrodniczego.

Mieszkańcy Nowego Tomyśla podkreślali także korzyści płynące z powiatowego charakteru miasta, a mianowicie sprawną administrację oraz bogatą sieć placówek i obiektów oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych, służby zdrowia, pomocy społecznej czy usługowych. Akcentując walory kulturalne miasta, wysoko oceniali organizowane w nim imprezy (z Jarmarkiem Chmielo-Wikliniarskim i Ogólnopolskimi Plenerami Wikliniarskimi na czele) oraz znajdujący się na jego terenie Park Kultury i Wypoczynku, w którym mieści się Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa oraz ogród zoologiczny. Nie zapomnieli również wspomnieć o walorach estetycznych miasta oraz rozwiniętej w nim infrastrukturze technicznej.

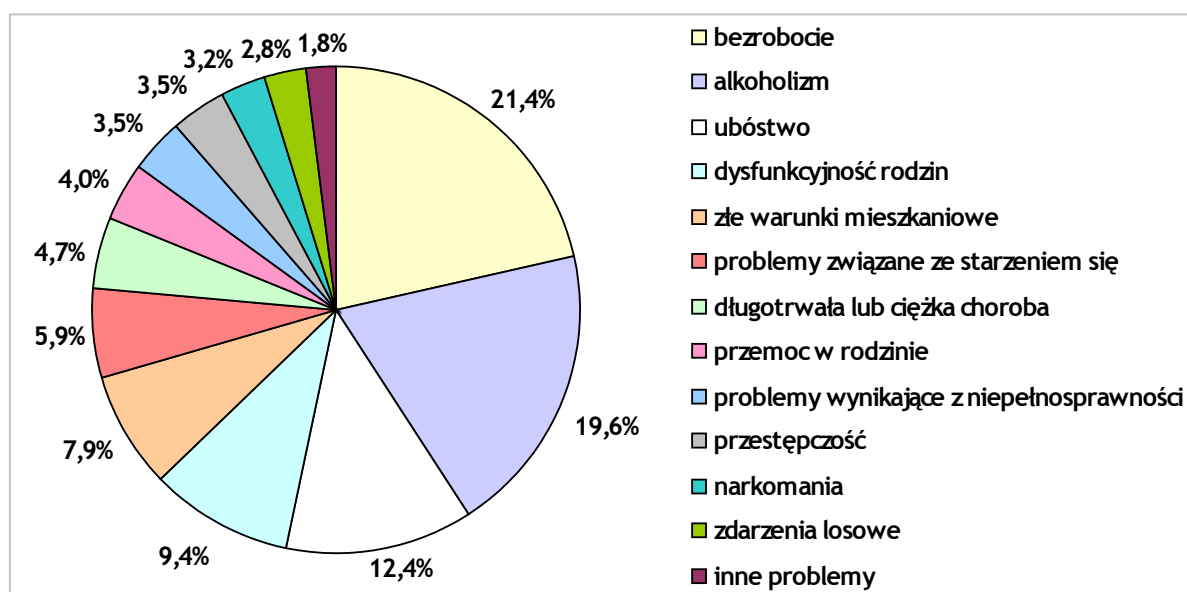
Słabe strony gminy

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony gminy. Najczęściej wymienianą słabością był zły stan dróg lokalnych. W zakresie infrastruktury drogowej badani wskazywali również na brak w mieście wiaduktu nad linią kolejową, źle zorganizowaną obwodnicę, ograniczoną liczbę miejsc parkingowych i przejść dla pieszych, niedostateczne oświetlenie ulic i dróg. Według ankietowanych bolączką gminy są także deficyty w infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej, najbardziej widoczne w przypadku ścieżek rowerowych, placów zabaw czy kąpielisk (np. krytego basenu). Za ważne problemy respondenci uznali również ograniczoną liczbę mieszkań komunalnych i socjalnych oraz utrudniony dostęp do usług medycznych, szczególnie na obszarach wiejskich gminy. Trudności mieszkańcom sołectw sprawia również dojazd do miasta.

Analizując słabe strony gminy, respondenci wspominali także o rosnącym bezrobociu oraz o niewielkiej powierzchni będących w posiadaniu gminy terenów pod inwestycje. Zwracali także uwagę na niewystarczające działania w zakresie segregacji odpadów oraz ograniczoną liczbę koszy na śmieci. Część badanych uznała, że imprezy kulturalne w gminie są organizowane zbyt rzadko, a placówki przedszkolne i żłobek dysponują niewystarczającą liczbą miejsc. Niektórzy stwierdzili, że istotnymi problemami są przestępczość i akty wandalizmu.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

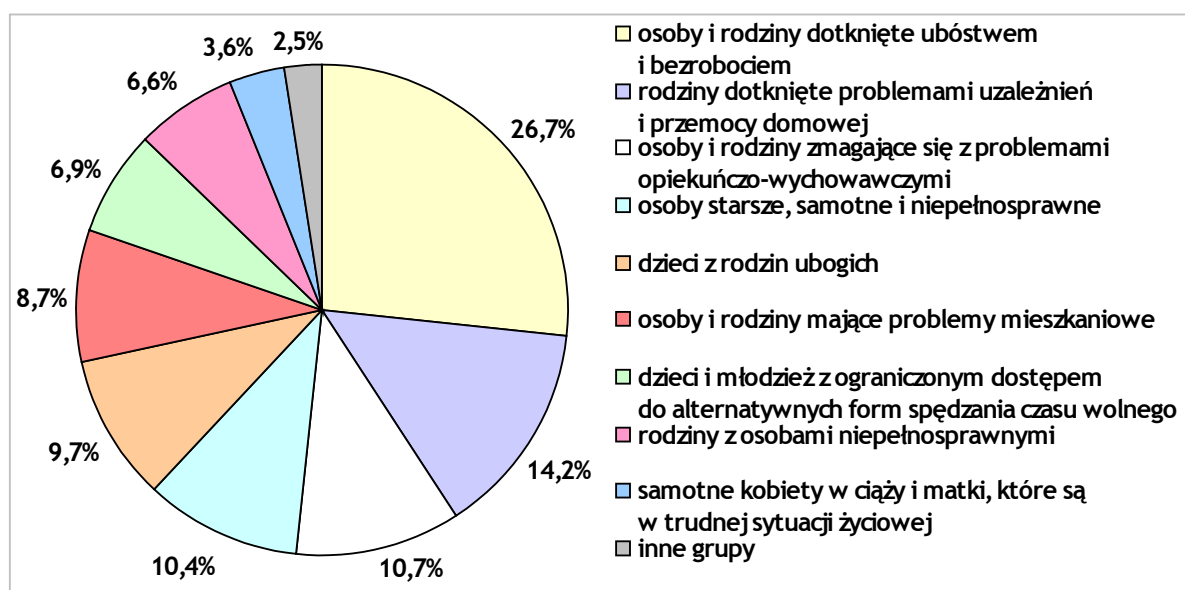

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli bezrobocie (21,4%) oraz alkoholizm (19,6%). Szczególną uwagę zwrócili również na ubóstwo (12,4%), dysfunkcyjność rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci i rozpad więzi rodzinnych (9,4%), złe warunki mieszkaniowe (7,9%) oraz problemy związane ze starzeniem się (5,9%). W dalszej kolejności wymienili m.in. długotrwałą lub ciężką chorobę (4,7%), przemoc w rodzinie (4%), problemy wynikające z niepełnosprawności oraz przestępczość (po 3,5%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowani podali kategorie osób i grup, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych występujących w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

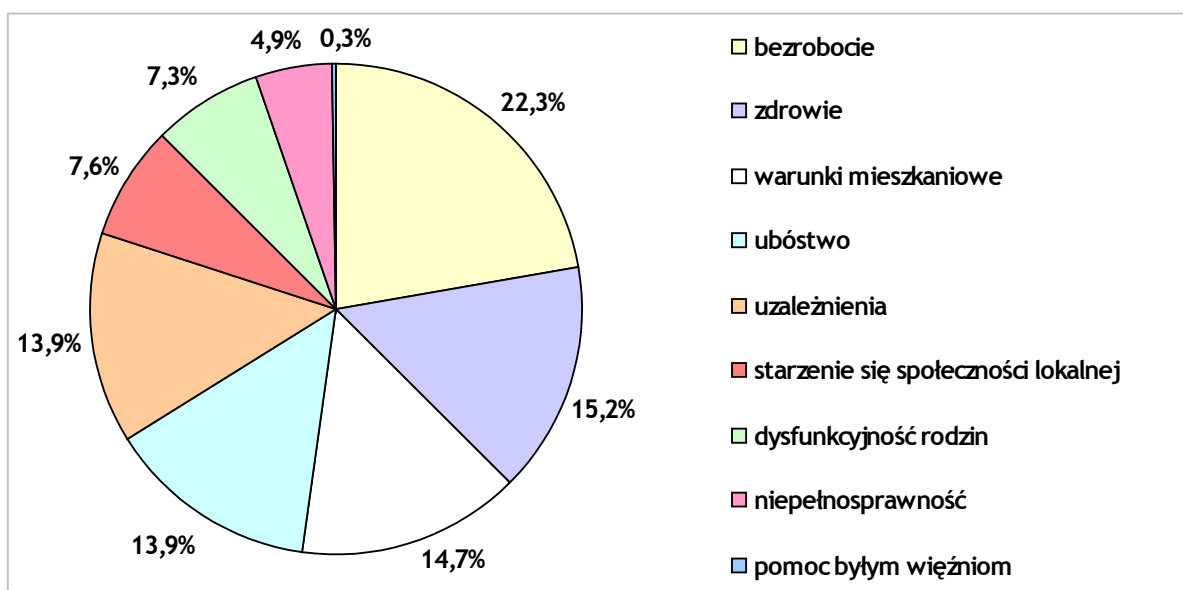
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (26,7%) stwierdziło, że grupą, która najbardziej odczuwa skutki problemów społecznych w gminie, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem. Liczne grono wśród ankietowanych stanowili również ci, którzy wskazali na osoby i rodziny zmagające się z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (14,2%), opiekuńczo-wychowawczymi (10,7%) oraz osoby starsze, samotne i niepełnosprawne (10,4%). Zdaniem respondentów z następstwami problemów społecznych w gminie zmagają się także m.in. dzieci z rodzin ubogich (9,7%), osoby i rodziny mające problemy mieszkaniowe (8,7%),

dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (6,9%) oraz rodziny z osobami niepełnosprawnymi (6,6%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niewystarczająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (22,3%) oraz zdrowie (15,2%), warunki mieszkaniowe (14,7%), ubóstwo i uzależnienia (po 13,9%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w gminie?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególny nacisk położyli na przeciwdziałanie bezrobociu oraz rozbudowę mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego. Za równie istotne uznali podjęcie kroków w celu zwiększenia dostępu mieszkańców gminy do pomocy psychologicznej i prawnej, specjalistycznych usług medycznych oraz zakresu pomocy społecznej. Co do wsparcia udzielanego przez OPS zastrzegli jednak, że świadczoną

pomoc należałoby poddać kontroli co do zasadności jej przyznawania i efektywności jej wykorzystania, a zasadniczą rolę w jej ramach powinna odgrywać praca socjalna.

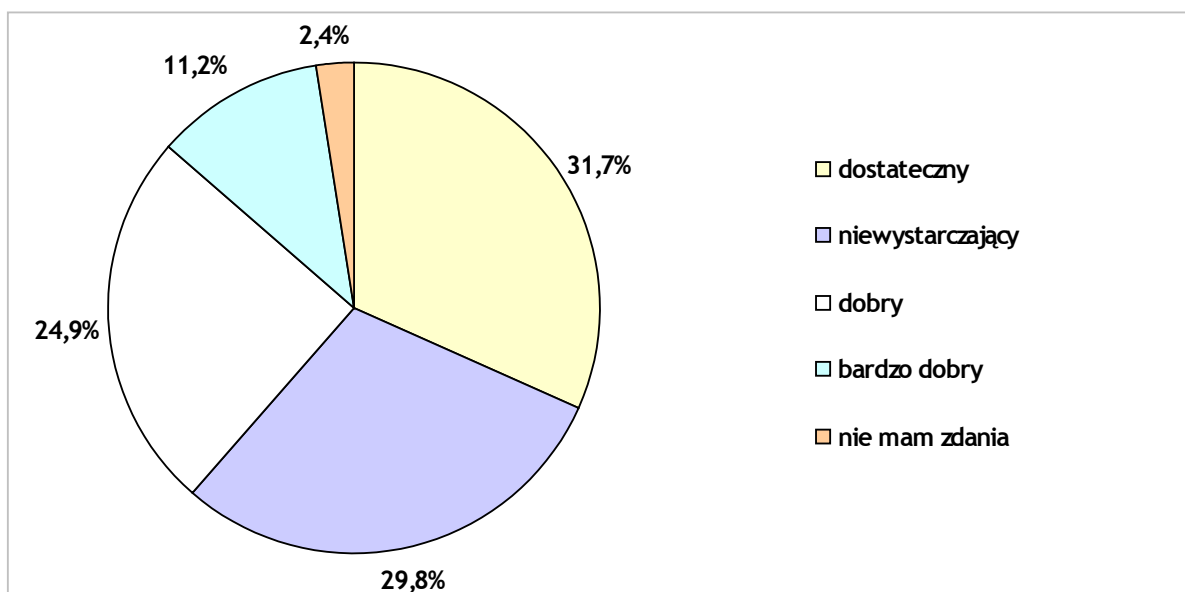
Do ważnych działań, które wymagają podjęcia w gminie, respondenci zaliczyli także przedsięwzięcia służące zmniejszeniu skali problemu uzależnień. Wśród nich uwypatnili te, które wiążą się z profilaktyką oraz zwiększeniem dostępności terapii.

Podmioty mogące przyczynić się do zniwelowania problemów społecznych w gminie

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania lokalnych problemów społecznych. W pierwszej kolejności zaliczyli do nich: Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski oraz Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Ważną rolę do odegrania przypisali również Policji, Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi, Straży Miejskiej i placówkom oświatowym. Zwrócili także uwagę na jednostki ochrony zdrowia, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, jednostki kultury, parafie, Caritas, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Stowarzyszenie Wsparcia Psychicznego „Pomocna Dłoń”, grupy samopomocowe oraz świetlice profilaktyczne i socjoterapeutyczne.

Kolejne kwestie poruszone w ankiecie dotyczyły dostępności w gminie placówek służby zdrowia, oświatowo-wychowawczych, kulturalnych oraz obiektów sportowo-rekreacyjnych. Jednocześnie poproszono badanych o wskazanie deficytów w powyższym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

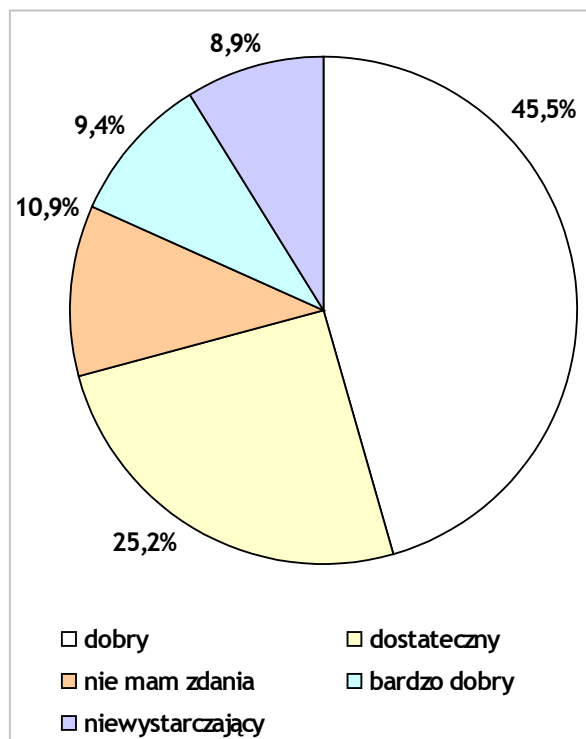

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

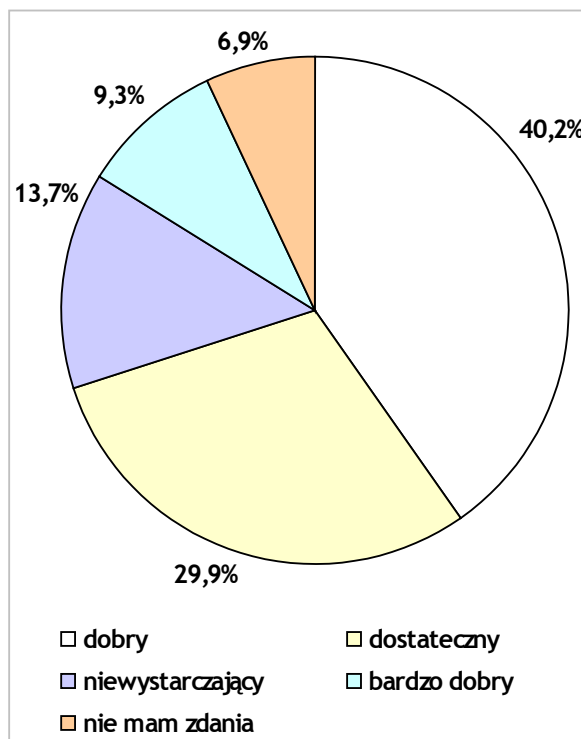
Większość respondentów pozytywnie oceniła dostępność placówek służby zdrowia w gminie. Prawie 32% z nich uznało ją za dostateczną, blisko 25% za dobrą, a 11,2% za bardzo dobrą. Jednocześnie jednak niemal 30% badanych stwierdziło, że jest ona niewystarczająca. Jedynie 2,4% badanych nie miało w tej sprawie zdania.

Do lekarzy, których w gminie brakuje bądź do których trudno się dostać, ankietowani zaliczali najczęściej: kardiologa, okulistę, onkologa, dermatologa, neurologa, ortopedę, psychiatrę, pulmonologa, lekarza rodzinnego, stomatologa, alergologa, endokrynologa, laryngologa i pediatrę.

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

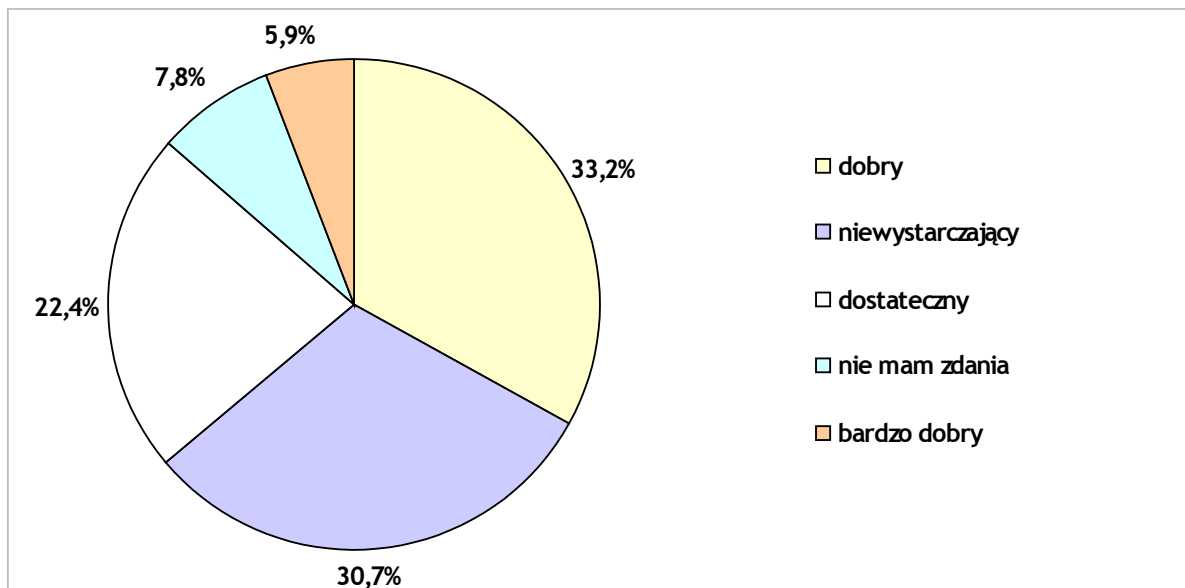

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Największy odsetek respondentów (odpowiednio 45,5 i 40,2%) stwierdził, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych w gminie jest dobry. Za dostateczny uznało go odpowiednio 25,2 i 29,9%, a za bardzo dobry odpowiednio 9,4 i 9,3% badanych. Negatywnie dostępność placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych w gminie oceniło odpowiednio 8,9 i 9,3% ankietowanych. Zdania w tej sprawie nie miało odpowiednio 10,9 i 6,9% respondentów.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali najczęściej żłobek i świetlice wiejskie, dużo rzadziej natomiast przedszkole, kino, teatr, muzeum, dom kultury czy placówki specjalne.

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

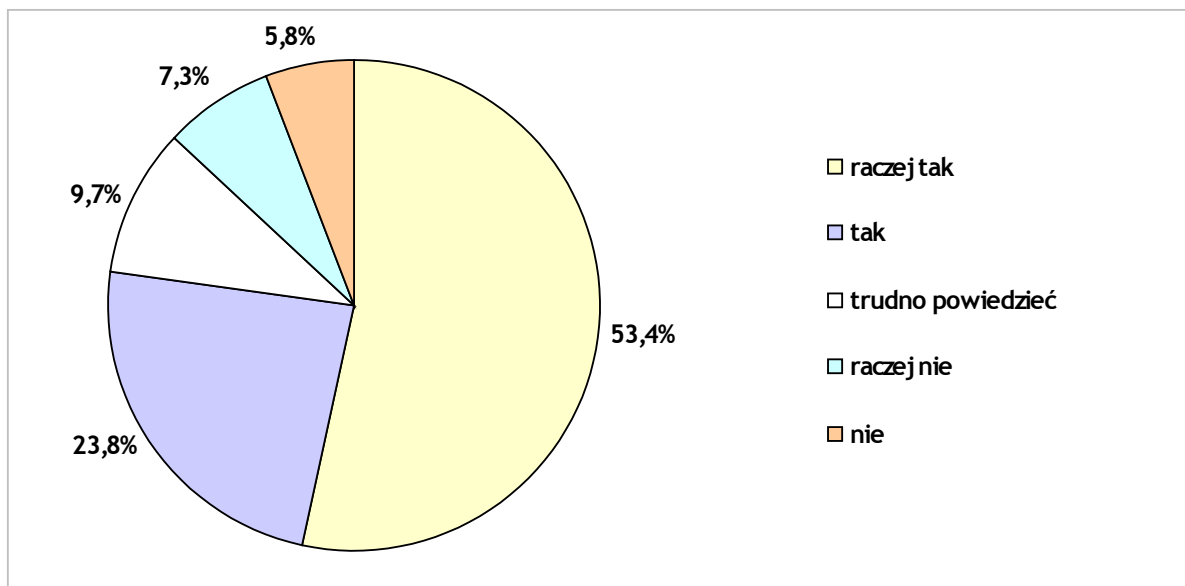
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 33% respondentów dobrze oceniło dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie, a kolejne 22,4% przyznało, że jest on dostateczny. Blisko 31% badanych uznało jednak, że jest on niewystarczający, a bardzo dobrą opinię w tej sprawie przedstawiło jedynie 5,9% ankietowanych. Jednocześnie zdania na ten temat nie miało 7,8% respondentów.

W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani dostrzegli więcej deficytów aniżeli w przypadku placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych. Wśród nich najczęściej wymieniali niedostatek takich obiektów, jak: basen, boiska, hale sportowe, place zabaw, kręgielnia, lodowisko, skateparki, sale gimnastyczne i korty tenisowe.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uzyskać od respondentów opinie na temat stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 77,2%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmienną opinię wyraziło łącznie 13,1% badanych. Jednocześnie zdania w tej sprawie nie miało 9,7% respondentów.

20. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2009 roku w gminie Nowy Tomyśl funkcjonowało 44 organizacje pozarządowe. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego (Program współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego), podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecania organizacjom realizacji zadań własnych gminy, wsparcia lokalowego organizacji oraz doradztwa i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 46. Organizacje pozarządowe w gminie w 2009 roku

Lp.	Nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania	Kategoria klienta
1.	Stowarzyszenie Wsparcia Psychicznego „Pomocna Dłoń” ul. Poznańska 30, Nowy Tomyśl	– wsparcie psychiczne, – samopomoc, – zagospodarowanie czasu wolnego, – integracja	osoby z zaburzeniami psychicznymi
2.	Polski Związek Niewidomych, Okręg Wielkopolski z siedzibą w Poznaniu, Zarząd Koła w Nowym Tomyślu, os. Batorego 36, Nowy Tomyśl	– zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, – samopomoc, – integracja, – poradnictwo, – wsparcie, – zagospodarowanie czasu wolnego	dzieci i osoby dorosłe niewidome i niedowidzące
3.	Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem, Oddział Wojewódzki w Poznaniu, Koło w Nowym Tomyślu, ul. Poznańska 30, Nowy Tomyśl	– rehabilitacja społeczna, – poradnictwo i wsparcie, – samopomoc, – rehabilitacja fizyczna, – prowadzenie środowiskowego domu samopomocy, – wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	osoby niepełnosprawne fizycznie i umysłowo
4.	Nowotomyskie Stowarzyszenie Amazonek	– rehabilitacja fizyczna i społeczna, – samopomoc, – wsparcie, – integracja	kobiety po mastektomii
5.	Polski Czerwony Krzyż, Zarząd Rejonowy w Nowym Tomyślu, ul. Poznańska 1, Nowy Tomyśl	– prowadzenie akcji charytatywnych, – pomoc finansowa i rzeczowa dla osób ubogich, – organizacja imprez okolicznościowych dla dzieci i seniorów, – krwiodawstwo	osoby ubogie, seniorzy, osoby niepełnosprawne i chore
6.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy w Nowym Tomyślu, ul. Komunalna 2, Nowy Tomyśl	– udzielanie porad, – organizowanie spotkań okolicznościowych i integracyjnych, – organizowanie wycieczek, pikników, zabaw karnawałowych	osoby niepełnosprawne, osoby w wieku poprodukcyjnym
7.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Koło w Nowym Tomyślu, ul. Poznańska 30, Nowy Tomyśl	– organizowanie spotkań informacyjnych z lekarzami i dietetykami, – udzielanie porad, – wsparcie, – spotkanie integracyjne	osoby chore na cukrzycę
8.	Związek Kombatanów RP i Byłych Więźniów Politycznych, Koło w Nowym Tomyślu, ul. Komunalna 3, Nowy Tomyśl	– organizacja imprez integracyjnych, – organizacja uroczystości państwowych, – udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach	kombatanci, wdowy po kombatantach
9.	Polski Związek Działkowców w Nowym Tomyślu	– organizacja wczasów na działkach dla emerytów i rencistów	mieszkańcy Nowego Tomyśla
10.	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Nowym Tomyślu	– organizacja Osiedlowego Festynu Majowego, – organizacja Letniego Pikniku	mieszkańcy Osiedla Batorego i Osiedla Północ

		Osiedlowego, – organizacja Pożegnania Lata	
11.	Nowotomyskie Towarzystwo Kulturalne	– wydanie kwartalnika „Przegląd Nowotomyski”	mieszkańcy gminy
12.	Nowotomska Izba Gospodarcza	– organizacja spotkań informacyjnych	przedsiębiorcy
13.	Rada Przyjaciół Harcerstwa	– rozwijanie kultury i tradycji harcerskiej	środowiska harcerskie
14.	Stowarzyszenie Plecionkarzy i Wikliniarzy Polskich	– organizacja imprez Piknik z Wikliną	mieszkańcy gminy
15.	Stowarzyszenie Przyjaciół Nowego Tomyśla	– organizacja spotkania integracyjnego z Partner Klubem z Goch w Niemczech	mieszkańcy gminy
16.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Kangur”, Nowy Tomyśl	– upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów z gminy, – promocja regionu poprzez systematyczny udział w imprezach sportowych i rekreacyjnych w siatkówce o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym	dzieci i młodzież
17.	Uczniowski Klub Sportowy „Jastrząb”, Jastrzębsko Stare	– organizowanie szkolnych igrzysk sportowych oraz wyjazdów sportowych dla dzieci i młodzieży z Jastrzębska Starego	uczniowie z Jastrzębska Starego
18.	Klub Sportowy „Sam”, Jastrzębsko Stare	– propagowanie i popularyzacja piłki nożnej we wsi Jastrzębsko Stare poprzez udział drużyny piłkarskiej w rozgrywkach	zawodnicy klubu, mieszkańcy Jastrzębska Starego
19.	Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł”, Boruja Kościelna	– promowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia w środowisku szkolnym Borui Kościelnej	uczniowie z Borui Kościelnej
20.	Ludowy Klub Sportowy „Korona”, Bukowiec	– aktywne propagowanie kultury fizycznej i sportu wśród mieszkańców wsi Bukowiec i Sątopy – organizacja Turnieju Piłki Nożnej im. Czesława Duszyńskiego	mieszkańcy wsi Bukowiec i Sątopy
21.	Miejski Klub Sportowy „Polonia”, Nowy Tomyśl	– upowszechnianie kultury i sportu w środowisku nowotomyskim poprzez organizację zawodów sportowych i rozgrywek piłkarskich	zawodnicy klubu, mieszkańcy gminy
22.	Ludowy Zespół Sportowy „Borusja”, Boruja Kościelna	– propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia w środowisku Borui Kościelnej poprzez organizowanie rozgrywek piłkarskich seniorów, młodzieży i dzieci	mieszkańcy wsi Boruja Kościelna
23.	Uczniowski Klub Sportowy „Sątopiak”, Sątopy	– rozwój i popularyzacja piłki nożnej wśród dzieci i młodzieży wsi Sątopy	dzieci i młodzież wsi Sątopy
24.	Uczniowski Klub Sportowy „Sokół”, Boruja Kościelna	– rozwój sportu i kultury fizycznej wśród młodzieży Borui Kościelnej	dzieci i młodzież Borui Kościelnej
25.	Uczniowski Klub Sportowy „Korona”, Bukowiec	– aktywne propagowanie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży wsi Bukowiec	dzieci i młodzież z Bukowca

26.	Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka”, Nowy Tomyśl	– aktywne propagowanie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Nowym Tomyślu	dzieci i młodzież ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Nowym Tomyślu
27.	Nowotomyski Klub Tenisowy	– popularyzacja tenisa ziemnego wśród mieszkańców Nowego Tomyśla	mieszkańcy Nowego Tomyśla
28.	Uczniowski Klub Sportowy „Gimtom” Nowy Tomyśl	– upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w ramach klubów i organizacji sportowych	mieszkańcy Nowego Tomyśla
29.	Ludowo-Uczniowski Klub Sportowy „Zenit”, Wytomyśl	– propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży środowiska wytomyskiego poprzez udział w imprezach sportowych i rozgrywkach piłkarskich	dzieci i młodzież z Wytomyśla
30.	Ludowy Klub Sportowy „Budowlani”, Nowy Tomyśl	– propagowanie i popularyzacja podnoszenia ciężarów oraz piłki siatkowej wśród dzieci i młodzieży gminy jako sposobu upowszechniania sportu i kultury fizycznej	dzieci i młodzież z gminy
31.	Towarzystwo Sportowe TS 05 Nowy Tomyśl	– rozpowszechnianie wśród zawodników amatorskich aktywnego uprawiania piłki nożnej jako sposobu krzewienia kultury fizycznej i spędzania czasu wolnego	mieszkańcy gminy
32.	Klub Karate „Kyokushin Kanku”, Nowy Tomyśl	– propagowanie kultury wschodu poprzez naukę jednej ze sztuk walki – karate	dzieci i młodzież gminy
33.	Liga Obrony Kraju, Nowy Tomyśl	– propagowanie strzelectwa wśród młodzieży poprzez organizację zawodów strzeleckich	mieszkańcy gminy
34.	Uczniowski Klub Sportowy „Złota Dwójka”, Nowy Tomyśl	– upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży Szkoły Podstawowej Nr 2 w Nowym Tomyślu, w ramach prowadzonych sekcji piłki ręcznej, siatkowej, nożnej i lekkiej atletyki, mającej na celu usprawnienie i zainteresowanie sportem najmłodszych uczniów	dzieci i młodzież ze Szkoły Podstawowej Nr 2 w Nowym Tomyślu
35.	Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych, Zarząd Oddziału w Nowym Tomyślu, Nowy Tomyśl	– organizowanie lotów 2009 i podsumowanie lotów gołębi pocztowych	hodowcy gołębi
36.	Nowotomyski Klub Płetwonurkowy Latimeria	– organizowanie spotkań integracyjnych i tematycznych połączonych z możliwością zejścia pod wodę	członkowie klubu
37.	Międzyszkolny Klub Sportowy „Gromy”	– propagowanie i popularyzacja piłki koszykowej wśród dzieci i młodzieży jako sposobu krzewienia kultury fizycznej i spędzania wolnego czasu	dzieci i młodzież z gminy
38.	Polski Związek Wędkarski – Koło w Nowym Tomyślu	– propagowanie wędkarstwa, – integracja środowiska wędkarskiego	członkowie związku
39.	Stowarzyszenie Kupców Nowotomyskich	– promowanie drobnej przedsiębiorczości, – integracja środowiska kupieckiego	mieszkańcy gminy, członkowie

			stowarzyszenia
40.	Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych Powiatu Nowotomyskiego	– propagowanie i promowanie agroturystyki jako formy wypoczynku	– mieszkańcy z całej Polski, – goście zagraniczni
41.	Związek Polskich Plantatorów Chmielu	– propagowanie chmielarstwa	członkowie związku
42.	Polski Związek Producentów Szparaga	– propagowanie uprawy szparaga	członkowie związku
43.	Stowarzyszenie na rzecz Ochrony Budownictwa Regionalnego Wsi i Miasteczek	– propagowanie historii i tradycji regionalnej	mieszkańcy gminy
44.	Związek Harcerstwa Polskiego	– rozwijanie kultury i tradycji harcerskiej	środowisko harcerskie

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

W 2009 roku w gminie Nowy Tomyśl było 7 parafii Kościoła rzymskokatolickiego i 1 parafia innego kościoła. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 47. Kościoły w gminie w 2009 roku

Lp.	Nazwa parafii	Adres kościoła
1.	Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	pl. Chopina, Nowy Tomyśl
2.	Parafia pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy	ul. Piłsudskiego, Nowy Tomyśl
3.	Parafia pw. św. Marcina	Bukowiec
4.	Parafia pw. św. Wojciecha	Boruja Kościelna
5.	Parafia pw. Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej	Jastrzębsko Stare
6.	Parafia pw. św. Andrzeja Boboli	Sątopy
7.	Parafia pw. św. Michała Archanioła	Wytomyśl
8.	Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	ul. Wypoczynkowa 20, Nowy Tomyśl

Dane Urzędu Miejskiego w Nowym Tomyślu.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz

szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo;
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- bezdomność;
- starość;
- niepełnosprawność;
- kapitał społeczny i ludzki;
- inne mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska bezrobocia w gminie, w tym wśród kobiet • przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia • prowadzenie przez pracowników socjalnych działań służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym osób w wieku 45 lat i więcej • upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej) • przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa	• nierozpowszechnianie ofert pracy z zagranicy • ograniczone działania mające na celu zachęcanie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy, • brak działań wpływających na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy • brak działań służących ograniczeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia
szanse	zagrożenia
• wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy • korzystanie przez osoby bezrobotne z dostępu do europejskich rynków pracy • możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej)	• wzrost poziomu bezrobocia, w tym wśród osób w wieku 45 lat i więcej • utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia wśród kobiet • wzrost liczby osób bezrobotnych wymagających aktywizacji • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia • niewystarczająca wiedza osób bezrobotnych o usługach poradnictwa

	zawodowego oraz szkoleniach • brak nowych inwestorów tworzących miejsca pracy – niska liczba nowych miejsc pracy • ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych • wzrost poziomu nielegalnego zatrudnienia • postępujące zjawisko ubóstwa
--	---

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • rozwijanie sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • rozwijanie opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego • prowadzenie działań na rzecz rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego • proponowanie przez placówki opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne bogatej oferty dostępnej na wszystkich poziomach nauczania • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu • prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia • prowadzenie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców	• nieefektywna praca socjalna • brak analiz potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • ograniczony dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • brak działań inicjujących powstawanie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • brak koordynacji działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • brak działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania • niedostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego
szanse	zagrożenia
• spadek liczby rodzin dysfunkcyjnych • istnienie warunków do prowadzenia pracy socjalnej • możliwość poprawy skuteczności pomocy udzielanej rodzinom, dzieciom i młodzieży dzięki koordynacji działań instytucji wspierających te grupy • dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej • odpowiednia dostępność szkół podstawowych i gimnazjalnych • możliwość kontynuowania przez młodzież nauki na poziomie ponadgimnazjalnym • funkcjonowanie 2 szkół kształcących na poziomie wyższym	• zanikanie więzi rodzinnych, rozpad rodzin • niewystarczające wywiązywanie się rodziców ze swoich funkcji • niedostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • brak grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • ograniczona liczba miejsc w żłobku • niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży • wzrastająca liczba młodzieży dopuszczającej się aktów przemocy,

• zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców	chuligaństwa • niewzrastająca liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego • niewielka liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży • słaba dostępność opieki medycznej – niewystarczający dostęp do lekarza rodzinnego i specjalistów, zwłaszcza w godzinach popołudniowych
---	---

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• prowadzenie działalności terapeutycznej i rehabilitacyjnej w obszarze uzależnień • zapewnianie dostępu do pomocy psychospołecznej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień • kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe • prowadzenie wśród nauczycieli działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień • diagnozowanie kwestii inicjacji alkoholowej i narkotykowej wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia	• brak dostępu rodzin dotkniętych problemami uzależnień do pomocy prawnej • brak działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień wśród rodziców i sprzedawców napojów alkoholowych • mała różnorodność działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • brak zespołów interdyscyplinarnych • niepodejmowanie działań mających na celu kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych
szanse	zagrożenia
• wzrost liczby osób wyleczonych z uzależnień • zwiększająca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychospołecznego i prawnego • wzrost liczby osób uzależnionych i współuzależnionych objętych leczeniem odwykowym • zwiększająca się świadomość rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych co do zagrożeń uzależnieniami	• obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej • brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie • brak programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie • wzrost liczby osób w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych

• zmniejszająca się skala zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych • funkcjonowanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • wystarczająca ilość kadry pracującej z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • wzrastająca wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami • wzrost liczby rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy w rodzinie	• zwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia • wzrost liczby osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych
---	--

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• diagnozowanie problemu bezdomności • zapobieganie bezdomności oraz prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych • informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • zapewnianie osobom bezdomnym schronienia • udzielanie wsparcia osobom bezdomnym przybywającym z innych gmin • zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności • opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności	• brak działań uwrażliwiających mieszkańców na problemy osób bezdomnych • brak działań mających na celu zwiększenie akceptacji społecznej osób bezdomnych
szanse	zagrożenia
• brak problemu bezdomności • niezwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych • posiadanie przez bezdomnych wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia • niewzrastająca liczba osób bezdomnych wymagających schronienia • niewzrastająca liczba osób bezdomnych przybyłych z innych gmin • brak zjawiska minimalizowania problemów osób bezdomnych	• nieodpowiednia jakość usług świadczonych osobom bezdomnym • ograniczone możliwości realizowania indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności • niski poziom społecznej akceptacji osób bezdomnych • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych • niewzrastająca liczba osób wychodzących z bezdomności

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
• badanie liczebności osób starszych • informowanie osób starszych	• niewystarczająca liczba pracowników świadczących osobom starszym usługi

o dostępnych formach pomocy • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych • zapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach istniejących form pomocy (kluby seniora) • prowadzenie domu dziennego pobytu • prowadzenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku • kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej • prowadzenie działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych • prowadzenie wśród osób starszych działań prozdrowotnych • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych • prowadzenie działań mających na celu poprawę sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych	opiekuńcze • brak działań umożliwiających osobom starszym kontynuowanie aktywności zawodowej • brak działań inicjujących w gminie wolontariat na rzecz osób starszych • niezapewnianie osobom młodym warunków do pozostania w gminie
szanse	zagrożenia
• posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy • wzrost liczby osób starszych korzystających z usług opiekuńczych • możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny • funkcjonowanie w gminie grupy wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych • odpowiedni dostęp osób starszych do małych form pomocy (kluby seniora, dom dziennego pobytu) • dobra dostępność domów pomocy społecznej • zwiększający się udział osób starszych w działaniach prozdrowotnych • brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych • istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych	• wzrost liczby osób starszych • niski poziom życia osób starszych • mała liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową • nieodpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna • niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu • migracja osób młodych, wykształconych do większych jednostek administracyjnych

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony

- informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy - inicjowanie powstawania grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych - podejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym - udział w likwidowaniu barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym - upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy - tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych - uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych - podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych	- brak działań służących określeniu liczby osób niepełnosprawnych - niewystarczająca liczba pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym - brak wsparcia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - brak działań mających na celu zwiększenie wśród mieszkańców gminy akceptacji osób niepełnosprawnych - brak działań inicjujących wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych
szanse	zagrożenia
- posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia - funkcjonowanie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych - istnienie bazy rehabilitacyjnej - posiadanie przez osoby niepełnosprawne wystarczającej wiedzy o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy - wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych - istnienie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych	- wzrost liczby osób niepełnosprawnych - wrastająca liczba osób niepełnosprawnych wymagających opieki i wsparcia ze strony pracowników OPS-u - zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia - istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie - wzrost liczby dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych - marginalizowanie problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych – postępujące wykluczenie tych osób - niewystarczająca liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu

Obszar KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony

• podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • diagnozowanie problemów społecznych w gminie • informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia • poprawianie jakości obsługi klientów OPS-u • inicjowanie powstawania nowych placówek pomocy społecznej • prowadzenie bazy danych o instytucjach wsparcia i organizacjach pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • inicjowanie wolontariatu • uświadamianie władzom gminy roli i potrzeb sektora pomocy społecznej • przeciwdziałanie negatywnym stereotypom postrzegania sektora pomocy społecznej • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych	• nieodpowiednia do potrzeb liczba pracowników socjalnych • brak działań zapobiegających wypaleniu zawodowemu pracowników pomocy społecznej
szanse	Zagrożenia
• niezwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego • dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w ośrodku pomocy społecznej • wystarczająca wiedza na temat problemów społecznych w gminie • posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia • rosnąca świadomość mieszkańców pozwalająca na lepsze rozpoznanie ich potrzeb społecznych • odpowiednia jakość obsługi klientów OPS-u, • posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom • świadomość władz gminy co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej	• popadanie w rutynę i doznawanie syndromu wypalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej • niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej • niedofinansowany system pomocy społecznej • mała liczba wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia • niski poziom integracji i aktywności społecznej – niewielka chęć do podejmowania inicjatyw społecznych oraz działań w ramach wolontariatu

• zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej • możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • istnienie organizacji pozarządowych (m.in. dobrze działających w dziedzinie sportu) • włączanie się przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych w działania pomocowe	
---	--

INNE MOCNE I SŁABE STRONY ORAZ SZANSE I ZAGROŻENIA	
mocne strony	słabe strony
• promowanie gminy • rozwijanie szkolnictwa, turystyki i gospodarki • upowszechnianie zdrowego stylu życia • prowadzenie monitoringu miasta Nowy Tomyśl • dobre współdziałanie instytucji gminnych	• niedostateczne rozwijanie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych
szanse	zagrożenia
• sprzyjające położenie geograficzne • atrakcyjne walory turystyczne • wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców • coraz lepsza jakość życia • zwiększający się poziom bezpieczeństwa	• ograniczone środki finansowe na budownictwo komunalne i socjalne

22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Tomyśl obejmowała kilkanaście zagadnień. Analiza **sytuacji demograficznej** wykazała, że w gminie wzrasta liczba mieszkańców w każdej ekonomicznej grupie wieku. Tendencja ta implikuje konieczność zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, a osobom starszym pomocy materialnej i rzeczowej, dostępu do usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

W odniesieniu do **infrastruktury technicznej**, diagnoza pozwoliła stwierdzić, iż jest ona dobrze rozwinięta, choć nie w pełni na obszarze wiejskim gminy. Wpływ na taki stan rzeczy ma generujący wysokie koszty budowy infrastruktury rozproszony charakter zabudowy miejscowości wiejskich. Pomimo tych trudności w latach 2007-2009 zrealizowano w gminie m.in. takie inwestycje, jak: budowa kanalizacji w Starym Tomyślu i Paproci, budowa sieci wodociągowej Szarki – Chojniki – Grubsko oraz we wsiach Glinno i Sękowo, budowa chodnika w Borui Kościelnej czy budowa drogi we wsiach Kozie Laski i Paproć.

Jeśli chodzi o **komunikację** w gminie, dobre połączenia mają mieszkańcy miasta Nowy Tomyśl oraz miejscowości Jastrzębsko Stare, Boruja Kościelna, Bukowiec, Wytomyśl, Stary Tomyśl, Sękowo i Sątopy. Z trudnościami komunikacyjnymi zmagają się natomiast mieszkańcy miejscowości Szarki, Grubsko, Glinno, Paproć, Przyłęk, Róża Nowa, Róża, Boruja Nowa, Cicha Góra, Kozie Laski i Chojniki.

Analiza **sytuacji gospodarczej** gminy wykazała, że w mieście Nowy Tomyśl oraz na przylegających bezpośrednio do niego terenach wiejskich skupia się przemysł, w którym dominującą rolę odgrywa produkcja sprzętu medycznego, opakowań z tworzyw sztucznych, urządzeń elektrotechnicznych, odzieży, siedzeń pasażerskich do autobusów i pojazdów szynowych, mebli, przemysł elektrotechniczny, automatyka przemysłowa oraz przetwórstwo rolno-spożywcze. Obszar wiejski natomiast, choć ewoluje w kierunku przemysłowo-usługowym i rzemieślniczym oraz staje się mieszkalno-rekreacyjnym zapleczem dla Nowego Tomyśla i innych pobliskich aglomeracji miejskich, posiada nadal charakter rolniczy. Specyficzny mikroklimat oraz jakość gleb sprzyjają uprawie wikliny, chmielu i szparagów.

Generalnie liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie w latach 2007-2009 systematycznie zwiększała się. Działały one głównie w takich sekcjach, jak: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, handel i naprawy, budownictwo i przemysł.

Gospodarka determinuje sytuację na **rynku pracy**. Jej analiza wykazała, że na koniec 2009 roku liczba osób bezrobotnych w gminie znacznie wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim (wśród nich większość stanowiły kobiety). Najczęściej bez zatrudnienia pozostawały osoby młode z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy, oraz osoby mające za sobą kilkanaście lat pracy, którym z kolei powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy.

Co się tyczy **zasobów i warunków mieszkaniowych**, w latach 2007-2009 liczba mieszkań w gminie Nowy Tomyśl nieznacznie, lecz stale zmniejszała się. Niepokój budził również drastyczny spadek liczby nowo oddanych mieszkań. W analizowanym okresie zmniejszała się również liczba rodzin, które nie mogąc pokryć całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywały dodatek mieszkaniowy.

Problemem związanym ze złą polityką mieszkaniową i deficytem mieszkań jest eksmisja. Najczęściej prowadzi ona do **bezdomności**, która – jak wykazała diagnoza – nie urasta w gminie Nowy Tomyśl do rangi problemu społecznego, a jest jedynie zjawiskiem. Przez większą część roku ma charakter jednostkowy, ulegając nasileniu w okresie zimowym, i dotyczy głównie mężczyzn z problemem alkoholowym.

Analiza **zasobów edukacyjnych** gminy pozwoliła stwierdzić, iż na jej terenie funkcjonuje 17 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 5 przedszkoli, 7 szkół podstawowych, 2 gimnazja i 3 szkoły ponadgimnazjalne oraz żłobek. Jeśli chodzi o **instytucje kultury**, działalność w gminie prowadzą: Nowotomyski Ośrodek Kultury, Klub Osiedlowy Spółdzielni Mieszkaniowej, Kino „Nowości”, Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna z 5 filiami i 1 punktem bibliotecznym, Filia Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Poznaniu oraz Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia im. Witolda Lutosławskiego. W gminie odbywa się wiele imprez kulturalnych, wśród których wyróżniają się Jarmark Chmielo-Wikliniarski czy Ogólnopolskie Plenery Wikliniarskie.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w gminie jest dobrze rozwinięta. Składają się na nią m.in. takie obiekty, jak: hala widowiskowo-sportowa, 3 sale sportowe, boiska sportowe, sale gimnastyczne i stadion sportowy, a także kompleks boisk wraz z budynkiem

sanitarno-szatniowym (tzw. „Orlik”). W gminie działają również liczne kluby sportowe, w tym uczniowskie, a miłośnicy sportów rowerowych mają do dyspozycji ścieżkę rowerową.

Jeśli chodzi o **walory turystyczne** gminy, posiada ona w swojej ofercie różne formy wypoczynku. Jedną z nich jest agroturystyka, która rozwija się dynamicznie (w gminie funkcjonuje 13 gospodarstw agroturystycznych). Ofertę turystyczną posiadają również miasto Nowy Tomyśl (8 obiektów zakwaterowania zbiorowego, Park Kultury i Wypoczynku, w którym mieszczą się Muzeum Chmielarstwa i Wikliniarstwa i ogród zoologiczny) oraz okolice gminy (pole namiotowe, restauracja i pokoje noclegowe nad Jeziorem Kuźnickim, neogotycki Zamek Hartów, barokowy Pałac Szczanieckich i Domek Ogrodnika w Wąsowie, pałace i dwory w kilkunastu innych miejscowościach).

Co się tyczy **infrastruktury zdrowotnej**, w gminie funkcjonują 4 zakłady opieki zdrowotnej (w tym dwa zakłady niepubliczne), są prowadzone 52 prywatne praktyki lekarskie oraz działa 9 aptek i punktów aptecznych. Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dzieci i młodzieży są: otyłość, alergie pokarmowe i skórne oraz choroby układu moczowego. Dorosła populacja gminy najczęściej zmaga się natomiast z chorobami układu krążenia, przewlekłym nieżytem oskrzeli, dychawicą oskrzelową, chorobami obwodowego układu nerwowego i cukrzycą.

Analiza **sytuacji dziecka** w gminie wykazała, że problemami, które najczęściej dotykają dzieci, młodzież i ich rodziny, są dysfunkcje występujące w domu (odnoszące się do bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, nadużywania przez nich alkoholu i przemocy domowej), zjawisko ubożenia rodzin (powodowane m.in. bezrobociem, które na skutek wyjazdu jednego z rodziców w poszukiwaniu pracy za granicę prowadzi do eurosieroctwa), agresja i przemoc w grupie rówieśniczej oraz sięganie po środki uzależniające (alkohol, papierosy). Z kolei analiza potrzeb dzieci i młodzieży pokazała konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (głównie w przypadku dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich gminy), zwiększenia dostępu do pomocy pedagoga, psychologa i logopedy, rozszerzenia wsparcia w postaci dożywiania oraz organizowania terapii zajęciowej dla dzieci i młodzieży z objawami niedostosowania społecznego.

Jeśli chodzi o stan **bezpieczeństwa publicznego**, w 2009 roku najczęściej dochodziło w gminie do przestępstw kryminalnych. Dominowały przestępstwa przeciwko mieniu i zdrowiu, głównie kradzieże cudzej rzeczy i kradzieże z włamaniem. Wśród sprawców przestępstw największą grupę stanowiły osoby w wieku 30-39 i 21-29 lat. W gronie osób, które dopuściły się przestępstw, odnotowano także 50 nieletnich w wieku 13-16 lat.

Szeroko rozumianą **pomoc społeczną** w gminie świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej, którego kadre w 2009 roku stanowiło 39 osób (w oparciu o umowę zlecenie uzupełniali ją m.in. psycholog i kierowca). Na 1 pracownika socjalnego przypadało 2.451 mieszkańców, co oznacza, że wskaźnik zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, nie był spełniony. W wykonywaniu zadań OPS współdziałał z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2007-2009 spadała z roku na rok; zmniejszał się również udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy. Największą grupę w ich gronie stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdziły dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej; w latach 2007-2009 najczęstszą przyczyną było ubóstwo, w dalszej kolejności niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, długotrwała lub ciężka choroba i bezrobocie. W mniejszym stopniu mieszkańcy gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm czy przemoc w rodzinie.

Na koniec 2009 roku na infrastrukturę socjalną gminy, obok OPS-u, składały się: dom dziennego pobytu, środowiskowy dom samopomocy, świetlica socjoterapeutyczna i 3 świetlice profilaktyczne. Mieszkańcy gminy Nowy Tomyśl korzystali również z oferty Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz jednostek wsparcia działających poza gminą, tj. Warsztatów Terapii Zajęciowej i Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Zbąszyniu oraz Domów Stowarzyszenia Integracyjnego Wspólnoty Barka w Chudopczycach i Władysławowie.

Analiza **sytuacji osób niepełnosprawnych** pozwoliła stwierdzić, że ich udział w ogóle mieszkańców gminy był w 2002 roku wysoki i wynosił 19,2%. Osoby w wieku produkcyjnym dotknięte niepełnosprawnością stanowiły prawie 1/5 ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku. Liczną grupę reprezentowały również osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym, których odsetek wśród osób starszych w gminie wynosił blisko 53%. Najwięcej osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie posiadało wykształcenie podstawowe ukończone i zasadnicze. Zdecydowana większość osób zmagających się z tym problemem była bierna zawodowo.

Wysoką skalę niepełnosprawności w gminie potwierdziły dane Ośrodka Pomocy Społecznej dotyczące powodów udzielania wsparcia, wśród których w latach 2007-2009 problem ten figurował na drugim miejscu, oraz przyznawania zasiłków pielęgnacyjnych, których liczba z roku na rok rosła.

Diagnoza **problemów uzależnień i przemocy w rodzinie** pokazała, że ich rozmiar wyłaniający się z danych statystycznych może się różnić od faktycznego stanu. Świadczą o tym odczucia mieszkańców, którzy w badaniach ankietowych i monitoringowych często zaliczali te zjawiska do najpoważniejszych problemów społecznych w gminie.

W 2009 roku na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie przeznaczono nieco mniej środków finansowych niż w latach 2007-2008. Choć liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie zwiększała się z roku na rok, to liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych była coraz mniejsza. W ramach swojej działalności GKRPA przeprowadzała kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz odbywała rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami nadużywającymi alkoholu. W latach 2007-2009 liczba osób objętych takimi rozmowami rosła nieznacznie z roku na rok, wahaniom ulegała natomiast liczba osób, wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2007-2009 GKRPA nie kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem, nie skierowała żadnej osoby na terapię, nie złożyła również w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie żadnego zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa.

Obok GKRPA ważną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełniły Komenda Powiatowa Policji oraz takie jednostki i grupy wsparcia, jak: Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym, świetlica socjoterapeutyczna, 3 świetlice profilaktyczne, 2 grupy samopomocowe (AA i Al.-Anon) oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej i mieszkanie chronione dla ofiar przemocy. W 2009 roku Policja przeprowadziła w gminie 50 interwencji domowych zakończonych procedurą „Niebieskiej Karty” (39 sprawców przemocy znajdowało się pod wpływem alkoholu) oraz wszczęła 19 postępowań przygotowawczych w związku z przestępstwami polegającymi na znęcaniu się nad osobą najbliższą (w ich wyniku stwierdzono popełnienie 15 przestępstw, w tym 1 polegające na znęcaniu się ze szczególnym okrucieństwem).

Badania ankietowe w środowisku lokalnym wykazały, że za największe atuty gminy mieszkańcy uważają dobre położenie geograficzne i komunikacyjne, w nieznacznej odległości

od Poznania, przejścia granicznego w Świecku i autostrady A-2, oraz walory krajobrazowe. Podkreślają również powiatowy charakter Nowego Tomysła, dzięki czemu miasto posiada sprawną administrację oraz bogatą sieć placówek i obiektów oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych, służby zdrowia, pomocy społecznej czy usługowych.

Najczęściej wymienianymi przez mieszkańców słabościami były z kolei zły stan dróg lokalnych, deficyty w infrastrukturze sportowo-rekreacyjnej i mieszkalnictwie komunalnym i socjalnym oraz utrudniony dostęp do usług medycznych, szczególnie na obszarach wiejskich gminy. Do słabych stron zaliczyli także rosnące bezrobocie oraz niewielką powierzchnię będących w posiadaniu gminy terenów pod inwestycje. Część mieszkańców uznała, że imprezy kulturalne w gminie są organizowane zbyt rzadko, a placówki przedszkolne i żłobki dysponują niewystarczającą liczbą miejsc. Niektórzy stwierdzili, że istotnymi problemami są przestępczość i akty wandalizmu.

Do problemów najczęściej występujących w gminie, mieszkańcy zaliczyli bezrobocie i alkoholizm, na kolejnych miejscach ubóstwo, dysfunkcyjność rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci i rozpad więzi rodzinnych, złe warunki mieszkaniowe i problemy związane ze starzeniem się. Jednocześnie stwierdzili, że grupami, które najbardziej odczuwają skutki problemów społecznych w gminie, są osoby i rodziny dotknięte ubóstwem i bezrobociem oraz zmagające się z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, a oferta świadczonej pomocy jest najmniej zadowalająca w takich obszarach, jak: bezrobocie, zdrowie, warunki mieszkaniowe, ubóstwo i uzależnienia.

Według mieszkańców, działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi, powinny przede wszystkim skupić się na przeciwdziałaniu bezrobociu oraz rozbudowie mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego. Za równie istotne uznali podjęcie kroków w celu zwiększenia dostępności pomocy psychologicznej, prawnej i społecznej oraz specjalistycznych usług medycznych, a także zmniejszenia skali problemu uzależnień (głównie poprzez zintensyfikowanie działań profilaktycznych i terapeutycznych).

Analiza **sektora pozarządowego** w gminie pozwoliła stwierdzić, iż w 2009 roku obejmował on 44 organizacje. Samorząd gminy podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecania organizacjom realizacji zadań własnych gminy, wsparcia lokalowego organizacji oraz doradztwa i konsultacji. W gminie było także 7 parafii Kościoła rzymskokatolickiego i 1 parafia innego kościoła.

Dokonana z udziałem przedstawicieli samorządu gminy **analiza SWOT** umożliwiła identyfikację mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją, pomagając jednocześnie usystematyzować zgromadzoną dotychczas wiedzę.

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej gminy Nowy Tomyśl na lata 2011-2020. Zostały one przedstawione w części programowej strategii.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Tomyśl na lata 2011-2020, jest następująca:

**Nowy Tomyśl gminą zintegrowaną społecznie,
podnoszącą jakość życia mieszkańców, zaspokajającą ich potrzeby
i stwarzającą im możliwości rozwoju**

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Wśród tych ostatnich pogrubioną czcionką oznaczono te, które mają charakter priorytetowy.

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
2. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
2. **Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w szczególności z**

kobietami po 40. roku życia, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.

3. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez OPS.

4. Pozyskiwanie inwestorów oraz wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości.

5. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

6. Wpływanie na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.

7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych o zasięgu ponadgminnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.

2. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.

3. Promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.

4. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich.

6. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

7. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.

8. Powiększenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych.

9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich oraz z kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.

2. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

3. Zwiększenie liczby mieszkań socjalnych.

4. Zapewnianie osobom bezdomnym schronienia.

5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi o zasięgu ponadgminnym działającymi na rzecz osób bezdomnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2011-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz Nowego Tomyśla, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy, szkoły ponadgimnazjalne, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska w województwie wielkopolskim, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętych kontraktami socjalnymi,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa i bezdomności.
- liczba nowych inwestorów,

- liczba nowych podmiotów gospodarczych, w tym liczba nowych małych i średnich przedsiębiorstw,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- liczba przeprowadzonych akcji charytatywnych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba programów wsparcia zagrożonych i dotkniętych ubóstwem oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba opracowanych i realizowanych indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba nowych mieszkań komunalnych i socjalnych.
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia.
3. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.:

1. **Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników OPS-u i placówek oświatowych oraz asystentów rodziny.**
2. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
3. Udzielanie przez OPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
4. **Zwiększenie dostępności dla rodzin oraz osób samotnie wychowujących dzieci wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, prawnego i socjalnego poprzez utworzenie w gminie punktu usług doradczych.**
5. **Powołanie zespołu interdyscyplinarnego ds. rozwiązywania problemów rodzin.**
6. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu

wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, organizowanie wypoczynku (np. półkolonii).

7. Zwiększenie liczby zajęć wychowawczych i edukacyjnych oraz dostępności wsparcia pedagogicznego i logopedycznego w placówkach oświatowych.
8. Rozszerzenie dożywiania dzieci uczęszczających do placówek oświatowych działających na obszarze wiejskim gminy.
9. **Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.**
10. **Zwiększenie liczby miejsc w żłobku i placówkach przedszkolnych działających w gminie.**
11. Rozwijanie sieci i oferty świetlic w gminie.
12. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, straży miejskiej, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2011-2020 (utworzenie punktu usług doradczych oraz powołanie zespołu interdyscyplinarnego ds. rozwiązywania problemów rodzin – 2011 r.).

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz Nowego Tomyśla, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień, placówki przedszkolne, oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, straż miejska.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne, żłobek, placówki służby zdrowia, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, kościół.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba osób korzystających z punktu usług doradczych,
- liczba osób objętych działaniami zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób z nich korzystających,
- liczba zajęć wychowawczych i edukacyjnych,
- liczba dzieci objętych wsparciem pedagoga i logopedy,
- liczba dzieci objętych dożywianiem,
- liczba przedsięwzięć służących wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- liczba dzieci uczęszczających do żłobka i placówek przedszkolnych,
- liczba świetlic oraz liczba dzieci z nich korzystających,
- liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka.

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
2. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym.

- 3. Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem poprzez zwiększenie liczby opiekunek w OPS-ie.**
- 4. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, zajęć w ramach Dziennego Domu Pobytu, Uniwersytetu III Wiek.**
- 5. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy likwidacji barier architektonicznych.**
- 6. Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z kościołem.**
- 7. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.**

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2011-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz Nowego Tomysła, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Dom Dziennego Pobytu, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne – Nowotomyski Ośrodek Kultury.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Uniwersytet III Wiek, szkoły ponadgimnazjalne, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy i Warsztaty Terapii Zajęciowej w Zbąszyniu, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych beneficjentów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz liczba opiekunów,
- liczba przedsięwzięć organizowanych dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,
- liczba osób korzystających z warsztatów terapii zajęciowej,
- liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- liczba wolontariuszy.

Cel strategiczny 4.:

Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne 1-2.:

1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. **Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.**

2. Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.
3. Zwiększenie dotacji budżetowych dla SPZOZ-ów, dla których gmina jest organem założycielskim, na realizację zadań określonych w ustawie o zakładach opieki zdrowotnej.
4. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
5. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

- 1. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.**
2. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
- 3. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**
- 4. Powołanie zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie.**
5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
6. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi o zasięgu ponadgminnym, działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zawierają stanowiące załącznik do strategii gminne programy:

- **profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,**
- **przeciwdziałania narkomanii,**
- **przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.**

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2011-2020 (powołanie zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie – 2011 r.).

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz Nowego Tomyśla, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, grupy samopomocowe, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, straż miejska

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki służby zdrowia, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, mieszkanie chronione, inne ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- wysokość dotacji budżetowych udzielonych SPZOZ-om,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba przedsięwzięć realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Cel strategiczny 5.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. **Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów i strażników miejskich.**
2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
3. Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego oraz patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.
4. Podejmowanie przez jednostki gminne i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. **Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic i dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół.**

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2011-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz Nowego Tomyśla, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, straż miejska.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki ponadgimnazjalne, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przestępczości,
- liczba alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób z nich korzystających,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- liczba dzieci i młodzieży dowożonych do szkół,
- stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Cel strategiczny 6.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej.
3. Wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3.

1. **Zwiększenie liczby pracowników socjalnych do poziomu zgodnego z zapisami ustawy o pomocy społecznej.**

2. Doksztalcanie kadry pomocy społecznej.

3. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.

4. Zachęcanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych.

5. Realizowanie Programu Aktywności Ludzkiej.

6. Inicjowanie w gminie działalności nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej.

7. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego (także o zasięgu ponadgminnym).

8. Wspieranie lokalowe organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.

9. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2011-2020.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Burmistrz Nowego Tomyśla, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba pracowników socjalnych,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba nowo powstałych jednostek pomocy społecznej,
- liczba inicjatyw społecznych,
- liczba osób objętych programem aktywności lokalnej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspólnych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów społecznych,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych,
- liczba wolontariuszy.

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Tomyśl na lata 2011-2020 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu. Działania te będą podejmowane przez wskazane powyżej podmioty zgodnie ze szczegółowym harmonogramem, ujętym w opracowywanych corocznie planach działań.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez zespół oceniający strategię. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawiają się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem burmistrza, a w jego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jednostek mu podległych. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem burmistrza.

Zespół oceniający strategię będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych raz na rok, a następnie przygotowuje raport monitoringowy. Zawartą w nim ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie przekaże burmistrzowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku

stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane pod każdym celem strategicznym wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych podmiotach.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

3. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Tomyśl będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające opracowanie i realizację programów i projektów zgodnych z przyjętymi w dokumencie działaniami. Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od ich charakteru. Mogą one być przyjmowane stosownymi uchwałami przez radę i powinny stanowić załączniki do niniejszej strategii.

3.1. PROGRAMY

Załączniki do Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Tomyśl na lata 2011-2020 stanowią następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną,
- Program Współpracy Gminy Nowy Tomyśl z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,
- Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Nowy Tomyśl.

3.2. PROJEKTY

Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad strategią. Ich autorami są przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych działających w gminie w obszarze polityki społecznej. Projekty stanowią „bank pomysłów”, tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

Projekt 1. „Moja edukacja – moja przyszłość”

Wnioskodawca projektu

Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Marszałka Piłsudskiego 8, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 442 69 50, f. (61) 442 69 84, e-mail: ops@opsnt.pl

Cel główny projektu

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z gminy Nowy Tomyśl, pochodzących z rodzin ubogich, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe projektu

- wyrównywanie dysproporcji edukacyjnych,
- doradztwo i wsparcie pedagogiczno-psychologiczne,
- rozwój kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży,
- propagowanie innowacyjnych form nauczania.

Miejsce realizacji projektu

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu, placówki oświatowe, siedziby firm szkolących.

Beneficjenci projektu

- dzieci i młodzież z rodzin zaniedbanych wychowawczo, ubogich,
- uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów wykazujących trudności w opanowaniu materiału szkolnego.

Partnerzy w realizacji projektu

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Tomyślu,
- firmy szkolące,
- szkoły i gimnazja funkcjonujące na terenie gminy Nowy Tomyśl.

Czas realizacji projektu

Od września 2011 roku.

Projekt 2. „Razem możemy więcej”

Wnioskodawca projektu

Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Marszałka Piłsudskiego 8, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 442 69 50, f. (61) 442 69 84, e-mail: ops@opsnt.pl

Cel główny projektu

Zwiększenie aktywności społecznej oraz integracja mieszkańców gminy Nowy Tomyśl.

Cele szczegółowe projektu

- edukacja obywatelska mieszkańców gminy Nowy Tomyśl,
- wzbudzenie potrzeb rozwoju osobistego, doradztwo i wsparcie pedagogiczno-psychologiczne,
- aktywne uczestnictwo mieszkańców w rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej, rozwój kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży.

Miejsce realizacji projektu

Gmina Nowy Tomyśl.

Beneficjenci projektu

Mieszkańcy wiosek wchodzących w strukturę gminy Nowy Tomyśl.

Partnerzy w realizacji projektu

- lokalni liderzy,
- sołtysi.

Czas realizacji projektu

Od stycznia 2012 roku.

Projekt 3. „Otwarte Drzwi”

Wnioskodawca projektu

Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Marszałka Piłsudskiego 8, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 442 69 50, f. (61) 442 69 84, e-mail: ops@opsnt.pl

Cel główny projektu

Podniesienie poziomu aktywności zawodowej i społecznej klientów OPS-u oraz zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Nowy Tomyśl.

Cele szczegółowe projektu

- podjęcie działań na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej klientów OPS-u w Nowym

Tomyślu poprzez wyposażenie w umiejętności i kwalifikacje zawodowe zwiększające szansę powrotu na rynek pracy,

- zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, socjalnego i doradztwa zawodowego) osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia; utworzenie Punktu Usług Doradczych.

Miejsce realizacji projektu

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu.

Beneficjenci projektu

- osoby w wieku aktywności zawodowej zamieszkujące gminę Nowy Tomyśl i korzystające z pomocy społecznej oraz osoby z otoczenia osób wytypowanych do projektu,
- osoby bezrobotne, samotne matki i ojcowie, rodziny w kryzysie i niewydolne wychowawczo, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i ich otoczenie.

Partnerzy w realizacji projektu

Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Tomyślu.

Czas realizacji projektu

Od stycznia 2010 roku do grudnia 2013 roku.

Projekt 4. „Aktywny wolontariat”

Wnioskodawca projektu

Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Marszałka Piłsudskiego 8, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 442 69 50, f. (61) 442 69 84, e-mail: ops@opsnt.pl

Cel główny projektu

Utworzenie wolontariatu na potrzeby gminy Nowy Tomyśl.

Cele szczegółowe projektu

- zabezpieczenie potrzeb mieszkańców gminy Nowy Tomyśl w zakresie zagospodarowania czasu wolnego, edukacji i dostępu do informacji,
- obudzenie aktywności społeczeństwa na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym i osób niepełnosprawnych oraz chorych,
- utworzenie bazy danych wolontariuszy,
- utworzenie biura wolontariatu.

Miejsce realizacji projektu

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu.

Beneficjenci projektu

- osoby niepełnosprawne,

- dzieci i młodzież przejawiająca trudności edukacyjne,
- osoby w wieku poprodukcyjnym.

Partnerzy w realizacji projektu

- Zarząd Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Nowym Tomyślu,
- Zarząd Rejonowy PZERI w Nowym Tomyślu,
- Zespół Szkół Nr 2 im. Stanisława Staszica w Nowym Tomyślu,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych im. M. Kopernika w Nowym Tomyślu,
- Gimnazjum im. Feliksa Szoldrskego w Nowym Tomyślu.

Czas realizacji projektu

Rok 2011 i lata następne.

Projekt 5. „Jarmark chmielo-wikliniarski”

Wnioskodawca projektu

Nowotomyski Ośrodek Kultury, ul. Tysiąclecia 3, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 4423121, e-mail: nok@home.pl

Cel główny projektu

Aktywizacja środowiskowa/udział ludności;
Prezentacja rzemiosła plecionkarskiego;
Ludyczny charakter.

Cele szczegółowe projektu

- udział środowiska – niezależne podmioty,
- zachęcanie do własnych propozycji jarmarkowych,
- sztuka plecionkarska – nobilitacja rzemiosła,
- udział środowisk wiejskich,
- opracowywanie scenariuszy obrzędowych.

Miejsce realizacji projektu

Park Kultury i Wypoczynku, ul. Barteckiego 3, Nowy Tomyśl.

Beneficjenci projektu

Gmina Nowy Tomyśl.

Partnerzy w realizacji projektu

- Urząd Miejski,
- Starostwo Powiatowe,
- lokalni sponsorzy.

Czas realizacji projektu

Impreza coroczna – 27-29 sierpnia.

Projekt 6. „XV Ogólnopolski Big-Band Festiwal”

Wnioskodawca projektu

Nowotomyski Ośrodek Kultury, ul. Tysiąclecia 3, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 4423121, e-mail: nok@home.pl

Cel główny projektu

Propagowanie muzyki bigbandowej.

Cele szczegółowe projektu

- prezentacja zespołów z terenu całego kraju – konfrontacja i wymiana doświadczeń,
- promowanie młodych talentów,
- promocja miasta,
- przybliżenie dorobku i wizerunku, koncerty gwiazd jazzu.

Miejsce realizacji projektu

Sala widowiskowa Nowotomyskiego Ośrodka Kultury.

Beneficjenci projektu

Społeczność lokalna i krajowa.

Partnerzy w realizacji projektu

- Urząd Marszałkowski,
- lokalni sponsorzy.

Czas realizacji projektu

Impreza coroczna – 4 czerwca.

Projekt 7. pn. „Karol Band i Przyjaciele”

Wnioskodawca projektu

Nowotomyski Ośrodek Kultury, ul. Tysiąclecia 3, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 4423121, e-mail: nok@home.pl

Cel główny projektu

Koncert na rzecz społeczności lokalnej.

Cele szczegółowe projektu

Integracja środowiska muzycznego (amatorskiego i zawodowego) z województwa wielkopolskiego.

Miejsce realizacji projektu

Sala widowiskowa Nowotomyskiego Ośrodka Kultury.

Beneficjenci projektu

Dzieci, młodzież, dorośli – społeczność lokalna.

Partnerzy w realizacji projektu

Lokalni sponsorzy.

Czas realizacji projektu

Impreza coroczna – listopad 2010 roku.

Projekt 8. „Chóralny podkoziołek”

Wnioskodawca projektu

Nowotomyski Ośrodek Kultury, ul. Tysiąclecia 3, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 4423121, e-mail: nok@home.pl

Cel główny projektu

Prezentacja dorobku amatorskich zespołów śpiewających.

Cele szczegółowe projektu

- zachowanie tradycji,
- wspólne śpiewanie,
- integracja,
- ludyczne elementy (wspólna zabawa).

Miejsce realizacji projektu

Nowotomyski Ośrodek Kultury.

Beneficjenci projektu

Amatorskie zespoły śpiewacze z powiatu nowotomyskiego.

Czas realizacji projektu

Impreza coroczna – luty.

Projekt 9. Turniej Wsi „Na szage”

Wnioskodawca projektu

Nowotomyski Ośrodek Kultury, ul. Tysiąclecia 3, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 4423121, e-mail: nok@home.pl

Cel główny projektu

1. Integracja społeczności wiejskich;
2. Rekultywacja dawnych obrzędów i zwyczajów.

Cele szczegółowe projektu

- obrzędy i obyczaje, pieśni i tańce ludowe,
- mały konkurs kulinarny „WIEJSKIE SMAKI”,
- prezentacja amatorskich zespołów ludowych,
- integracja środowisk miejskich i wiejskich.

Miejsce realizacji projektu

Nowotomyski Ośrodek Kultury.

Beneficjenci projektu

Społeczności wiejskie.

Partnerzy w realizacji projektu

Stowarzyszenie Gmin KOLD.

Czas realizacji projektu

Impreza coroczna – kwiecień-maj.

Projekt 10. „Śpiewnik domowy”

Wnioskodawca projektu

Nowotomyski Ośrodek Kultury, ul. Tysiąclecia 3, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 4423121, e-mail: nok@home.pl

Cel główny projektu

Powrót do tradycji wspólnego śpiewania.

Cele szczegółowe projektu

- powrót do piosenki polskiej,
- przeżycie wspólnotowe,
- integracja.

Miejsce realizacji projektu

Nowotomyski Ośrodek Kultury.

Beneficjenci projektu

Członkowie społeczności nowotomyskiej w wieku średnim oraz seniorzy.

Czas realizacji projektu

Impreza coroczna – pięć razy w roku.

Projekt 11. „Poranki w bibliotece”

Wnioskodawca projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, ul. Witosa 8, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 442 12 70, e-mail: info@bibliotekant.pl

Cel główny projektu

Popularyzacja książki i czytelnictwa jako czynników wspomagających rozwój osobisty.

Cele szczegółowe projektu

- kształtowanie nawyku obcowania z książką u najmłodszych poprzez edukacyjną zabawę,
- rozwijanie twórczej aktywności dzieci poprzez obcowanie z wartościową literaturą,
- wspomaganie rozwoju osobowościowego, intelektualnego i emocjonalnego dzieci w wieku przedszkolnym,

Miejsce realizacji projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu.

Beneficjenci projektu

Dzieci w wieku 3-5 lat nieobjęte opieką przedszkolną, ich rodzice i opiekunowie.

Partnerzy w realizacji projektu

- Fundacja ABCXXI,
- Stowarzyszenie Pedagogów Zabawy KLANZA,

Czas realizacji projektu

Corocznie – od października do czerwca; raz w tygodniu; półtoragodzinne spotkania.

Projekt 12. „Twórca i jego dzieło”

Wnioskodawca projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, ul. Witosa 8, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 442 12 70, e-mail: info@bibliotekant.pl

Cel główny projektu

Promowanie i upowszechnianie dorobku literackiego i kultury czytelniczej.

Cele szczegółowe projektu

- rozbudzanie zainteresowań książką i literaturą poprzez bezpośredni kontakt z twórcą,
- kształtowanie i pielęgnowanie nawyku obcowania z książką jako czynnika wspomagającego rozwój osobisty i rozwój zainteresowań,
- ukazywanie obcowania z książką i literaturą jako wartościowego sposobu spędzania czasu wolnego.

Miejsce realizacji projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu.

Beneficjenci projektu

Dzieci, młodzież i dorośli mieszkańcy miasta, gminy i powiatu.

Partnerzy w realizacji projektu

- Związek Literatów Polskich, Oddział w Poznaniu,
- wydawnictwa: m. in. „Mila”, „Literatura”, „Publicat”, „Media Rodzina” i in.,
- agencje promujące twórczość literacką,
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu,
- biblioteki publiczne z terenu powiatu,
- przedszkola i szkoły z terenu miasta, gminy i powiatu.

Czas realizacji projektu

Corocznie – od września do czerwca; raz w miesiącu.

Projekt 13. „Czwartkowe wieczory literacko-muzyczne”

Wnioskodawca projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, ul. Witosa 8, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 442 12 70, e-mail: info@bibliotekant.pl

Cel główny projektu

Popularyzacja i promowanie dorobku intelektualnego i artystycznego lokalnej społeczności oraz prezentacja twórczości artystów spoza jej kręgu.

Cele szczegółowe projektu

- stworzenie atrakcyjnej – poprzez kontakt z kulturą – oferty spędzania wolnego czasu,
- zaspokajanie i wyrabianie potrzeb kulturalnych mieszkańców,
- kształtowanie gustów estetycznych odbiorców poprzez prezentację wartościowej twórczości artystycznej z różnych dziedzin sztuki.

Miejsce realizacji projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu.

Beneficjenci projektu

Młodzież, dorośli, seniorzy.

Partnerzy w realizacji projektu

- lokalni artyści (muzycy, poeci, plastycy i in.),
- Związek Literatów Polskich, Oddział w Poznaniu,
- agencje promujące artystów,

Czas realizacji projektu

Corocznie – od września do czerwca; raz w miesiącu.

Projekt 14. „Spotkania niebanalne”

Wnioskodawca projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, ul. Witosa 8, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 442 12 70, e-mail: info@bibliotekant.pl

Cel główny projektu

Rozpoznawanie i zaspokajanie potrzeb kulturalnych i edukacyjnych lokalnej społeczności.

Cele szczegółowe projektu

- upowszechnianie świadomości co do znaczenia wiedzy i informacji oraz swobodnego dostępu do nich poprzez biblioteki,
- wspieranie indywidualnego rozwoju uczestników poprzez pogłębianie ich zainteresowań i tworzenie możliwości realizacji ich pasji,
- wyzwalanie nowych form twórczej aktywności uczestników.

Miejsce realizacji projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu.

Beneficjenci projektu

Młodzież, dorośli, seniorzy.

Partnerzy w realizacji projektu

W zależności od problematyki spotkania – różne instytucje, organizacje i stowarzyszenia skupiające specjalistów i znawców z różnych dziedzin.

Czas realizacji projektu

Corocznie – od września do czerwca; raz na dwa miesiące.

Projekt 15. „Dyskusyjny klub książki”

Wnioskodawca projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, ul. Witosa 8, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 442 12 70, e-mail: info@bibliotekant.pl

Cel główny projektu

Promocja czytelnictwa i zainteresowania książką jako czynnika wzbogacającego rozwój osobowy.

Cele szczegółowe projektu

- stworzenie atrakcyjnej – poprzez kontakt z literaturą – oferty spędzania wolnego czasu,
- wspieranie indywidualnego rozwoju uczestników poprzez pogłębianie ich zainteresowań i tworzenie możliwości realizacji ich pasji,
- integracja członków lokalnej społeczności o podobnych pasjach i zainteresowaniach.

Miejsce realizacji projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu.

Beneficjenci projektu

Grupa osób o określonych pasjach i zainteresowaniach czytelniczych.

Partnerzy w realizacji projektu

- Instytut Książki,
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu,
- wydawnictwa i agencje wydawnicze,
- twórcy literatury, autorzy pozycji popularnonaukowych z różnych dziedzin wiedzy.

Czas realizacji projektu

Corocznie – od września do czerwca; raz w miesiącu.

Projekt 16. „Klub Miłośników Podróży przez kontynenty”

Wnioskodawca projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, ul. Witosa 8, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 442 12 70, e-mail: info@bibliotekant.pl

Cel główny projektu

Poszerzenie oferty kulturalno-edukacyjnej placówki o nową formę działalności klubowej, skupiającej osoby o zainteresowaniach podróżniczych.

Cele szczegółowe projektu

- stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu,
- wspieranie indywidualnego rozwoju uczestników poprzez pogłębianie ich zainteresowań i tworzenie możliwości realizacji ich pasji,
- integracja członków lokalnej społeczności o podobnych pasjach i zainteresowaniach.

Miejsce realizacji projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu.

Beneficjenci projektu

Grupa osób o określonych pasjach i zainteresowaniach podróżniczych.

Partnerzy w realizacji projektu

Agencja Podróżnicza TERRA INCOGNITA w Warszawie – stały partner.

Czas realizacji projektu

Corocznie – od września do czerwca; raz na dwa miesiące.

Projekt 17. „Klub filmowy Szesnastka”

Wnioskodawca projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, ul. Witosa 8, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 442 12 70, e-mail: info@bibliotekant.pl

Cel główny projektu

Poszerzenie oferty kulturalno-edukacyjnej placówki o nową formę działalności klubowej, skupiającej osoby o zainteresowaniach filmowych.

Cele szczegółowe projektu

- stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu,
- wspieranie indywidualnego rozwoju uczestników poprzez pogłębianie ich zainteresowań i tworzenie możliwości realizacji ich pasji,
- integracja członków lokalnej społeczności o podobnych pasjach i zainteresowaniach.

Miejsce realizacji projektu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu.

Beneficjenci projektu

Grupa osób o określonych pasjach i zainteresowaniach filmowych.

Partnerzy w realizacji projektu

- Zakład Filmu i Telewizji Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- Dyrektor Międzynarodowego Festiwalu Filmowego „Off Cinema”,
- Kino „Nowości” w Nowym Tomyślu.

Czas realizacji projektu

Corocznie – raz na kwartał.

Projekt 18. „Mobilny uniwersytet”**Wnioskodawca projektu**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 26 773

Cel główny projektu

Edukacja i wsparcie osób i dzieci dotkniętych problemami społecznymi.

Cele szczegółowe projektu

- poszerzenie wiedzy nt. możliwości uzyskania pomocy w zakresie przemocy, alkoholizmu i innych uzależnień,
- poszerzenie wiedzy nt. możliwości uzyskania pomocy w zakresie problemów opiekuńczo-wychowawczych z dziećmi,
- poszerzenie wiedzy nt. możliwości uzyskania pomocy w zakresie aktywnego poszukiwania pracy itp.

Miejsce realizacji projektu

Sołectwa na terenie gminy Nowy Tomyśl (światlice wiejskie).

Beneficjenci projektu

Mieszkańcy wsi.

Partnerzy w realizacji projektu

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- kuratorzy sądowi,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Policja,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Czas realizacji projektu

Według potrzeb.

Projekt 19. pn. „Nasza półkolonia”**Wnioskodawca projektu**

Zarząd Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Nowym Tomyślu,
ul. Poznańska 1, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 26 650, 889 583 244

Cel główny projektu

Długoterminowym celem projektu jest nawiązanie długotrwałych partnerstw pomiędzy lokalnymi instytucjami w imię efektywnego organizowania wypoczynku letniego dla dzieci ze środowisk wiejskich oraz krzewienie idei wolontariatu.

Cele szczegółowe projektu

- aktywizacja i integracja lokalnych środowisk wiejskich,
- zwiększenie i wsparcie pozytywnych bodźców społecznych, intelektualnych i emocjonalnych wśród dzieci ze środowisk wiejskich,
- przeciwdziałanie ubóstwu dzieci wiejskich, dowartościowanie i podniesienie ich samooceny,
- miłe i pożyteczne spędzenie części wakacji przez dzieci.

Miejsce realizacji projektu

Wiejskie świetlice środowiskowe, wiejskie domy kultury – lokalizacja uzależniona od zapotrzebowania i zaangażowania wiejskich rad sołeckich.

Beneficjenci projektu

Dzieci ze środowisk wiejskich gminy Nowy Tomyśl.

Partnerzy w realizacji projektu

- Rady Sołeckie,
- Samorząd Powiatowy i Gminny,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Koła Gospodyń Wiejskich,
- Ochotnicze Straże Pożarne.

Czas realizacji projektu

W formie czternastodniowych turnusów w okresie wakacji letnich.

Projekt 20. „Działalność na rzecz emerytów, rencistów i osób niepełnosprawnych zrzeszonych w PZERIi miast i gmin Nowy Tomyśl, Stary Tomyśl, Bukowiec, Lwówek, Kuślin, Miedzichowo”

Wnioskodawca projektu

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy,
ul. Komunalna 2, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 22 380 wew. 23

Cel główny projektu

1. Stworzenie przyjaznych warunków życia osobom starszym i niepełnosprawnym;
2. Pomoc w podejmowanych przez Zarząd Rejonowy PZERIi działań na rzecz seniorów.

Cele szczegółowe projektu

- zmiana lokalizacji biura Zarządu Rejonowego z I piętra na parter, przyjazny dostęp do obiektów użytku publicznego,
- dźwiękowa sygnalizacja świetlna,
- udostępnienie bezpłatnej pomocy prawnej,
- pomoc przy odbiorze żywności z BŻ w Poznaniu – transport i pomieszczenia magazynowe,
- organizowanie spotkań integracyjnych z seniorami z Opalenicy i powiatów ościennych,
- organizowanie wycieczek jedno- i wielodniowych,
- organizowanie obchodów Dnia Inwalidy i Dnia Seniora oraz spotkań wigilijnych dla samotnych i ubogich członków Związku.

Miejsce realizacji projektu

Obiekty użyteczności publicznej zlokalizowane na terenie działania Zarządu Rejonowego PZERIi – powiat nowotomyski i powiaty ościenne, obszar Polski.

Beneficjenci projektu

Emeryci, renciści i inwalidzi należący do Zarządu Rejonowego i Kół PZERIi.

Partnerzy w realizacji projektu

- burmistrzowie Nowego Tomysła i Lwówka,
- wójtowie Kuślina i Miedzichowa,
- Starosta Powiatu Nowotomyskiego,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomysłu,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Tomysłu,
- Zarząd Rejonowy i Zarządy Kół PZERiL.

Czas realizacji projektu

Rok 2010 i lata następne.

Projekt 21. Cykl pogadanek „W zdrowym ciele trzeźwy duch”

Wnioskodawca projektu

Klub Seniora przy Polskim Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
ul. Tysiąclecia, 64-300 Nowy Tomyśl

Cel główny projektu

Zdobycie merytorycznej wiedzy w kwestii zdrowia.

Cele szczegółowe projektu

- analiza materiałów – ulotek i prospektów analizujących zdrowy styl życia,
- wypełnienie ankiety tematycznej,
- degustacja samodzielnie przygotowanych napojów bezalkoholowych.

Miejsce realizacji projektu

Klub Seniora – biblioteka, pomieszczenia biurowe zarządu Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Nowym Tomysłu.

Beneficjenci projektu

- członkowie Klubu Seniora,
- członkowie zarządu Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych.

Partnerzy w realizacji projektu

- Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Nowym Tomysłu.

Czas realizacji projektu

Czerwiec – grudzień 2010 r.

Projekt 22. Działania na rzecz osób chorych na cukrzycę zrzeszonych w Polskim Stowarzyszeniu Diabetyków

Wnioskodawca projektu

Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Koło Powiatowe w Nowym Tomyślu,
ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl

Cel główny projektu

Wyjście z chorymi na cukrzycę poza dom, spotkania integracyjne przy kawie, herbacie, a nawet przy ognisku i muzyce, aby wywołać uśmiech na twarzach ludzi chorych; spotkania z lekarzami specjalistami.

Cele szczegółowe projektu

- pozyskiwanie pomocy finansowej dla PSD,
- organizowanie spotkań integracyjnych,
- organizowanie spotkań z lekarzami specjalistami,
- organizowanie wycieczek jedno- i wielodniowych,
- organizowanie spotkań z okazji „Dnia Matki”, „Dnia Cukrzyka”, Wigilii.

Miejsce realizacji projektu

- Miasto i gmina Nowy Tomyśl,
- powiat nowotomyski,
- kraj,
- obiekty sakralne,
- muzea,
- lokale gastronomiczne (Wigilia, „Dzień Matki”, „Dzień Cukrzyka”).

Beneficjenci projektu

Członkowie Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków – Koła Powiatowego w Nowym Tomyślu.

Partnerzy w realizacji projektu

- Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu,
- Burmistrz Nowego Tomyśla,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- burmistrzowie ościennych gmin.

Czas realizacji projektu

Rok 2010 i lata następne.

Projekt 23. „Rehabilitacja amazoнок warunkiem powrotu do zdrowia”**Wnioskodawca projektu**

Nowotomyskie Stowarzyszenie „AMAZONKI”, ul. Witosa 8, 64-300 Nowy Tomyśl

Cel główny projektu

Zapewnienie ciągłości rehabilitacji kobietom po mastektomii piersi.

Cele szczegółowe projektu

- zapewnienie masażu limfatycznego,
- prowadzenie zajęć gimnastycznych,
- zajęcia rehabilitacyjne na basenie krytym,
- podnoszenie sprawności psychicznej poprzez spotkania klubowe, spotkania integracyjne, pracę ochotniczek.

Miejsce realizacji projektu

- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu,
- Dom Dziennego Pobytu w Opalenicy.

Beneficjenci projektu

Zadaniem objęte są 32 kobiety z powiatu nowotomyskiego po mastektomii piersi w wieku 32-84 lata (19 kobiet ze znacznym i 13 kobiet z umiarkowanym stopniem inwalidztwa). Kobiety reprezentują różne środowiska zawodowe, społeczne. Projekt adresowany jest również do ich rodzin.

Partnerzy w realizacji projektu

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomyślu,
- Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu,
- Urzędy Miasta i Gminy w Nowym Tomyślu, Opalenicy, Lwówku,
- Urząd Marszałkowski,
- wojewoda wielkopolski.

Czas realizacji projektu

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku.

Projekt 24. Festyn integracyjny wsi Jastrzębsko Stare z wsiami sąsiadującymi

Wnioskodawca projektu

Sołectwo Jastrzębsko Stare.

Cel główny projektu

Integracja mieszkańców.

Miejsce realizacji projektu

Boisko sportowe w Jastrzębsku Starym przy ul. Sportowej.

Beneficjenci projektu

Mieszkańcy wsi.

Partnerzy w realizacji projektu

- OSP Jastrzębsko Stare,
- Klub Sportowy „SAM” Jastrzębsko Stare.

Czas realizacji projektu

Od maja 2010 roku poprzez kolejne lata.

Projekt 25. Piknik wakacyjny w Przylęku jako przykład aktywizacji i integracji środowiska wiejskiego

Wnioskodawca projektu

Urząd Miejski, ul. Poznańska 33, 64-300 Nowy Tomyśl,

tel. (61) 44 26 600, e-mail: urząd@nowytomysl.pl

Rada Sołecka wsi Przylęk, tel. 609 489 212

Cel główny projektu

Integracja środowiska wiejskiego.

Cele szczegółowe projektu

- konkursy,
- gry,
- zabawy,
- zawody strzeleckie z nagrodami,
- poczęstunek.

Miejsce realizacji projektu

Teren przy świetlicy wiejskiej i wigwamie.

Beneficjenci projektu

Mieszkańcy wsi Przylęk, szkoły, przedszkola.

Partnerzy w realizacji projektu

- nauczyciele,
- Stowarzyszenie Plecionkarzy i Wikliniarzy Polskich,
- Świetlica Dzieci Niepełnosprawnych,
- Koło Gospodyń Wiejskich,
- Koło Emerytów i Rencistów,
- mieszkańcy wsi Przylęk.

Czas realizacji projektu

Od lipca 2010 roku poprzez kolejne lata.

Projekt 26. Zagospodarowanie miejsca rekreacji i wypoczynku sobotnio-niedzielnego we wsi Przylęk

Wnioskodawca projektu

Urząd Miejski, ul. Poznańska 33, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 44 26 600, e-mail: urząd@nowytomysl.pl

Rada Sołecka wsi Przylęk, tel. 609 489 212

Cel główny projektu

Wzbogacenie infrastruktury.

Cele szczegółowe projektu

- plac zabaw,
- boisko,
- ławki,
- oświetlenie terenu.

Miejsce realizacji projektu

Teren przy wigwamie i świetlicy wiejskiej.

Beneficjenci projektu

Mieszkańcy wsi Przylęk i ich rodziny.

Partnerzy w realizacji projektu

- Stowarzyszenie Plecionkarzy i Wikliniarzy Polskich,
- Tartak „Radwańscy”,
- „Plus-Mad” Zakład Elektryczny,
- Stolarsnia Wojciech Pluskota,
- Zakład Ogólnobudowlany Partner. Jarosław Skrzypczak.

Czas realizacji projektu

Rok 2010.

Projekt 27. „Bądźmy razem”

Wnioskodawca projektu

Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Borui Kościelnej, ul. Szkolna 14, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 44 11 377

Cel główny projektu

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe projektu

- integrowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z gminy Nowy Tomyśl,
- wdrażanie do zdrowego stylu życia – aktywne formy spędzania czasu wolnego,
- nabywanie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa w Borui Kościelnej.

Beneficjenci projektu

- uczniowie niepełnosprawni i ich opiekunowie ze szkół podstawowych i gimnazjum z gminy Nowy Tomyśl,
- uczniowie pełnosprawni klas integracyjnych.

Partnerzy w realizacji projektu

Szkoły podstawowe i gimnazja gminy Nowy Tomyśl kształcące dzieci niepełnosprawne.

Czas realizacji projektu

Corocznie – 1 dzień w październiku.

Projekt 28. „Zamiast „pić” – zdrowo żyć”

Wnioskodawca projektu

Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Borui Kościelnej, ul. Szkolna 14, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 11 377, Zespół Kulturalno-Zdrowotny

Cel główny projektu

Przeciwdziałanie alkoholizmowi i problemom z nim związanym.

Cele szczegółowe projektu

- wypełnianie części „czasu wolnego” młodym w sposób pożądaný społecznie,
- rozwijanie zainteresowań sportowych,
- wyrobienie umiejętności mówienia „nie”,
- wdrożenie idei uprawiania „sportu przez całe życie”.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa w Borui Kościelnej.

Beneficjenci projektu

- dzieci i młodzież Szkoły Podstawowej w Borui Kościelnej,
- pośrednio – rodzina ww. beneficjentów oraz ich grupa rówieśnicza, a także społeczność lokalna.

Partnerzy w realizacji projektu

- UKS „Orzeł” Boruja Kościelna,
- KS „Borusja” w Borui Kościelnej.

Czas realizacji projektu

Wrzesień 2010 r. – czerwiec 2011 r.

Projekt 29. „Nie niszcz przyrody i dbaj o nią”

Wnioskodawca projektu

Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Borui Kościelnej, ul. Szkolna 14, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 44 11 377

Cel główny projektu

Skuteczne i efektywne kształtowanie postaw dzieci zgodnych z etyką ekologiczną.

Cele szczegółowe projektu

- wyrabianie szacunku dla przyrody i jej piękna,
- podejmowanie działań ekologiczno-zdrowotnych w najbliższym otoczeniu i we własnym życiu,
- wytworzenie nawyku ładu i porządku, oszczędnego korzystania z materiałów, segregowania odpadów,
- rozwijanie aktywnych form wypoczynku.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa w Borui Kościelnej.

Beneficjenci projektu

- uczniowie klas „0”-III,
- rodzice,
- społeczność lokalna.

Partnerzy w realizacji projektu

Dom Kultury w Borui Kościelnej.

Czas realizacji projektu

W ciągu roku szkolnego, na wszystkich poziomach klas („0”, I, II, III).

Projekt 30. „Chcę żyć zdrowo”

Wnioskodawca projektu

Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Borui Kościelnej, ul. Szkolna 14, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 44 11 377

Cel główny projektu

Promocja zdrowego stylu życia wśród uczniów.

Cele szczegółowe projektu

- zdrowe nawyki żywieniowe,
- aktywny wypoczynek,
- prawidłowe sposoby spędzania wolnego czasu.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa w Borui Kościelnej.

Beneficjenci projektu

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Borui Kościelnej – klasy IV-VI.

Partnerzy w realizacji projektu

Służba zdrowia, np. stomatolog, ratownik medyczny, dietetyk.

Czas realizacji projektu

Rok szkolny 2010/2011.

Projekt 31. „Przeciw złu”**Wnioskodawca projektu**

Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki, ul. Wierzbowa 1, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel. (61) 44 22 941, f. (61) 44 25 029

Cel główny projektu

1. Uświadamianie dzieciom konsekwencji sięgania po środki uzależniające (alkohol, narkotyki), stosowania agresji i przemocy, wpływu na dalsze życie wykorzystywania seksualnego oraz przemocy w rodzinie;
2. Podejmowanie przez nauczycieli współpracy z rodzicami.

Cele szczegółowe projektu

Organizowanie comiesięcznych spotkań ze specjalistami oraz spektakli dla uczniów, rodziców i nauczycieli.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Nowym Tomyślu, Nowotomyski Ośrodek Kultury.

Beneficjenci projektu

- nauczyciele,
- rodzice,
- dzieci.

Partnerzy w realizacji projektu

- Samorząd gminy,
- Policja.

Czas realizacji projektu

Rok szkolny 2010/2011.

Projekt 32. „Bez nałogów i złości mamy więcej radości”

Wnioskodawca projektu

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Tadeusza Kościuszki, ul. 3 Stycznia 12, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel./f. (61) 44 22 614

Cel główny projektu

1. Przeciwdziałanie agresji i przemocy;
2. Zapobieganie uzależnieniom.

Cele szczegółowe projektu

- nauka radzenia sobie w sytuacji doświadczania agresji i przemocy,
- wzbogacanie wiedzy rodziców dotyczącej profilaktyki uzależnień oraz radzenia sobie z emocjami dzieci.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa Nr 2 w Nowym Tomyszu.

Beneficjenci projektu

- uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 2 – klasy IV-VI,
- rodzice.

Partnerzy w realizacji projektu

- nauczyciele wychowawcy,
- nauczyciele wychowania fizycznego,
- rodzice.

Czas realizacji projektu

Rok szkolny 2010/2011.

Projekt 33. „Potrafię sobie radzić”

Wnioskodawca projektu

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Marii Skłodowskiej-Curie, ul. 3 Stycznia 12, 64-300 Nowy Tomyśl,
tel./f. (61) 44 22 614

Cel główny projektu

1. Nabywanie kompetencji w radzeniu sobie ze stresem, złością i innymi emocjami;
2. Kształtowanie umiejętności koncentrowania uwagi przez dłuższy czas.

Cele szczegółowe projektu

Przeprowadzenie zajęć dla uczniów z trudnościami w radzeniu sobie w różnych sytuacjach życia codziennego.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa Nr 2 w Nowym Tomyślu.

Beneficjenci projektu

Uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 2 – klasy I-II – zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez rodziców.

Partnerzy w realizacji projektu

Rodzice.

Czas realizacji projektu

Rok szkolny 2010/2011.

Projekt 34. „Moje sukcesy”

Wnioskodawca projektu

Szkoła Podstawowa, ul. Szkolna 18, Wytomyśl, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 11 924,
e-mail: sp.wytomysl@wp.pl

Cel główny projektu

Uświadamianie uczniom ich mocnych stron.

Cele szczegółowe projektu

- wyrabianie umiejętności dzielenia się swoimi przeżyciami z innymi,
- wdrażanie do przestrzegania zawartych umów,
- rozwijanie umiejętności pozytywnej samooceny.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa w Wytomyślu.

Beneficjenci projektu

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Wytomyślu – klasy I-III.

Partnerzy w realizacji projektu

Psycholog szkolny.

Projekt 35. „Malowanie uczuć”

Wnioskodawca projektu

Szkoła Podstawowa, ul. Szkolna 18, Wytomyśl, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 11 924,
e-mail: sp.wytomysl@wp.pl

Cel główny projektu

Wyrabianie umiejętności dostrzegania agresywnych uczuć i ich wyrażania.

Cele szczegółowe projektu

- rozwijanie umiejętności opanowywania i przezwyciężania agresji,
- wdrażanie do budowania poczucia własnej wolności,
- kształtowanie umiejętności „pokoju” rozwiązywania konfliktów.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa w Wytomyślu.

Beneficjenci projektu

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Wytomyślu – klasy I-VI.

Partnerzy w realizacji projektu

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

Projekt 36. „Żyjemy w zgodzie z naturą”

Wnioskodawca projektu

Szkoła Podstawowa, ul. Szkolna 18, Wytomyśl, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 11 924,

e-mail: sp.wytomysl@wp.pl

Cel główny projektu

Ukazywanie możliwości dobrego życia bez uzależnień.

Cele szczegółowe projektu

- rozwijanie przekonania o konieczności ochrony zdrowia,
- kształtowanie pozytywnego stosunku do siebie i życia w harmonii z naturą.

Miejsce realizacji projektu

Szkoła Podstawowa w Wytomyślu.

Beneficjenci projektu

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Wytomyślu – klasy IV-VI.

Partnerzy w realizacji projektu

Lekarz i higienistka.

Projekt 37. Zielona szkoła „Żyjmy zdrowo”

Wnioskodawca projektu

Gimnazjum w Borui Kościelnej, ul. Szkolna 14, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 15 212,
e-mail: gimbk@wp.pl

Cel główny projektu

Promowanie zdrowego stylu życia.

Cele szczegółowe projektu

- wskazywanie aktywnych sposobów spędzania czasu wolnego,
- rozwijanie zainteresowań sportem, przyrodą,
- planowanie dnia.

Miejsce realizacji projektu

Ośrodek wypoczynkowy nad jeziorem.

Beneficjenci projektu

Uczniowie Gimnazjum w Borui Kościelnej.

Partnerzy w realizacji projektu

- okoliczni gospodarze,
- rzemieślnicy (rzeźbiarze),
- Policja.

Czas realizacji projektu

Maj – czerwiec każdego roku.

Projekt 38. Promowanie zdrowego stylu życia w środowisku wiejskim

Wnioskodawca projektu

Gimnazjum w Borui Kościelnej, ul. Szkolna 14, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 15 212,
e-mail: gimbk@wp.pl

Cel główny projektu

Propagowanie zdrowego stylu życia.

Cele szczegółowe projektu

- wpływ odżywiania na sprawność fizyczną,
- promocja zdrowia,
- rozwój aktywności fizycznej,
- higiena fizyczna i psychiczna,
- pierwsza pomoc w nagłych przypadkach.

Miejsce realizacji projektu

Gimnazjum w Borui Kościelnej.

Beneficjenci projektu

- uczniowie Gimnazjum w Borui Kościelnej,
- mieszkańcy Borui Kościelnej i okolicznych miejscowości.

Partnerzy w realizacji projektu

- nauczyciele wychowania fizycznego,
- dyrekcja szkoły,
- Rada Pedagogiczna,
- Sołtys,
- Rada Sołecka,
- UMiG Nowy Tomyśl,
- osoby wspomagające realizację projektu.

Czas realizacji projektu

Dwa razy w roku – jesień/wiosna.

Projekt 39. „Wybieram zdrowie” – dzień zdrowia

Wnioskodawca projektu

Gimnazjum w Borui Kościelnej, ul. Szkolna 14, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 15 212,

e-mail: gimbk@wp.pl

Cel główny projektu

Kształtowanie nawyków prozdrowotnych wśród młodzieży.

Cele szczegółowe projektu

- zapoznanie uczniów z zasadami prawidłowego żywienia,
- uświadamianie uczniom potrzeby aktywności fizycznej i jej wpływu na zdrowie,
- wdrożenie zasady odpowiedzialności indywidualnej za własne zdrowie i świadomego wyboru.

Miejsce realizacji projektu

Gimnazjum w Borui Kościelnej.

Beneficjenci projektu

Uczniowie Gimnazjum w Borui Kościelnej.

Partnerzy w realizacji projektu

- dietetyk,
- higienistka szkolna.

Czas realizacji projektu

Kwiecień każdego roku.

Projekt 40. Ogólnopolska Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł”

Wnioskodawca projektu

Fundacja „Trzeźwy Umysł”; Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych, ul. Murna 3, 61-771 Poznań, tel. (61) 855 33 81, f. (61) 855 33 83, e-mail: kontakt@trzezwumysl.pl

Cel główny projektu

Profilaktyka uzależnień oraz promocja zdrowego stylu życia.

Cele szczegółowe projektu

- promowanie profilaktyki alkoholowej,
- promowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży,
- upowszechnianie wzorców i postaw prozdrowotnych,
- poznawanie swoich mocnych stron i czerpanie z nich siły do unikania zachowań ryzykownych,
- poznanie wpływu używek (alkohol, papierosy, narkotyki) na zdrowie człowieka

Miejsce realizacji projektu

Gimnazjum im. F. Szoldrskiego, os. Północ 25, 64-300 Nowy Tomyśl.

Beneficjenci projektu

Uczniowie, rodzice uczniów oraz nauczyciele.

Partnerzy w realizacji projektu

Pełnomocnik ds. Uzależnień – p. Jolanta Szade.

Czas realizacji projektu

Od 1.04 do 30.11.2010 r.

Projekt 41. „Szkoła bez przemocy”

Wnioskodawca projektu

www.szkolabezprzemocy.pl; Profile Sp. z o.o., skrytka pocztowa 36, 00-967 Warszawa, tel. (22) 833 89 04, e-mail: szkolabezprzemocy@profile.com.pl

Cel główny projektu

Profilaktyka i zapobieganie przemocy w szkole.

Cele szczegółowe projektu

W 4. edycji są to:

- promocja wolontariatu uczniowskiego,

- dzień szkoły bez przemocy – 5 czerwca 2010 r.,
- opracowanie Szkolnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy i Agresji,
- kontynuacja Treningu Zastępowania Agresji.

Miejsce realizacji projektu

Gimnazjum im. F. Szoldrskiego, os. Północ 25, 64-300 Nowy Tomyśl.

Beneficjenci projektu

Uczniowie, rodzice uczniów oraz nauczyciele.

Partnerzy w realizacji projektu

Państwowa Komenda Policji w Nowym Tomyślu.

Czas realizacji projektu

Rok szkolny 2010/2011.

**Projekt 42. Centrum Aktywności Lokalnej, w tym „Szkolna Akademia Innowacji”
– Rodzice odpowiedzialni za szkołę, szkoła odpowiedzialna za uczniów, uczniowie
odpowiedzialni za swoją drogę życiową**

Wnioskodawca projektu

Zespół Szkół Nr 2 im. S. Staszica, ul. E. Szczanieckiej 1, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 23 398,
e-mail: nizsz@poczta.onet.pl

Cel główny projektu

1. Rozwój kapitału ludzkiego;
2. Pedagogizacja rodziców;
3. Wzmacnianie aktywności zawodowej rodziców;
4. Praca nad trudnościami związanymi z próbami pogodzenia życia zawodowego z osobistym.

Cele szczegółowe projektu

- połączenie innowacji z odpowiedzialnością (prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, pozaszkolnych, warsztaty, konferencje i szkolenia, wydawanie publikacji),
- pomoc dydaktyczna w formie materiałów do pracy.

Miejsce realizacji projektu

Zespół Szkół Nr 2 w Nowym Tomyślu.

Beneficjenci projektu

- rodzice,
- uczniowie,
- nauczyciele,
- przedstawiciele innych placówek (np. ośrodki szkolno-wychowawcze, Domy Dziecka itp.).

Partnerzy w realizacji projektu

- Centra Służby rodzinie,
- wydziały w placówkach rządowych (dotyczących pracy z rodziną),
- uczelnie wyższe (katedry nauk społecznych).

Czas realizacji projektu

2 lata – z możliwością ewaluacji i wdrażania nowych działań innowacyjnych.

Projekt 43. „Tydzień Profilaktyki”

Wnioskodawca projektu

Liceum Ogólnokształcące Nr 1 im. M. Kopernika, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 22 450,
e-mail: sekretariat@zsont.pl

Cel główny projektu

Promowanie profilaktyki alternatyw.

Cele szczegółowe projektu

Wskazanie na ważne wartości i autorytety w życiu młodego człowieka.

Miejsce realizacji projektu

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych i Nowotomyski Ośrodek Kultury w Nowym Tomyślu.

Beneficjenci projektu

Uczniowie Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Policealnych w Nowym Tomyślu oraz uczniowie Gimnazjum i szkół średnich.

Partnerzy w realizacji projektu

- Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień,
- Komenda Powiatowa Policji w Nowym Tomyślu.

Czas realizacji projektu

19.04-23.04 2010 i lata następne.

Projekt 44. „Wyjazd szkoleniowy dla animatorów profilaktyki”

Wnioskodawca projektu

Liceum Ogólnokształcące Nr 1 im. M. Kopernika, 64-300 Nowy Tomyśl, tel. (61) 44 22 450,
e-mail: sekretariat@zsont.pl

Cel główny projektu

Poznanie profilaktyki alternatyw.

Cele szczegółowe projektu

- nabywanie umiejętności interpersonalnych,
- kształcenie umiejętności dobrej komunikacji oraz empatii,
- nabywanie umiejętności planowania i ewaluowania umiejętności działań profilaktycznych,
- nabywanie umiejętności twórczego myślenia i realizacji pomysłów z dziedziny profilaktyki.

Miejsce realizacji projektu

Gospodarstwo Agroturystyczne „WOJTULANKA”, Gniewoszków 2, 57-530 Międzyzlesie.

Beneficjenci projektu

Uczniowie z grupy profilaktycznej „Młodzi z charakterem”.

Partnerzy w realizacji projektu

Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień.

Czas realizacji projektu

19.04-23.04.2010 i lata następne.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Tomyśl na lata 2011-2020 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW

Diagramy:

Diagram 1. Struktura dokumentu strategii

Tabele:

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2009 roku

Tabela 2. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2007-2009

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2007-2009

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2007-2009

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2007-2009

Tabela 6. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

Tabela 7. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2007-2009

Tabela 8. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) z końcem 2009 roku

Tabela 9. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2007-2009

Tabela 10. Stopa bezrobocia w powiecie, w województwie i w kraju w latach 2007-2009

Tabela 11. Bezrobotni w gminie na koniec 2009 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

Tabela 12. Bezrobotni w gminie na koniec 2009 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

Tabela 13. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2007-2009

Tabela 14. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w gminie w latach 2007-2009

Tabela 15. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2007-2009

Tabela 16. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2008/2009

Tabela 17. Placówki kulturalne w gminie w 2009 roku

Tabela 18. Gospodarstwa agroturystyczne w gminie w 2009 roku

Tabela 19. Obiekty zakwaterowania noclegowego w gminie w 2009 roku

Tabela 20. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół podstawowych

Tabela 21. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

Tabela 22. Zakłady opieki zdrowotnej, apteki i punkty apteczne w gminie w 2009 roku

Tabela 23. Najczęstsze schorzenia ludności gminy w 2009 roku

Tabela 24. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z gminy w 2009 roku

Tabela 25. Wybrane przestępstwa przeciwko mieniu i zdrowiu popełnione w gminie w 2009 roku

Tabela 26. Sprawcy przestępstw popełnionych w gminie w 2009 roku według wieku

Tabela 27. Przestępstwa najczęściej popełniane przez nieletnich w gminie w 2009 roku

Tabela 28. Stan zatrudnienia w OPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2009 roku

Tabela 29. Wykształcenie kadry OPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2009 roku

Tabela 30. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2007-2009

Tabela 31. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2007-2009

Tabela 32. Struktura wiekowa oraz aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2009 roku

Tabela 33. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2007-2009

Tabela 34. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2007-2009

Tabela 35. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2007-2009

Tabela 36. Zaliczki i świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2007-2009

Tabela 37. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2007-2009

Tabela 38. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2009 roku

Tabela 39. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

Tabela 40. Osoby niepełnosprawne w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Tabela 41. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Tabela 42. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Tabela 43. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2007-2009

Tabela 44. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2007-2009

Tabela 45. Jednostki i grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych i dotkniętych przemocą w rodzinie w gminie

Tabela 46. Organizacje pozarządowe w gminie w 2009 roku

Tabela 47. Kościoły w gminie w 2009 roku

Wykresy:

Wykres 1. Problemy najczęściej dotyczące mieszkańców gminy

Wykres 2. Kategorie osób i grup najbardziej odczuwających skutki problemów społecznych występujących w gminie

Wykres 3. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowalająca

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

Wykres 8. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?